

Ivan LÁBAJ
Marek ŠIBAL
Frederik PACALA

SLOVNÍK
KLASICKÝCH
FILOLÓGOV
NA SLOVENSKU



UNIVERZITA
KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

Ivan LÁBAJ
Marek ŠIBAL
Frederik PACALA

**SLOVNÍK
KLASICKÝCH
FILOLÓGOV
NA SLOVENSKU**

**Príspevok k dejinám
Univerzity Komenského
v Bratislave**

2025
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Publikácia vznikla s finančnou podporou MŠVVaM SR a SAV v rámci riešenia grantovej úlohy VEGA 1/0210/22 *Sto rokov klasických štúdií na Univerzite Komenského v Bratislave*.

© Autori, 2025

Mgr. Ivan Lábaj, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta,
Katedra klasickej a semitskej filológie

Mgr. Marek Šibal, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave, Lekárska fakulta,
Ústav lekárskej terminológie a cudzích jazykov

Mgr. et Mgr. Frederik Pacala, Ph.D.

Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta,
Katedra klasickej a semitskej filológie

Obrázok na obálke:

pixabay.com



Publikácia je šírená pod licenciou Creative Commons CC BY-NC-SA 4.0 (vyžaduje sa: povinnosť uvádzať pôvodného autora, len nekomerčné použitie, povinnosť odvodené dielo zdieľať pod rovnakou licenciou ako pôvodné dielo). Viac informácií o licencií a použití diela: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>



https://stella.uniba.sk/texty/FIF_LSP_slovník_klasických_filologov_svk.pdf

Vydavateľ:

Univerzita Komenského v Bratislave

ISBN 978-80-223-6215-3 (tlač)

ISBN 978-80-223-6216-0 (online)

Obsah

Úvod	7
Biografické profily klasických filológov na Slovensku	11
doc. Mgr. et Mgr. Marcela Andoková, MA, PhD.	
/rod. Burganová/	12
Mgr. Eva Baasland, PhD. /rod. Taranová/	14
doc. Mgr. Marek Babic, PhD.	17
Mgr. Irena Bacigálová, PhD. /rod. Wolnerová/	18
doc. Mgr. Jana Balegová, PhD.	21
PhDr. Jana Bartosiewiczová, CSc. /rod. Tumová/	23
Martina Borodovčáková → Martina Daubravová	25
doc. Mgr. Erika Brodňanská, PhD. /rod. Klingová/	26
PhDr. Mária Bujalková CSc. /rod. Janíková/	28
PhDr. Viera Bunčáková, CSc. /rod. Pallová/	30
prof. PhDr. Jan Burian, CSc.	32
Ludmila Buzássyová → Ludmila Eliášová Buzássyová	35
PhDr. Alexandra Corbett Dekanová (Mallá) /rod. Dekanová/ ...	35
doc. Mgr. Dáša Čiripová, PhD.	37
Mgr. et Mgr. art. Martina Daubravová /rod. Borodovčáková/ ...	39
Alexandra Dekanová → Alexandra Corbett Dekanová	41
doc. Mgr. Ludmila Eliášová Buzássyová, PhD.	
/rod. Buzássyová/	41
PhDr. Eva Frimmová, DrSc. /rod. Kotvanová/	44
Mgr. Oľga Gajdošová-Toscanová	46

doc. Mgr. Jana Grusková, PhD.....	48
PaedDr. PhDr. Tomáš Hamar, PhD.....	52
MUDr. PhDr. Igor Haraj, PhD.....	54
PhDr. Marta Hlušíková /rod. Müsslerová/.....	56
prof. PhDr. Dr. h. c. Ján Horecký, DrSc.....	58
doc. Mgr. Róbert Horka, PhD.....	60
PhDr. Jozef Hrabovský, CSc.	62
PhDr. Alena Ivanová, CSc. /rod. Fulková/.....	64
PhDr. Emanuel Jirkal, PhD.....	66
Mgr. Eva Juričková, PhD.	68
doc. Mgr. Erika Juríková, PhD. /rod. Hudáková/	70
prof. Mgr. Andrej Kalaš, PhD.	72
Mgr. Katarína Karabová, PhD. /rod. Šotkovská/.....	75
Mgr. Alexandra Kavečanská, PhD. /rod. Pojezdálová/	77
doc. PhDr. Zuzana Kákošová, CSc. /rod. Šmatláková/	79
doc. PhDr. Emanuel Kettner	81
prof. PhDr. Antonín Kolář.....	83
Mgr. et Mgr. Jozef Kordoš, PhD.....	86
Dr. Mgr. Bc. Dušan Kováč-Petrovský, PhD.	89
Mgr. Mária Kozelnická, PhD.	90
prof. PhDr. Peter Kuklica, CSc.....	92
PhDr. Tatiana Kusá /rod. Kalinová/.....	95
Mgr. Ivan Lábaj, PhD.	97
prof. PhDr. Jaroslav Ludvíkovský	99
Mgr. Barbora Machajdíková, PhD.	101
Alexandra Mallá → Alexandra Corbett Dekanová.....	104
doc. PhDr. Elena Marečková, CSc. /rod. Štolcová/.....	104
PhDr. Margita Masárová /rod. Vosátková/	106
Mária Májeková → Mária Šibalová	108

doc. PhDr. Jozef Minárik, CSc.	108
Mgr. Vilma Mrázová	111
Daniela Murányiová → Daniela Rošková	111
PhDr. Mária Novacká.....	111
prof. PhDr. Miloslav Okál, DrSc.....	113
PhDr. Adriana Oravcová /rod. Sýkorová/	117
PhDr. Tomáš Oravec	118
PhDr. Alexandra Ostertagová, PhD. /rod. Vulganová/	120
doc. PhDr. Ľudmila Ozábalová, PhD. /rod. Hegedúšová/	122
doc. Mgr. Helena Panczová, PhD.	124
Mgr. Ema Pavlíková, PhD.	127
Alexandra Pojezdálová → Alexandra Kavečanská.....	129
Mgr. et Mgr. Daniela Rošková, PhD. /rod. Murányiová/	129
PhDr. Jana Rovenská /rod. Nosková/	131
Mgr. Nicola Sipekiová, PhD.....	132
PhDr. Adriana Slamová	135
doc. Mgr. Wojciech Sowa, PhD.	136
Mgr. Marek Šibal, PhD.....	138
Mgr. Mária Šibalová, PhD. /rod. Májeková/	140
prof. PhDr. František Šimon, CSc.....	142
doc. PhDr. Etela Šimovičová, CSc. /rod. Mikulášová/	145
prof. PhDr. Daniel Škoviera, PhD.	147
Mgr. Angela Škovierová, PhD.	152
Katarína Šotkovská → Katarína Karabová.....	154
prof. PhDr. Július Špaňár, CSc.....	154
doc. PhDr. Jozef Šulhan, CSc.	157
doc. PhDr. Ján Taraba, CSc.....	159
Eva Taranová → Eva Baasland	161
PhDr. Eva Vajčíková	162

doc. PhDr. Pavol Valachovič, CSc.	163
Mgr. Augustín Valentovič.....	166
PhDr. Eleonóra Vallová, PhD.....	168
Mgr. Oľga Vaneková, PhD. /rod. Baginová/	170
Mgr. Melinda Vasiľová, PhD. /rod. Schrantzová/	172
Mgr. et Mgr. Svorad Zavorský, PhD.	174
Mgr. Martin Zborovjan, PhD.	176
PhDr. Ján Žigo	179
 <i>Zoznam použitej literatúry</i>	 182
<i>Archívne materiály</i>	190
<i>Katalógy knižníc, registre a evidencie publikačnej činnosti</i>	191
<i>Elektronické zdroje</i>	192
<i>Menný register</i>	194

Úvod

V roku 2022 oslávila klasická filológia na Slovensku svoje sté výročie. Členovia Katedry klasickej a semitskej filológie, pokračovateľky pôvodného Seminára pre klasickú filológiu, sa rozhodli si tento míľnik pripomenúť projektom *Sto rokov klasických štúdií na Univerzite Komenského v Bratislave* (VEGA 1/0210/22). Jedným z plánovaných výstupov projektu je predkladaná publikácia – slovník, ktorý mapuje činnosť vedeckých a pedagogických pracovníkov z oblasti klasickej filológie, resp. jej príbuzných odborov, s väzbami na Katedru klasickej a semitskej filológie FiF UK. Pretože však od prvorepublikového obdobia absolvovali štúdium jedného alebo oboch klasických jazykov stovky študentov, bolo potrebné určiť si kritériá pre zostavenie tohto slovníka.

Východiskovými kritériami pre zaradenie mien do zoznamu spracovávaných hesiel bolo buď pôsobenie na katedre, alebo získanie doktorátu (PhD. alebo PhDr.) či iného vyššieho titulu alebo akademickej hodnosti v odbore. Neskôr sa pridružilo aj kritérium činnosti v odbore, najmä publikovanie a prekladateľská činnosť v disciplínach klasickej filológie a neolatinistiky. Významným faktorom pri prácach na jednotlivých heslách bolo množstvo dostupného archívneho a iného materiálu. Výsledkom boli heslá rozlične dlhé a rozlične bohaté na informácie. Treba zároveň dodať, že vzhľadom na veľké množstvo materiálu sa nám určite nepodarilo zahrnúť všetky mená. Predkladaný slovník je však živým organizmom, ktorý sa bude v ďalších vydaniach dopĺňať a opravovať.

V otázke podoby a štruktúry jednotlivých hesiel bolo stanovených niekoľko základných častí. V hlavičke sú zhrnuté základné informácie o osobe – meno, dátum a miesto narodenia, prípadne úmrtia, a informácie o absolvovanom štúdiu a roku jeho ukončenia. Ďalej sa tu uvádza miesto a rok obhájenia rigorózne, dizertačnej či kandidátskej práce, resp. habilitácie či inaugurácie.

Prvý odsek hlavnej textovej časti hesla sa zameriava na štúdium a následne na profesijný život s prierezom pôsobenia danej osoby (nielen) na vedeckých inštitúciách. V ďalších odsekoch je zhrnutie tém a oblastí, ktorým sa venovala alebo venuje. Zohľadňovala sa aj popularizácia odboru. Pokiaľ boli dostupné informácie, uvádzal sa prehľad rozličných ocenení, členstvo vo významných riešiteľských kolektívoch, vedeckých spoločnostiach či redakčných radách periodík. Ak osoba prekladala z klasických jazykov, v osobitnom odseku sa uvádzajú jej významné preklady. Záver hesla je venovaný zhrnutiu pedagogickej činnosti na akademických inštitúciách. Každé heslo je doplnené výberom maximálne piatich najvýznamnejších prác.

Pri spracovávaní hesiel sme využívali rôzne dostupné texty, databázy a archívne materiály. Informácie o nadobudnutí titulov sme overovali v databáze absolventov UK, záverečné práce v katalógoch akademických knižníc a publikácie v Centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti (CREPČ) a v evidenciách publikačnej činnosti jednotlivých univerzitných pracovísk. Užitočným zdrojom informácií o štúdiu či zamestnaneckých pomeroch na UK bolo Registratúrne stredisko FiF UK a Archív UK. Pri niejednom hesle boli východiskovým bodom výskumu monografia Daniela Škovieru *Miloslav Okál: Prvý slovenský profesor*

klasickej filológie a rozličné nekrológy, medailóny a biografické profily uverejnené pri príležitosti životných jubileí klasických filológov, ktoré boli publikované v periodikách *Graecolatina et Orientalia*, *Sambucus*, *AVRIGA*, *Listy filologické*, *Naša univerzita* a iných. Nemenšou mierou prispela k podobe hesiel korešpondencia s jednotlivými osobami.

Hlavným cieľom tejto publikácie bolo zhromaždiť na jednom mieste informácie o živote a práci viac, ale aj menej známych osobností klasickej filológie na Slovensku a prispieť tak k zmapovaniu a zachovaniu časti histórie tohto odboru. Veríme, že dielo sa bude aj naďalej dopĺňať a rozširovať a bude slúžiť ako zdroj informácií pre budúcich bádateľov, študentov a všetkých, ktorí sa zaujímajú o dejiny klasických jazykov a ich výučby.

Biografické profily klasických filológov na Slovensku

**doc. Mgr. et Mgr. Marcela Andoková, MA, PhD.
/rod. Burganová/**

18. 6. 1976, Poprad

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
všeobecno-vzdelávacích predmetov: anglický jazyk a literatúra
– latinský jazyk a literatúra 1999

Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta

Univerzity Komenského: katolícka teológia 2000

D.E.A. (MA): Stendhalova univerzita: klasické jazyky 2003

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2008

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória
literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr 2021

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor anglický jazyk a literatúra a latinský jazyk a literatúra. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Vzťah sv. Augustína k rétorike podľa spisu „De doctrina christiana“* pod vedením D. Škovieru. Paralelne študovala katolícku teológiu na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK a svoje štúdium ukončila diplomovou prácou *Teológia krstu podľa 6. kapitoly Listu Rimanom a jej chápanie v tradícii prvotnej cirkvi* pod vedením S. Vojtka. Od roku 2001 bola na študijnom pobyte vo francúzskom Grenobli, kde roku 2003 obhájila na Stendhalovej univerzite v odbore „imaginaire et poétique“ v klasických jazykoch D.E.A. (Diplôme d'Études Approfondies) prácu *Symbolisme de l'eau dans les dix Tractatus in primam epistulam Iohannis ad Parthos de saint Augustin* pod vedením B. Gaina. V rokoch 2003 – 2013 pôsobila na Teologickej fakulte Trnavskej

Univerzity, a zároveň v rokoch 2006 – 2008 na Katedre klasických jazykov FF TU. Popri tom si externou formou robila doktorát na KKSF FiF UK. Školiteľom jej dizertačnej práce *Rečnícke umenie Aurelia Augustína v Enarrationes in Psalmos 119-133* bol D. Škoviera. V roku 2013 získala miesto odbornej asistentky na KKSF FiF UK v Bratislave a v roku 2021 sa tu aj habilitovala monografiou *Čierna som, a predsa krásna*. Na FiF UK pôsobí dodnes.

Dlhodobu sa venuje interdisciplinárnemu bádaniu na pomedzí klasickej filológie, patristiky a biblických štúdií. V oblasti ranokresťanskej a patristickej literatúry sa zameriava predovšetkým na homiletickú tvorbu Aurelia Augustína, ktorá sa zároveň stala odrazovým mostíkom pre jej ďalší výskum v oblasti antickej aj súčasnej rétoriky s dôrazom na politický diskurz v dnešnej spoločnosti. Exegetickým dielam gréckych a latinských cirkevných otcov sa venovala počas riešenia viacerých vedeckých projektov; písaním patristických komentárov spolupracovala na tvorbe šiestich zväzkov Žalmov v rámci *Komentárov k Starému zákonu*, za ktoré bola kolektívu autorov udelená cena *Fides et ratio* za zásluhy o dialóg medzi vierou a vedou. Ako spolueditorka a spoluautorka sa zároveň podieľala na tvorbe dvoch vysokoškolských učebníc: *Rétorika pre tlmočníkov* a *Bežný život starých Rimanov*.

Do slovenčiny preložila viacero knižných titulov z latinčiny, angličtiny a francúzštiny. Z diel latinských cirkevných otcov ide najmä o preklady spisov sv. Augustína *De doctrina christiana* (O kresťanskej náuke), *De Trinitate* (O Trojici, kniha X.), a iné.

Pedagogická činnosť Marcely Andokovej zahŕňa prednášky antického gréckeho a rímskeho náboženstva, reálií antického Ríma či dejín rímskej literatúry. Zároveň vyučuje latinskú morfológiu a syntax, vedie latinské prekladové semináre (Cicero,

Sallustius, Livius, Tacitus) a semináre zamerané na písomníctvo latinského stredoveku. Súčasne sa venuje výučbe latinčiny priamou metódou v rámci latinskej konverzácie, prednáša rétoriku pre tlmočníkov a v anglickom jazyku vyučuje celofakultný výberový predmet Effective Public Speaking Strategies.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Aurelius Augustinus: O kresťanskej náuke*. Preložila M. Andoková. In: *Aurelius Augustinus: O kresťanskej náuke – O milosti a slobodnej vôli*. Prešov: Petra, 2004, s. 19 – 168.
- *Rečnícke umenie sv. Augustína v kázňach k stupňovým žalmom*. Bratislava: Iris, 2013.
- *The role of captatio benevolentiae in the interaction between the speaker and his audience in Antiquity and today*. In: *Systasis* 29 (2016), s. 1 – 14.
- *Čierna som, a predsa krásna*. Tyconiov výklad Piesne piesní 1,5. Bratislava: Iris, 2020.
- Andoková, M., Tiňo, J.: *Gottes Gnade und Gerechtigkeit im lateinischen Psalter*. In: Hoffmann, R. (ed.): *Lingua Vulgata. Eine linguistische Einführung in das Studium der lateinischen Bibelübersetzung*. Hamburg: Helmut Buske Verlag, 2023, s. 331 – 357.

Mgr. Eva Baasland, PhD. /rod. Taranová/

22. 12. 1982, Čadca

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky, špecializácia: grécky jazyk a literatúra – latinský jazyk a literatúra 2007

Rozširujúce štúdium slovenského jazyka a literatúry:

Pedagogická fakulta Univerzity Komenského 2012

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky 2013

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor klasické jazyky – grécky jazyk a latinský jazyk. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Purkircherova parafráza Knihy múdrosti* pod vedením D. Škovieru. Neskôr absolvovala rozširujúce štúdium slovenského jazyka a literatúry na Pedagogickej fakulte UK. V roku 2013 získala doktorát v odbore klasické jazyky obhajovaním dizertačnej práce *Biblická parafráza Juraja Purkirchera a Jána Bocatia*. Školiteľom práce bol D. Škoviera.

Ešte počas štúdia vyučovala latinčinu v Ústave cudzojazyčnej právnej komunikácie Právnickej fakulty UK, kde externe pôsobila do roku 2013. Podobne v rokoch 2013 – 2016 externe zabezpečovala výučbu latinčiny určenej najmä študentom biológie na Prírodovedeckej fakulte UK. Jej hlavným pracoviskom bol Ústav cudzích jazykov (dnes Ústav lekárskej terminológie a cudzích jazykov) Lekárskej fakulty UK, kde pôsobila v rokoch 2010 – 2017. Po presídlení do Nórska pracovala v Národnej knižnici v Oslo ako korektorka latinských textov a v rokoch 2018 – 2020 ako lexicografka a členka projektu digitálneho korpusu a slovníka stredovekej latinčiny z latinských zdrojov týkajúcich sa Nórska.

Vo vedeckej práci sa zameriavala na neolatinistiku, konkrétne na elegie Jána Bocatia. V spoluautorstve s Tomášom Hamařom publikovala tiež viacero odborných článkov analyzujúcich latinské názvy liečivých rastlín. V rokoch 2007 – 2024 bola členkou Slovenskej jednoty klasických filológov.

Pedagogická činnosť Evy Baasland na FiF UK sa zameriavala na cvičenia z latinskej a gréckej morfológie, semináre novolatinských textov a prednášky z antickej mytológie. Na Lekárskej fakulte UK vyučovala latinskú lekársku terminológiu v slovenskom aj zahraničnom študijnom programe a slovenčinu pre zahraničných študentov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Literarische Sprache der biblischen Paraphrase bei den humanistischen Dichtern Georg Purkircher und Johannes Bocatius.* In: Czeglédy, A., Horváth, L., Kraähling, E., Laczkó, K., Ligeti, D. Á., Mayer, Gy. (eds.): *Pietas non sola Romana: studia memoriae Stephani Borzsák dedicata.* Budapest: Typotex Kiadó – Eötvös Collegium, 2010, s. 669 – 678.
- *Obráz ženy vo vybraných elégiách parafrázy Siracides od Jána Bocatia.* In: Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus VII.* Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2011, s. 137 – 148.
- *Ján Bocatius a jeho elégia De morbis.* In: Rollerová, A. (ed.): *Dimenzie jazykového vzdelávania v nefilologických odboroch: Tradičia a súčasnosť.* Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2013, s. 195 – 199.
- *Múdri a hlupáci v Bocatiových elégiách.* In: Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus X.* Kraków: Towarzystwo Slowaków w Polsce, 2014, s. 99 – 120.
- Hamar, T., Taranová, E., Bábelová, J.: *On pathological and anatomical terminology in the work De medicina by Aulus Cornelius Celsus.* In: Lančarič, D. (ed.): *Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium 34.* Bratislava: Z-F LINGUA, 2016, s. 51 – 64.

doc. Mgr. Marek Babic, PhD.

8. 6. 1974, Trstená

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: história

– klasická filológia 1997

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda

konkrétnych jazykových skupín: klasické jazyky 2006

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:

všeobecné dejiny 2017

Vyštudoval kombináciu história – klasická filológia na Univerzite Komenského v Bratislave. Štúdium ukončil diplomovou prácou *Rozbor vplyvu Marca Tullia Ciceróna v Augustínovom diele De civitate Dei* pod vedením P. Kuklicu. Po ukončení nastúpil ako asistent na Katecheticko-pedagogickú fakultu sv. Ondreja Trnavskej univerzity (od 1. 11. 1997 prešla pod Žilinskú univerzitu v Žiline). V roku 2000 nastúpil ako odborný asistent na Katedru histórie Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku, na ktorej pôsobí dodnes, od roku 2017 ako docent. V rokoch 2015 – 2023 zastával tiež pozíciu dekana. Počas svojho pôsobenia v Ružomberku nastúpil na externé doktorandské štúdium na FiF UK v odbore jazykoveda konkrétnych jazykových skupín so špecializáciou klasické jazyky. Školiteľom jeho dizertačnej práce *Stret pohanskej a kresťanskej kultúry v diele sv. Augustína: Pohanská filozofia v De civitate Dei* bol P. Kuklica. Habilitoval sa na rovnakej fakulte v odbore všeobecné dejiny monografiou *Od antiky k stredoveku. Dejiny neskorého rímskeho cisárstva medzi rokmi 284 – 476* (2009).

Vo svojej publikačnej činnosti sa zaujíma najmä o dejiny a kultúru neskorkej antiky, klasické jazyky a skúmanie antickej

rímskej architektúry. Publikoval práce zaoberajúce sa interakciou pohanstva a kresťanstva v neskoršej antike, predovšetkým v diele Aurelia Augustina, ako aj dejín mentalít v neskoršej antike podľa historickej školy írskeho historika P. Browna.

Ako pedagóg sa Marek Babic venuje predovšetkým výučbe antických reálií a latinského jazyka pre historikov, ďalej výučbe dejín staroveku, neskoršej antiky, či klasických polyteistických nábožens-tiev. V rokoch 2002 – 2006 viedol tiež predmet didaktika dejepisu.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Od antiky k stredoveku: dejiny neskorého rímskeho cisárstva medzi rokmi 284 – 476.* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009.
- *Public construction in late ancient Rome as a medium of political propaganda. Testimony of inscriptions and legal documents.* In: *Historical Journal*, roč. 60, č. 1 (2012), s. 5 – 22.
- *„Cernes urbem et promissa Lavini moenia.“ City Walls as a Symbol of the City in Imperial Rome.* In: *Acta Academiae Antiquitatis Kiotoensis* = *The Kyoto Journal of Ancient History* 22 (2023), s. 1 – 17.
- *Architecture and pleasures in private baths in Imperial Rome. A perception of spa luxury according to ancient Latin authors.* In: *Graeco-Latina Brunensia*, roč. 29, č. 2 (2024), s. 15 – 27.

Mgr. Irena Bacigálová, PhD. /rod. Wolnerová/

26. 10. 1950, Galanta – 20. 3. 2018, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo pre školy II. cyklu – aprobácia slovenčina a latinčina 1974

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2004

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave pedagogicky zameraný odbor slovenčina – latinčina. Externou formou si urobila doktorát na Katedre klasickej a semitskej filológie FiF UK v Bratislave. Školiteľom jej dizertačnej práce *Systém antickej rétoriky v stredovekých latinských legendách zbierky Legenda aurea* bol D. Škoviera.

Po skončení štúdia (1974) vyučovala až do roku 1989 slovenskú, českú a svetovú literatúru na Strednej knihovníckej škole v Bratislave na Kadnárovej ulici. Následne v rokoch 1989 – 1996 učila na Strednej zdravotníckej škole na Vietnamskej, dnes Strečnianskej ul. v Bratislave. Už v šk. roku 1994/1995 však externe vyučovala latinský jazyk na FiF UK, kde oficiálne pôsobila od r. 1997. Na Katedre jazykov ostala na mieste odborného asistenta do školského roku 2013/2014, keď bola po zrušení katedry pričlenená ku Katedre klasickej a semitskej filológie, kde ostala do svojho odchodu na dôchodok v roku 2016. V posledných rokoch života externe pôsobila aj v Ústave cudzích jazykov Lekárskej fakulty Univerzity Komenského, na Slovenskej zdravotníckej univerzite a na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety.

Vedecky jej bola blízka stredoveká filológia a neolatinistika. Vo svojich štúdiách sa venovala legendám, ich rétorike, mníštvu, kresťanskej mystike a duchovnému odkazu antiky. Publikovala najmä vo fakultných zborníkoch *Graecolatina et Orientalia* a *Philologica*. Do jej odborných článkov sa premietli jej praktické skúsenosti s výučbou, ale aj akcent na humanitnoformatívny

a kulturologický aspekt výučby latinčiny. Bola taktiež členkou Slovenskej jednoty klasických filológov, v rokoch 2003 – 2006 zastávala funkciu hospodárky a zastupujúcej vedeckej tajomníčky.

Pedagogická činnosť Ireny Bacigálovej spočívala najmä v jazykovej príprave mimoodborových študentov na tzv. spoločnom základe – študentov archeológie, muzikológie, dejín umenia a študentov rôznych živých filológií. Pripravovala pre nich tiež študijné materiály rôznej náročnosti. Na externých pracoviskách vyučovala latinskú lekársku terminológiu.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Die Topoi in der Legende von der Heiligen Dorothea.* In: Graecolatina et Orientalia, roč. 29 – 30 (2007), s. 93 – 108.
- *Žánrová a obsahová rôznorodosť učebných textov vo výučbe latinčiny.* In: Šimková, S. (ed.): Latinský jazyk – súčasť odbornej jazykovej prípravy v akademickom prostredí. Bratislava: Univerzita Komenského, 2011, s. 43 – 54.
- *Regula Benedicti a fenomén stredovekého mníšstva vo výučbe latinského jazyka.* In: Philologica 69: lingua academica 2 (2012), s. 111 – 121.
- *Emanuel Swedenborg a jeho dielo De Nova Hierosolyma et ejus Doctrina Coelesti.* In: Brodňanská, E., Juríková, E., Šimon, F. (eds.): Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis I. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2013, s. 6 – 14.
- *Gratius ex ipso fonte bibuntur aquae (Najmilšie sa pijú vody zo samotného prameňa) (Ovidius, Epist. Ex Ponto 3, 5, 18).* In: Philologica 70: lingua academica 3 (2014), s. 64 – 71.

doc. Mgr. Jana Balegová, PhD.

4. 5. 1967, Košice

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

všeobecno-vzdelávacích predmetov: slovenský jazyk

a literatúra a latinský jazyk a literatúra 1991

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda

konkrétnych jazykových skupín, špecializácia: klasické

jazyky 1999

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:

klasické jazyky 2017

Študovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave odbor slovenský jazyk a literatúra – latinský jazyk a literatúra. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Uhorská kronika Jána Thuróczyho. Preklad a jazykovo-štylistický rozbor* (1991) pod vedením A. Mallej. Od roku 1991 pôsobila ako asistentka, od 1992 ako odborná asistentka na Katedre románskej a klasickej filológie (KRakF) na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove. V rokoch 1994 – 1999 absolvovala externé doktorandské štúdium na Katedre klasickej a semitskej filológie Univerzity Komenského v Bratislave. Školiteľom jej dizertačnej práce *Juraj Werner. Život a dielo* (1999) bol D. Škoviera. V roku 2017 sa habilitovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v odbore klasické jazyky prácou *In ilicis umbra ... Ján Bocatius ako bukolik* (2016).

Vedeckovýskumné záujmy J. Balegovej sa orientujú najmä na problematiku latinského humanizmu a neolatinistiky, v rámci čoho sa venuje latinskému poetickému a prozaickému dielu autorov obdobia renesančného humanizmu a baroka, ale i iných

období. Do slovenčiny preložila vybrané kapitoly z Uhorskej kroniky Jána z Turca, stredovekú Uhorsko-poľskú kroniku, balneografické spisy humanistu Juraja Wernhera *De admirandis Hungariae aquis hypomnematum* (Krátka správa o podivuhodných vodách Uhorska) a *Hypomnematum de aquis in Scepusio admirandis* (Krátka správa o podivuhodných vodách na Spiši), poéziu viacerých humanistických autorov (Wernher, Bocatius, Henisch a i.), vybrané kapitoly z opisu Spišskej stolice Mateja Bela, spoločne s F. Šimonom a M. Výrostovou Jesseniov spis *De sanguine vena secta demisso iudicium* (Posúdenie krvi vypustenej po seknutí žilou), spoločne s F. Šimonom pojednanie Mateja Bela *Observatio historico-physica de aquis Neosoliensium aeratis, vulgo Cement-Waszer dictis, ferrum aere permutantibus* (Historicko-fyzikálna správa o banskobystrických meďných vodách, ľudovo nazývaných Cement-Wasser, ktoré menia železo na meď) a i.

Pedagogická činnosť Jany Balegovej sa zameriava na výučbu kurzov morfológie, syntaxe a štylistiky latinského jazyka rôznej úrovne, interpretačné semináre venované lektúre rímskych autorov, na prednášky a semináre z medievalistiky a latinského humanizmu a neolatinistiky. V súvislosti s pedagogickou činnosťou je tiež autorkou učebných textov z latinskej normatívnej gramatiky.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *The mineral spa of Rudnok as described by staff colonel Henrik Mayer.*
In: Orvostörténeti Közlemények = Communicationes de historia artis medicinae, roč. 54, č. 1 – 4 (2008), s. 87 – 92.
- *In ilicis umbra... Ján Bocatius ako bukolik.* Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2016.

- *Cursus Latinus – učebnica* [elektronický zdroj]. Košice: Vydavateľstvo ŠafárikPress UPJŠ, 2022.
- Šimon, F., Balegová, J.: *Matej Bel o banskobystrických medených vodách*. Košice: Vydavateľstvo ŠafárikPress UPJŠ, 2024.
- *Juraj Wernher – Saecli laus ampla sui*. Košice: Equilinia, 2024.

PhDr. Jana Bartosiewiczová, CSc. /rod. Tumová/

17. 4. 1949, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

pre školy II. cyklu – aprobácia latinčina a nemčina 1973

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória

a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry 1974

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: filologické

vedy: starý grécky jazyk a literatúra 1979

Študovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave odbor učiteľstvo latinčiny a nemčiny. Štúdium ukončila v roku 1973 a nasledujúceho roku získala titul PhDr. po predložení rigorózneho práce *Antické spracovanie povesti o štyroch vekoch*, ktorú napísala pod vedením M. Okála. Pod jeho vedením odovzdala aj kandidátsku dizertačnú prácu *Mýtický osud a sloboďné konanie v dramatickom diele Euripida* a roku 1979 získala vedeckú hodnosť CSc. v odbore filologické vedy: starý grécky jazyk a literatúra.

Po ukončení vysokoškolského štúdia nastúpila na vedeckú aspirantúru na vtedajšej Katedre románskej, klasickej a semitickej filológie FiF UK a roku 1976 bola prijatá na dočasnú zmluvu

na miesto odborného pracovníka Oddelenia antického staroveku a medievalistiky pri katedre počas materskej dovolenky Alexandry Mallej. V rokoch 1976 – 1977 zastávala pozíciu tajomníčky katedry. Od roku 1980 do začiatku roku 1983 pôsobila ako učiteľka nemeckého jazyka na jazykovej škole na Dunajskej ulici v Bratislave. V rokoch 1983 – 1989 pracovala na katedre ako samostatný vedecký pracovník poverený prácou na slovníku klasickej a stredovekej latinčiny. V septembri 1989 bola potom preradená na miesto odborného asistenta po penzionovanej E. Šimovičovej. V tomto období spolupracovala aj s Československým rozhlasom na cykle relácií o antike *Antická knižnica*. Koncom roka 1992 odišla do Prahy na zácvičenie na Federálnom ministerstve zahraničných vecí a následne v rokoch 1993 až 1996 pôsobila v diplomatických službách Ministerstva zahraničných vecí SR v Grécku. Po skončení svojej misie uspela roku 1997 v konkurznom konaní na miesto odbornej asistentky na KKSF, ale na miesto nenastúpila.

Jej vedecký záujem smeroval k témam, ktoré spracovávala aj vo svojich záverečných prácach. Išlo o spracovanie témy povesti o štyroch vekoch a témy osudu, jednak u Homéra, jednak u Euripida. Svoje štúdie publikovala v periodiku *Graecolatina et Orientalia*. Ku klasickej filológii sa vrátila ešte v poslednom publikovanom výstupe, ktorým je zostavenie personálnej bibliografie Júliusa Špaňára (2013) v spolupráci s Danielom Škovierom.

Do slovenčiny prekladala predovšetkým z latinčiny, príležitostne aj z gréčtiny. Takými sú preklady úryvkov z Hésiodovej *Theogonie* (1986) alebo z diel Hippokrata a Galéna (1994). Z latinsky píšucich autorov je podpísaná pod prekladmi Cicerona – *Cato Maior de senectute* a *Laelius de amicitia* (1982),

Velleia Patercula – *Historiae Romanae* (1987) alebo niekoľkých kratších diel J. A. Komenského (1992).

Pedagogická činnosť Jany Bartosiewiczovej na KKSF sa zameriavala na výučbu morfológie gréckeho jazyka a na semináre venované lektúre gréckych a rímskych autorov (Xenofón, Catullus, Horatius).

Výber z najvýznamnejších práca:

- *Antike Bearbeitung des Mythos von den vier Zeitaltern*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 6/1974 (1975), s. 3 – 46.
- *Euripides' Ion und das Problem der Tyche*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 11 – 12/1979 – 1980 (1981), s. 31 – 40.
- *Marcus Tullius Cicero: Laelius o priateľstve. Cato starší o starobe*. Preložila J. Bartosiewiczová. In: *Marcus Tullius Cicero: Tuskulské rozhovory, Laelius o priateľstve a iné*. Bratislava: Tatran, 1982.
- *Velleius Paterculus: Dejiny Ríma*. Preložila J. Bartosiewiczová. In: *Velleius Paterculus: Dejiny Ríma; Gaius Sallustius Crispus: Vojsna s Jugurtom, Catilinovo sprisahanie*. Bratislava: Tatran, 1987.
- *Jan Amos Komenský: Škola nevšedná to jest dielňa všeobecnej múdrosti. O úskaliach vševedného štúdia. O prekážkach vševedného štúdia. Svet v obrazoch (výber)*. Preložila J. Bartosiewiczová. In: Pšenák, J. (ed.): *Výber z potockých spisov a rečí Jana Amosa Komenského*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1992.

Martina Borodovčáková → Martina Daubravová

doc. Mgr. Erika Brodňanská, PhD. /rod. Klingová/

28. 4. 1970, Levoča

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: vedecké informácie a knihovníctvo (1993) – latinský jazyk a literatúra (1994); rozšírenie pedagogickej spôsobilosti (1994)

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda konkrétnych jazykových skupín, špecializácia: klasické jazyky 1999

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky 2014

Študovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave odbor vedecké informácie a knihovníctvo – latinský jazyk a literatúra. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Vydania učebnice veršovania Valentina Ecchia (De versificandi arte opusculum)* pod vedením D. Škovieru. V roku 1994 získala miesto asistentky na Katedre klasickej filológie (neskôr premenovanej na Inštitút románskych a klasických filológií) Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach so sídlom v Prešove. Popritom si externou formou robila doktorát na Katedre klasickej a semitskej filológie FiF UK v Bratislave. Školiteľom jej dizertačnej práce *Daktylský hexameter v poézii Gregora Nazianskeho* bol opäť D. Škoviera. Na prešovskej filozofickej fakulte (od 1997 FF Prešovskej univerzity v Prešove) pôsobila do februára 2021, odvtedy pôsobí na Katedre klasickej filológie FF UPJŠ v Košiciach.

Jej vedeckovýskumný záujem sa od začiatku academickej dráhy sústreďoval na témy z oblastí antickej metriky a patristiky. Venovala sa i problematike kultúrnych referencií z antiky

a ich prejavom v jazyku. Spolupracovala na tvorbe piatich zväzkov Žalmov v rámci *Komentárov k Starému zákonu*, za ktoré bola kolektívu autorov udelená cena *Fides et ratio* za zásluhy o dialóg medzi vierou a vedou. Jedným z najdôležitejších prínosov vedeckej práce Eriky Brodňanskej je poukázanie na duchovné i umelecké posolstvo poézie jedného z najvýznamnejších predstaviteľov kresťanskej literatúry staroveku, sv. Gregora z Nazianzu. Od roku 2007 je členkou Slovenskej jednoty klasických filológov pri SAV.

Z gréčtiny preložila do slovenčiny takmer kompletne básnické dielo východného cirkevného otca Gregora z Nazianzu (4. stor.) a Žalmy 1 – 25 a 101 – 150 pre edíciu *Komentáre k Starému zákonu* (zv. 7 – 11), z latinčiny preložila vladárske zrkadlo Jána Webera *Lectio principum* (1665). Pripravila skriptá ku kurzu starogréčtiny *Archaia helléniké glóssa*.

Brodňanskej pedagogická činnosť sa zameriava na výučbu kurzov starogréckeho jazyka, semináre venované lektúre rímskych básnikov, na prednášky z antickej mytológie a kultúry. Vede aj kurzy morfológie latinského jazyka rôznej úrovne a kurzy latinskej terminológie pre medicínske odbory.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Gregor z Nazianzu. Listy vo veršoch*. Preložila E. Brodňanská. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2012.
- *Ján Weber: Vladárske čítanie*. Preložili E. Brodňanská, A. Koželová, E. Juríková. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2019.
- *On Friends and false Friendship in the poetry of Gregory of Nazianzus*. In: AUC Theologica, roč. 10, č. 2 (2020), s. 41 – 53.

- Brodňanská, E., Koželová, A.: *Gregor z Nazianzu. Morálna poézia*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2020.
- Brodňanská, E., Živčák, J., Malinová, Z.: *Gregor z Nazianzu. Verše o sebe*. Košice: Equilinia, 2024.

PhDr. Mária Bujalková CSc. /rod. Janíková/

1. 8. 1950, Palúdzka (Liptovský Mikuláš)

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinský jazyk

– nemecký jazyk 1973

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória

a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry 1978

CSc.: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave 1991

Vyštudovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor latinský jazyk – nemecký jazyk. Po jeho ukončení v roku 1973 nastúpila na miesto odbornej asistentky v Kabinete cudzích jazykov Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine (dnes Ústav cudzích jazykov), kde sa venovala výučbe grécko-latinskej lekárskej terminológie a odbornej nemčiny. Na tomto pracovisku ostala až do svojho odchodu do dôchodku na konci roka 2021. V rokoch 1975 – 2020 zastávala vedúcu pozíciu. Titul PhDr. získala na FiF UK v odbore teória a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry pod vedením M. Okála s rigoróznou prácou *Regulácia pôrodnosti v antickej literatúre*. V roku 1991 získala titul kandidáta vied v Jazykovednom ústave Ľudovíta Štúra SAV s dizertačnou prácou *Slovotvorná motivácia genetických termínov v medicíne*, ktorú písala pod vedením J. Horeckého.

Odborný záujem orientovala Bujalková okrem iného na výučbu a didaktiku cudzích jazykov v medicíne. Skúmala moderné metodiky a prístupy k výučbe odborného jazyka a zaoberala sa tiež tvorbou didaktických materiálov, cvičebníc a pracovných zošitov. Je autorkou či spoluautorkou niekoľkých učebníc a skript z lekárskej latinčiny i nemčiny a jej publikácie *Terminologia Medica Latina* (spolu s F. Šimonom) a *Greco-Latin Medical Terminology* (spolu s A. Jurečkovou) sa dodnes používajú ako učebné materiály na lekárske fakultách na Slovensku. Ďalej sa venovala skúmaniu historického vývoja medicínskej terminológie, ako aj otázkam jej tvorby, výkladu a štandardizácie. V neposlednom rade spadajú do jej vedecko-publikačnej činnosti tiež témy z oblasti dejín medicíny. K dizertácii venovanej tuberkulóze, ktorú v roku 1679 napísal slovenský lekár Matúš Palumbini, poskytla preklad a komentár. Patria sem tiež štúdie venujúce sa problematike pôrodnosti v antike, ktorými nadväzovala na svoju rigoróznú prácu.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Birth control in antiquity*. In: Bratislava medical journal, roč. 108, č. 3 (2007), s. 163 – 166.
- *Vzdelávanie lekárov v antike*. In: Bujalková, M., Pavlíková, L. (eds.): Zborník príspevkov z 8. Medzinárodného sympózia o histórii medicíny, farmácie a veterinárnej medicíny. Martin: Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2007, s. 25 – 30.
- Bujalková, M., Šimon, F.: *Terminologia Medica Latina: učebnica lekárskej terminológie pre študentov medicíny*. Martin: Osveta, 2015.
- Bujalková, M., Jurečková, A.: *Greco-Latin Medical Terminology: textbook for students of medicine*. Martin: Osveta: 2017.

- *Matthaeus Palumbini: De phthisi = Matúš Palumbini: O tuberkulóze.* Preložili M. Bujalková, M. Čovan, N. Malinovská, R. Pěčová. Martin: Osveta, 2021.

PhDr. Viera Bunčáková, CSc. /rod. Pallová/

29. 11. 1920, Piešťany – 18. 9. 2003, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: slovenčina

– klasická filológia 1944

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: slovenčina

– klasická filológia a porovnávací jazykospyt 1944

Absolventka odboru slovenčina – klasická filológia na Univerzite Komenského v Bratislave. V zmysle vtedajších predpisov ešte v priebehu prvého roku štúdia vykonala povinnú doplňujúcu maturitu z gréčtiny. Štúdium zavrášila v roku 1944 a onedlho po úspešne zložených rigorózných skúškach a na základe predloženej práce *Rytmicko-sémantický rozbor Horatiových ód* jej bol udelený hneď titul *Philosophiae doctor*. Po absolvovaní štúdia začala v roku 1945 pôsobiť ako pracovníčka Univerzitnej knižnice v Bratislave, kde pracovala do roku 1950. V rokoch 1950 – 1952 bola zamestnaná v Nakladateľstve Pravda a v období rokov 1952 – 1954 pôsobila ako vedúca redaktorka v Slovenskom vydavateľstve krásnej literatúry. Po odchode z vydavateľskej praxe sa medzi rokmi 1954 – 1960 venovala pedagogickej činnosti na stredných školách, kde vyučovala slovenský a latinský jazyk. V roku 1960 sa stala odbornou asistentkou na Katedre jazykov FiF UK a o tri roky neskôr prešla na Lekársku fakultu UK, kde v rokoch 1963 – 1983 pôsobila ako vedúca Katedry jazykov.

Bádateľský záujem o antickú tradíciu reflektovala v práci *Antika v literárnych teóriách Jonáša Záborského*. Počas pôsobenia na LF UK sa venovala latinskej lekárskej terminológii, ku ktorej napísala vysokoškolské skriptá. Okrem toho sa jej publikačná činnosť sústreďovala viac na slovenskú literatúru. Z tejto oblasti pochádza niekoľko ňou zostavených a vydaných čítaniek.

Mimoriadne rozsiahla bola prekladateľská činnosť Viery Bunčákovej. Jej prvým prekladom z latinčiny bola Komenského *Vševýchova*. Neskôr pripravila preklad Apuleiovho románu *Premeny čiže Zlatý somár*, a dvojice Sallustiových historických diel *Catilinovo sprisahanie* a *Vojna s Jugurtom*. Spolu s manželom, básnikom P. Bunčákom, preložila Vergiliovu *Eneidu* a v spolupráci s V. Mihálikom Ovidiove *Lieky proti láske*. Do antológie *Múza odvracia smrť* (1970) prispela prekladom úryvkov z Vergiliových *Roľníckych spevov*. Anonymne jej vyšiel preklad Dunsu Scota v trefom zväzku *Antológie z diel filozofov* (1975), pretože jedným z prekladateľov zväzku bol aj v tom čase už z komunistickej strany vylúčený J. Špaňár. Posledným Bunčákovej prekladom je Sofoklova *Elektra* (1979).

Bola členkou Slovenskej jednoty klasických filológov, v rokoch 1979 – 1982 jej predsedníčkou a v rokoch 1982 – 1986 podpredsedníčkou. Keďže v tom čase pôsobila na LF UK, ide doteraz o jediného predsedu SJKF, ktorý nebol z FiF UK.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Antika v literárnych teóriách Jonáša Záborského*. Trnava: Fr. Urbánek, 1944.
- *Apuleius: Premeny čiže Zlatý somár*. Preložila V. Bunčáková. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1962.

- *Vergilius: Eneida*. Preložili V. Bunčáková, P. Bunčák. Bratislava: Tatran, 1969.
- *Úvod do lekárskej terminológie. Cvičebné texty a úvod do základov latinského a gréckeho tvaroslovía*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1972.
- Bunčáková, V., Bednárová, E., Ivanová, A., Jozefíniová, E., Kouřilová, M.: *Vývoj slovenskej lekárskej terminológie od vzniku Bratislavských lekárskeho listov a Lekárskej fakulty Univerzity Komenského*. In: Bratislava medical journal, roč. 80, č. 2 (1983), s. 221 – 235.

prof. PhDr. Jan Burian, CSc.

19. 3. 1929, Hlohovec – 6. 5. 2011, Praha

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy: latinčina

– francúzština 1952

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy: latinčina 1952

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy: historické vedy 1960

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy: staroveké dejiny 1969

Inaugurácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: všeobecné dejiny 1994

Študoval na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovy v Prahe latinčinu a francúzštinu. Štúdium ukončil roku 1952 diplomovou prácou *Císárští otroci a vývoj otrocké práce v dolech za císařství*, ktorá mu bola uznaná aj ako doktorská dizertácia, a tak bol na jeseň

roku 1952 promováný na doktora filozofie (PhDr.). Práca sa v upravenej podobe pod názvom *Evropské rudné doly za římského císařství* (1954) stala jeho prvou publikovanou monografiou a 1. zväzkom série Acta Universitatis Carolinae. Roku 1960 obhájil kandidátsku prácu venovanú dejinám miestneho obyvateľstva severnej Afriky v dobe principátu a získal vedeckú hodnosť kandidáta historických vied (CSc.). Roku 1969, dva roky po svojej habilitácii, bol vymenovaný za docenta starovekých dejín. Za svojho pôsobenia na Univerzite Komenského bol v októbri 1994 menovaný profesorom všeobecných dejín.

Po skončení štúdia pôsobil krátko ako učiteľ na strednej škole v Habartove v sokolovskom okrese, ale v marci 1953 už nastúpil na Filozofickú fakultu Univerzity Karlovy ako asistent, od roku 1956 ako odborný asistent na Katedre vied o antickém staroveku. V rokoch 1964 – 1970 bol vedeckým pracovníkom Historického ústavu ČSAV v Prahe, následne prešiel do Kabinetu pro studia řecká, římská a latinská ČSAV, kde až do odchodu do dôchodku roku 1991 pracoval ako vedúci oddelenia antiky a niekoľko rokov aj ako zástupca riaditeľa. Následne od akademického roku 1991/1992 pôsobil na Katedre klasickej a semitskej filológie FiF UK v Bratislave ako docent, v poslednom roku 1994/1995 ako profesor. Posledným pôsobiskom J. Buriana bola v rokoch 1995 – 2008 Katedra klasických jazykov Fakulty humanistiky (od r. 2004 Filozofickej fakulty) Trnavskej univerzity v Trnave. Navyše od roku 1998 niekoľko rokov spolupracoval s katedrou klasickej filológie Pedagogickej fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budejoviciach a na sklonku kariéry bol ešte aktívne činný ako profesor-konzultant Katedry histórie Filozofickej fakulty Ostravskej univerzity.

Počas svojej vedeckej dráhy sa bádateľsky orientoval na sociologické a kultúrno-historické problémy vývinu antickej civilizácie. Pri výskumnej práci, zameranej predovšetkým na rímske obdobie, vždy kombinoval historické postupy s filologickými metódami. V neskoršom období sa zaoberal problematikou neskororímskej historiografie so zameraním na vznik a rozvoj kresťanského dejepisectva a na formovanie kresťanskej filozofie dejín v myšlienkovej konfrontácii s pohanským svetom. V rokoch 1983 – 1996 pôsobil ako hlavný redaktor *Zpráv JKF*, pričom inicioval ich premenovanie na *AVRIGA*, a niekoľko rokov bol členom výkonnej redakčnej rady zborníka *Eirene*.

Do češtiny preložil diela antických historiografov Héródiana (*Řím po Marku Aureliovi*), Sexta Aurelia Victora (*Kniha o císařích*), Appiana (*Zrod římského impéria, Krize římské republiky*), zbierku Historia Augusta (*Portréty světovládců*) a nápisy z Pompejí.

Pedagogická činnosť Jana Buriana sa zameriavala na špecializované prednášky a semináre z dejín staroveku, ako aj kurzy latinčiny, epigrafické cvičenia, interpretácie gréckych a latinských textov. Na FiF UK prednášal dejiny staroveku a antickej civilizácie a viedol semináre rímskych historikov.

Výber z najvýznamnějších prác:

- Burian, J., Mouchová, B: *Záhadní Etruskové*. Praha: Mladá fronta, 1966.
- *Řím. Světla a stíny antického velkoměsta*. Praha: Svoboda, 1970.
- *Publius Ovidius Naso*. Praha: Československý spisovatel, 1975.
- Burian, J., Oliva, P.: *Civilizace starověkého středomoří*. Praha: Svoboda, 1984.

- *Římské impérium. Vrchol a proměny antické civilizace.* Praha: Svoboda, 1994.

Ľudmila Buzássyová → Ľudmila Eliášová Buzássyová

PhDr. Alexandra Corbett Dekanová (Mallá) /rod. Dekanová/

25. 11. 1950, Martin

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelistu Purkyně

v Brne: angličtina – latinčina 1974

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelistu Purkyně

v Brne: klasická filológia 1981

Študovala na Univerzite Jana Evangelistu Purkyně (dnes Masarykovej univerzite) v Brne v r. 1969 – 1974 odbor angličtina – latinčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou s názvom *Relácia Q. Aurelia Symmachy o oltári Víťazstva* pod vedením J. Česku. Po absolvovaní sa zamestnala na Katedre klasickej a semitskej filológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, kde pôsobila až do roku 2014. Doktorát a titul PhDr. získala v roku 1981 v Brne po predložení rigorózneho práce *Q. Aurelius Symmachus*.

Na začiatku akademického dráhy sa jej vedeckovýskumný záujem sústreďoval na obdobie neskorého antiky, neskôr na problematiku barokovej latinskej školskej drámy z Prešovského kolégia. V poslednom desaťročí svojho akademického pôsobenia

priblížila ako prekladateľka i autorka jazykovedných i literár-noteoretických analýz dobre i menej známe osobnosti spojené s územím dnešného Slovenska, ako boli Dávid Cwittinger, Anton Bernolák, Hugolín Gavlovič, Ondrej Plachý či Juraj Trnovský. Preložila časť diela Jána Amosa Komenského. Na konci 80. rokov spolupracovala s Československým rozhlasom na cykle relácií o antike *Antická knižnica*.

Dlhodobu sa venuje prekladaniu textov evanjelickej cirkvi. Je autorkou populárnej a opakovane vydávanej vysokoškolskej učebnice latinského jazyka *Latinčina – základy*.

Bola odbornou pracovníčkou Oddelenia antického staroveku a medievalistiky, ktoré pri katedre, pod pôvodným názvom kabinet, začalo rozvíjať svoju činnosť v roku 1958 a ktoré sa od 70. rokov prednostne sústreďovalo na zostavovanie latinsko-slovenského slovníka stredovekej a novovekej latinčiny. Práce na slovníku ustali po politických zmenách r. 1989. Je členkou Slovenskej jednoty klasických filológov pri SAV, v rokoch 1989 – 1991 zastávala pozíciu podpredsedníčky.

Pedagogická činnosť Alexandry Dekanovej sa zameriavala na výučbu kurzov morfológie a syntaxe latinského jazyka rôznej úrovne, semináre venované lektúre rímskych klasických autorov, stredovekých a novovekých latinských textov, prednášky vybraných kapitol z rímskej a gréckej literatúry. Výberovo viedla praktické cvičenia z latinskej a gréckej drámy a konverzačný kurz *Loquere Latine*.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Jan Amos Komenský: Završenie školských prác v Potoku*. Preložila A. Mallá. In: Pšenák, J. (ed.): Výber z Potockých spisov a rečí

Jana Amosa Komenského. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 1992, s. 253 – 262.

- „*Ecclesia in excelso*“. *Drama Leutschoviae a. 1673 actum. (Editio textus)*. In: *Humanistica Lovaniensia*, roč. 44 (1995), s. 370 – 389.
- *Dávid Cwittinger: Ukážka uhorskej vzdelanosti ako zrkadlo autora a doby*. In: Gáfriková G. a kol.: *Pannonia docta – Učená Panónia*. Bratislava: Slovenská akadémia vied, 2003, s. 41 – 67.
- *Latinská dráma a Hrotsvita z Gandersheimu*. In: Koprda, P. (ed.): *Literatúry ako súčasť medziliterárnych spoločností*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2003, s. 323 – 349.
- *Latinčina – základy*. Nitra: Enigma, 2003.

doc. Mgr. Dáša Čiripová, PhD.

14. 7. 1974, Bratislava

VŠ: Divadelná fakulta Vysokej školy múzických umení:

divadelná veda a latinčina 1999

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické

jazyky 2017

Habilitácia: Divadelná fakulta Vysokej školy múzických

umení: divadelné umenie 2025

Študovala na Vysokej škole múzických umení v Bratislave odbor divadelná veda a latinčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Cesty vládcu Oidípa na Slovensku. Preklady Vládcu Oidípa a interpretácie Jozefa Budského* pod vedením J. Jaborníka. Po absolvovaní školy pôsobila ako dokumentaristka v Divadelnom ústave Bratislava (2000 – 2002), neskôr ako vedúca Oddelenia

vonkajších vzťahov a PR (2012 – 2014), redaktorka časopisov *Film.sk* (2002 – 2006), *Salto* (2007, 2017 – 2020), *kod – konkrétne o divadle* (2007 – 2014) a *SME Národné* (2023 – 2024). Okrem toho pracovala v Goetheho inštitúte a v Ústave divadelnej a filmovej vedy SAV (2017 – 2022). V akademickom roku 2002/2004 vyučovala na Katedre divadelných štúdií na Masarykovej univerzite v Brne. Popritom si externou formou robila doktorát z klasických jazykov na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Školiteľkou jej dizertačnej práce *Grécka dráma v rímskom období* bola J. Grusková. Od roku 2016 pôsobí na Divadelnej fakulte VŠMU, kde sa habilitovala v odbore divadelné umenie s monografiou *Debris Company*.

Odborne sa dlhodobo venuje recepcii antického divadla a drámy v súčasnom a svetovom divadle a performatívnom umení. Práve v tejto oblasti niekoľko rokov reprezentovala a zastupovala Slovensko v medzinárodnej sieti European Network of Research and Documentation of Performances of Ancient Greek Drama. O recepcii antického divadla na Slovensku prednášala v Grécku, Čechách, Anglicku, či Taliansku a rovnako publikovala v medzinárodných zborníkoch. Okrem toho sa zameriava na nezriaďované divadelné súbory na Slovensku od roku 1989, a v ostatnom období aj na fyzické a pohybové divadlo. V tejto sfére pôsobí posledných desať rokov aj ako dramaturgička. Za svoju teoretickú prácu získala dve prémie Literárneho fondu – za publikáciu *Obrazy Romea Castellucciho* (spolu s M. Mojžišovou) a za zostavenie a editovanie zborníka *BU – Štúdie o tvore Blaha Uhlára* (spolu s J. Šimkom).

Pedagogická činnosť Dášy Čiripovej sa zameriava okrem dejín antického divadla a jeho recepcie aj na súčasných svetových

tvorcov ako M. Rau, R. Castellucci, A. Liddell, či ženské umelkyne súčasného divadla a tanca.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Greek drama in the Hellenistic period*. In: Slovenské divadlo, roč. 65, č. 4 (2017), s. 373 – 382.
- *Debris Company*. Bratislava: Debris Company a Asociácia Corpus, 2020.
- Slovensko a sloboda. In: Pecková Černá, M. a kol.: Divadlo a svoboda. Praha: Institut umění, 2021, s. 142 – 159.
- *Bakchantky*. In: Podmaková, D. a kol.: 100 rokov Slovenského národného divadla. Činohra. Bratislava: SND, Slovart, 2023, s. 470 – 477.
- *Obrazové atlasy Romea Castellucciho*. In: Mojžišová, M., Čiripová, D.: Obrazy Romea Castellucciho. Bratislava: Asociácia Corpus, 2023, s. 10 – 30.

Mgr. et Mgr. art. Martina Daubravová /rod. Borodovčáková/

19. 2. 1984, Zlaté Moravce

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky, špecializácia: grécky jazyk a literatúra – latinský jazyk a literatúra 2009

Mgr. art.: Divadelná fakulta Vysokej školy múzických umení: teória a kritika divadelného umenia 2012

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor klasické jazyky – grécky jazyk a latinský jazyk. Štúdium ukončila

diplomovou prácou *Sofokles a Seneca – dve tragédie o Oidipovi* pod vedením W. Sowu. Následne vyštudovala magisterský odbor teória a kritika divadelného umenia na Katedre divadelných štúdií DF VŠMU. Štúdium zavŕšila obhajobou diplomovej práce *Pôvodný preklad Senecovej tragédie Phaedra do slovenského jazyka, analýza diela v kontexte antického divadla a drámy* pod vedením N. Lindovskej. Neskôr bola doktorandkou v Ústave divadelnej a filmovej vedy Slovenskej akadémie vied, ale štúdium nedokončila.

Ešte počas štúdia externe vyučovala latinskú lekársku terminológiu v Ústave cudzích jazykov Lekárskej fakulty UK v akademickom roku 2011 – 2012. Krátkodobo pôsobila ako prekladateľka v Divadelnom ústave Bratislava. V rokoch 2017 – 2019 pracovala ako dramaturgička a producentka v Dome kultúry Dúbravka. Od roku 2019 pôsobí v Centre výskumu divadla v rámci Divadelného ústavu Bratislava ako teatrologička a dokumentátorka. V rokoch 2011 – 2023 bola členkou SJKF.

Do slovenčiny preložila s výnimkou *Feničaniek* všetky Senecove tragédie – *Hry* (2017), *Thyestes* (2019), *Octavia* (2020), *Šialený Herkules* (2021), *Herkules na Oite* (2022). V posledných rokoch prekladá Terentiove komédie – *Dievča z Andru* (2023), *Svokra* (2024), *Sebatrápič* (2025).

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Sofokles*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2013.
- *Ancient drama today: Oresteia and its stage forms*. In: Slovenské divadlo, roč. 63, special issue (2015), s. 73 – 86.
- *Seneca: Hry (Agamemnón, Oidipus, Faidra, Médeia, Trójanky)*. Preložila M. Borodovčáková, prebásnil L. Feldek. Bratislava: Divadelný ústav, 2017.

- *Hic sunt leones alebo kto sa bojí antiky*. In: Slovenské divadlo, roč. 64, č. 2 (2016), s. 104 – 116.
- *Publius Terentius Afer: Svokra*. Preložila M. Daubravová. Bratislava: Asociácia Corpus, 2024.

Alexandra Dekanová → Alexandra Corbett Dekanová

doc. Mgr. Ľudmila Eliášová Buzássyová, PhD. /rod. Buzássyová/

4. 3. 1968, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

všeobecno-vzdelávacích predmetov: slovenský jazyk

a literatúra a latinský jazyk a literatúra 1991

PhD.: Filozofická fakulta Masarykovej univerzity v Brne:

klasická filológia 1999

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:

klasické jazyky 2017

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor slovenčina – latinčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Gaileottus Martius Narniensis: De egregie, sapienter, iocose dictis ac factis regis Mathiae ad ducem Iohannem eius filium liber* pod vedením D. Škovieru. V roku 1992 získala miesto asistentky na Katedre klasickej a semitskej filológie Filozofickej fakulty UK. Popritom si externou formou robila doktorát v Ústave klasických štúdií

MU v Brne. Školiteľom jej dizertačnej práce *Tretia deklinácia v latinčine (vznik, vývoj, fungovanie)* bol A. Bartoněk. Habilitovala sa na FiF UK v odbore klasické jazyky monografiou *Od hlasu k hláske: z dejín antickej náuky o reči*. V rokoch 2013 – 2014 bola vedúcou katedry KKSF. Externe vyučovala latinčinu na bratislavskom 1. súkromnom gymnáziu na Bajkalskej ulici.

Na začiatku akademickej dráhy sa jej vedeckovýskumný záujem sústreďoval na témy z oblasti latinskej morfológie skúmané ako z hľadiska jazykovej synchronie, tak i diachronie a komparatistiky. Najviac pozornosti venovala problematike využitia teórie prirodzenej morfológie pri explanácii vybraných javov z oblasti flektívnej morfológie. Postupne sa jej výskum zacielil na oblasť dejín lingvistiky. Dlhodobo sa venuje antickej, novolatinkej i vernakulárnej gramatografii skúmajúc vývoj antického i novovekého myslenia o jazyku. Ako vzdelaním slovakistka rieši aj interdisciplinárne otázky na pomedzí klasickej filológie a slovakistiky, napr. problematiku transkripcie antických mien v slovenčine a vybrané témy z novolatinkej spisby na Slovensku. Priebežne spracúva aj rôzne témy z dejín slovenskej klasickej filológie. Je autorkou vysokoškolských skrípt *Vybrané texty z dejín latinského jazyka a Latinská pádová syntax*. Ako spoluautorka sa podieľala na vysokoškolskej učebnici *Bežný život starých Rimanov*. Je členkou redakčnej rady zborníka *Graecolatina et Orientalia* a od roku 2025 členkou edičnej rady časopisu *Sambucus*.

V roku 2019 dostala Cenu rektora UK za dlhoročnú pedagogickú, vedeckú a publikačnú činnosť v oblasti klasických jazykov a kultúr. Je členkou International Association for Neo-Latin Studies (IANLS) a Slovenskej jednoty klasických

filológov pri SAV, kde v rokoch 1999 – 2008 pôsobila ako vedec-ká tajomníčka, od roku 2011 ako predsedníčka.

Do slovenčiny preložila časť diela talianskeho humanistu Galeotta Martia z Narni *De egregie, sapienter, iocose dictis ac factis regis Mathiae* (1485), traktát od Jána Herkeľa *Elementa universalis linguae Slavicae* (1826) a Úvod Mateja Bela k slovníku Johanna Cellaria *Latinitatis probatae et exercitae liber memorialis* (1735) a z angličtiny spolu s Jánom Buzássym a Zuzanou Hegedúsovou básnickú zbierku Ezru Pounda *Jazerný ostrov*. Za tento preklad získali Prémium Slovenského literárneho fondu.

Pedagogická činnosť Ludmily Eliášovej Buzássyovej sa zameriava na výučbu kurzov morfológie a syntaxe latinského jazyka rôznej úrovne, semináre venované lektúre rímskych autorov, na prednášky z rímskej literatúry a reálií antického Ríma i na predmety zamerané na didaktiku latinského jazyka a iné. Viedla aj kurzy z jazykovedy pre klasických filológov, z historickej gramatiky latinčiny a dejín latinského jazyka.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Galeottus Martius Narniensis: Znamenité, múdre i žartovné výroky a činy kráľa venované jeho synovi vojvodovi Jánovi*. Preložili L. Buzássyová a D. Škoviera. Bratislava: Kalligram, 2005.
- *Ján Herkeľ a jeho dielo. Základy všeobecného slovanského jazyka odvodené zo živých rečí a podložené zdravými zásadami logiky*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2008.
- *Some remarks on the genitive of the Latin third declension and its Faeliscan pendant*. In: Sowa, W., Schaffner, S. (eds.): *Greek and Latin from an Indo-European perspective 3*. Mníchov: Verlag Anja Urbanek, 2012, s. 3 – 16.

- *Od hlasu k hláske. Z dejín antickej náuky o reči.* Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2016.
- *The „phonetic complex“ in Renaissance Latin grammar : Petrus Ramus's dichotomies and their reflections in two Vernacular grammatical texts.* In: *Graeco-Latina Brunensia*, roč. 21, č. 2 (2016), s. 81 – 98.

PhDr. Eva Frimmová, DrSc. /rod. Kotvanová/

2. 11. 1950, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
pre školy II. cyklu – aprobácia latinčina a francúzština 1974

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória
a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry 1979

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: vedy
o umení: teória a dejiny slovenskej literatúry 1993

DrSc.: Historický ústav Slovenskej akadémie vied v Bratislave:
slovenské dejiny 2017

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor latinčina – francúzština. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Mýtický vták Fénix v antickej literatúre* pod vedením M. Okála. Po ukončení štúdia pôsobila v rokoch 1974 – 1975 vo Výskumnom ústave kultúry a verejnej mienky ako odborná asistentka. V rokoch 1976 – 1977 pracovala ako odborná referentka v Slovenskej pedagogickej knižnici. Následne (1977 – 1981) bola zamestnankyňou Inštitútu Ministerstva vnútra SSR pre národné výbory, kde sa venovala oblasti odbornej správy a metodickej činnosti. V roku 1979 po obhajobe rigoróznej práce *Daniel Basilius – život*

a dielo a jeho význam pre pokrokové tendencie 16. – 17. veku získala titul PhDr. v odbore teória a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry na FiF UK. V roku 1982 prešla do Univerzitnej knižnice v Bratislave, kde až do roku 1994 pôsobila v Kabinete rukopisov, starých a vzácných tlačí. Akademické vzdelanie si ďalej rozšírila v roku 1993, keď na FiF UK získala titul CSc. po predložení kandidátskej práce *Daniel Basilius – Život a dielo*, ktorú vypracovala pod vedením J. Minárika. V roku 1994 nastúpila na Historický ústav Slovenskej akadémie vied, Oddelenie novovekých dejín, kde pôsobila do roku 2022. V roku 2017 jej bol udelený titul doktor historických vied (DrSc.) na základe monografie *Rok 1515 v premenách času (na pozadí Bartoliniho diela Odeporicon)*.

Vedecky sa dlhodobo venuje výskumu kultúrnych dejín renesancie a humanizmu na území Slovenska, so špeciálnym zameraním na knižnú kultúru 15. a 16. storočia. V osemdesiatych rokoch nadviazala v Kabinete rukopisov, starých a vzácných tlačí UKB na výskum svojho otca Imricha Kotvana v oblasti inkunábulistiky. Výsledkom tohto výskumu sú dve monografie v spoluautorstve s otcom, avšak vydané až po jeho smrti, a množstvo štúdií v slovenských i zahraničných zborníkoch a periodikách. Publikovala tiež štúdie mapujúce historické knižné fondy, ich genézu a postavenie, okrem iného aj v kontexte pôsobenia významných rodín, predovšetkým Pálffyovcov, Fuggerovcov a Iľeháziovcov. Odborný záujem venovala aj dôležitým postavám humanizmu a baroka. Je autorkou prác zaoberajúcich sa zbierkou spisov J. A. Komenského v UKB a svoju pozornosť zameriavala aj na učenca a básnika Daniela Basilia, rodáka z Nemeckej Lupče. V niekoľkých štúdiách tiež spracovala tlače a korešpondenciu humanistu Petra Fradelia pochádzajúceho z Banskej

Štiavnice, ako aj jeho satirický právnický traktát o dobrom sudcovi *Bonus iudex*, ktorý bol parafrázou rovnomenného spisu Tomáša Mitisa. Výrazné miesto v jej výskume zaujímajú taliansky humanista a básnik Richard Bartolini, a to najmä jeho cestopisné dielo *Odeporicon*, ktorého edíciu a slovenský preklad pripravila.

Výber z najvýznamnejších prác:

- Frimmová, E., Kotvan, I.: *Inkunábuly zo slovenských knižníc v zahraničných inštitúciách. Incunabula de bibliothecis Slovaciae quae in institutionibus regionum externarum asservantur*. Martin: Matica slovenská, 1996.
- *Daniel Basilius (1585 – 1628). Život a dielo*. Bratislava: Veda, 1997.
- *Recepcia Mitisovho traktátu Bonus iudex u Petra Fradelia a Viktorína Morávka*. In: Radimská, J. (ed.): *K výzkumu zámeckých, měšťanských a církevních knihoven „Čtenář a jeho knihovna“*. Opera romania 4. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2003, s. 157 – 170.
- *L'influence de la famille Ilešházi sur la vie politique et culturelle dans la première moitié du XVII^e siècle*. In: *Revue des études slaves. Les noblesses dans l'empire des Habsbourg de la Montagne Blanche au Printemps des peuples 1620 – 1848*, roč. 78, č. 4 (2007), s. 417 – 430.
- *Rok 1515 v premenách času (na pozadí Bartoliniho diela Odeporicon)*. Bratislava: Post Scriptum, 2015.

Mgr. Ol'ga Gajdošová-Toscanová

22. 2. 1921, Lukáčovce – 6. 5. 2004 Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinčina
a slovenčina 1950

Štúdium latinského a slovenského jazyka absolvovala v roku 1950. V rámci štátnych skúšok vypracovala z oboch odborov dve záverečné práce – *De M. Fabi Quintiliani arte educandi* a *Rukopisy kázni nájdených vo farskom archíve v Lukáčovciach*. Po skončení štúdia pracovala v rokoch 1952 – 1958 ako redaktorka a prekladateľka jazykových učebníc v Slovenskom pedagogickom nakladateľstve. Vzápätí nastúpila ako vedecká asistentka II. stupňa (bez vedeckej hodnosti) do novovzniknutého Kabinetu antického staroveku a medievalistiky pri FiF UK, kde sa podieľala na spracovávaní kartotéky kníh z okruhu antickej a medievalistickej literatúry, uložených v Univerzitnej knižnici v Bratislave. Podieľala sa tiež na lektorských a recenzentských prácach na pripravovanom Latinsko-slovenskom slovníku J. Špaňára a Slovensko-latinským slovníku J. Hrabovského. Po vyše troch rokoch pôsobenia v kabinete bola v roku 1961 preložená na Katedru jazykov FiF UK, kde pôsobila ako odborná asistentka najprv na dočasnej, od roku 1963 na stálej pozícii až do svojho odchodu do dôchodku v roku 1981.

Pedagogická činnosť Ol'gy Gajdošovej sa zameriavala na výučbu kurzov latinčiny, neskôr tiež slovenského jazyka pre zahraničných študentov medicíny. Jej činnosť na katedre dokladá aj vydanie vysokoškolských skrípt *Cvičebnica slovenského jazyka pre zahraničných poslucháčov LF UK* z roku 1965. V rokoch 1996 – 1998 pôsobila na dôchodku ako jazyková korektorka v časopise *Duchovný pastier*.

Do slovenčiny preložila diela z novolatinskej literatúry, predovšetkým Erazmovu *Chválu bláznivosti*, ktorá vyšla v roku 1966 v rámci *Antológie z diel filozofov IV. Humanizmus a renesancia* s názvom *Chvála pochabosti*. Preklad sa dočkal ešte dvoch vyda-

ní. Okrem toho je tiež autorkou prekladov diel Barucha Spinozu, ktoré vyšli v šiestom zväzku *Antológie z diel filozofov. Novoveká racionalistická filozofia*.

Výber z najvýznamnejších prác:

- Farkaš, A., Toscanová-Gajdošová, O.: *Cvičebnica slovenského jazyka pre zahraničných poslucháčov LF UK*. Bratislava: SPN, 1965.
- *Baruch Spinoza: Rozprava o zdokonaľovaní rozumu*. Preložila O. Toscanová-Gajdošová. In: Várossová, E. (ed.): *Antológia z diel filozofov VI. Novoveká racionalistická filozofia*. Bratislava: Epocha, 1970, s. 225 – 256.
- *Baruch Spinoza: Etika*. Preložila O. Toscanová-Gajdošová. In: Várossová, E. (ed.): *Antológia z diel filozofov VI. Novoveká racionalistická filozofia*. Bratislava: Epocha, 1970, s. 257 – 332.
- *Erazmus Rotterdamský: Chvála bláznivosti*. Preložila O. Toscanová-Gajdošová. Bratislava: Spolok slovenských spisovateľov, 2012.

doc. Mgr. Jana Grusková, PhD.

5. 10. 1970, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinský jazyk a literatúra (1994) – vedecké informácie a knihovníctvo (1993); grécky jazyk a literatúra (2004)

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda konkrétnych jazykových skupín, špecializácia: klasické jazyky 2003

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky 2010

Študovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave odbory latinský jazyk a literatúra a knihovníctvo so špecializáciou na historické knižnice a grécky jazyk a literatúra. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Antická rétorika v diele Leonarda Stöckela Formulae tractandarum sacrarum concionum* pod vedením D. Škovieru. V rokoch 1994 – 1997 pôsobila ako interná doktorandka na Katedre klasickej a semitskej filológie FiF UK. V rokoch 1993 a 1995 absolvovala študijné pobyty na Inštitúte klasickej filológie Aristotelovej univerzity v Solúne. Následne získala miesto asistentky pre klasickú filológiu so zameraním na grécky jazyk na KKSF FiF UK. Po ukončení doktorandského štúdia obhajobou dizertačnej práce *Papyri und Pergamentfragmente in der Textkritik der 1. und 2. Rede gegen Philipp des Demosthenes* pôsobila od roku 2004 na katedre ako odborná asistentka a po habilitácii v roku 2010 v odbore klasické jazyky s monografiou *Untersuchungen zu den griechischen Palimpsesten der Österreichischen Nationalbibliothek: Codices historici, Codices philosophici et philologici, Codices iuridici* ako docentka. Od roku 2022 pôsobí na funkčnom mieste profesorky pre klasické jazyky. Od roku 2003 pôsobí aj v Rakúskej akadémii vied (Byzanzforschung). Od roku 2021 je členkou komisie „klasická studia“ pre udeľovanie DSc. Akademie věd České republiky. V rokoch 1999 – 2006 pôsobila ako súdna tlmočníčka z a do gréckeho jazyka.

Dlhodobu sa venuje výskumu a spracovaniu fragmentov vzácných antických a byzantských diel v gréckych palimpsestocho Rakúskej národnej knižnice a výskumu textovej tradície gréckeho rečníka Démosthena. K jej najvýznamnejším výsledkom patrí objavenie, rozlúštenie a systematický výskum fragmentov zo strateného diela *Skythika* historika Dexippa z Athén

(3. st. n. l.), tzv. *Dexippus Vindobonensis alias Scythica Vindobonensia*; zlomku *nezachovaného gréckeho originálu* (1. kn.) *Eusébiovej Kroniky* (zač. 4. stor. n. l.); dvoch významných rukopisov (10. a 11. stor.) byzantskej zbierky zákonov *Basilica*. Od roku 2010 vedie medzinárodný vedecký tím zameraný na rozlúštenie, filologickú analýzu a kritické vydanie fragmentov diela *De prosodia catholica* gréckeho gramatika Ailia Héródiana (2. stor. n. l.) zachovaných vo viedenskom palimpseste z 10. storočia.

V rokoch 2007 a 2014 získala Cenu rektora UK za výrazný vedecký prínos v oblasti klasickej filológie v medzinárodnom vedeckom kontexte. V roku 2023 jej za mimoriadny prínos k šíreniu gréckeho jazyka a kultúry Helénska republika udelila vysoké štátne vyznamenanie *Veľkodôstojník Fénixovho rádu*. Iniciovala založenie Slovenskej spoločnosti novogréckych štúdií (1998), ktorej bola dlhé roky tajomníčkou a od roku 2023 je jej predsedníčkou. Je tiež členkou Slovenskej jednoty klasických filológov a Slovenskej byzantologickej spoločnosti. Od roku 2012 editorkou zborníka *Graecolatina et Orientalia* FiF UK.

Do nemčiny alebo angličtiny preložila z gréčtiny časti diela *Skythika* antického historika Dexippa a časti diela *De prosodia catholica* gramatika Héródiana. Do slovenčiny preložila z latinčiny vybrané časti z diela *Formulae tractandarum sacrarum concionum* (1578) od Leonarda Stöckela.

Pedagogická činnosť Jany Gruskovej sa zameriava na výučbu kurzov morfológie a syntaxe gréckeho jazyka rôznej úrovne, na predmety venované filologickej analýze diel gréckych autorov, na prednášky z antickej gréckej literatúry, na predmety venované textovej tradícii antických diel, predmety zamerané na didaktiku gréckeho jazyka, na metodológiu písania

vedeckých prác v odbore a i. Viedla aj kurzy gréckej paleografie a kodikológie, papyrológie ako aj novogréckeho jazyka pre klasických filológov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Untersuchungen zu den griechischen Palimpsesten der Österreichischen Nationalbibliothek. Codices historici, Codices philosophici et philologici, Codices iuridici.* Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2010.
- Grusková, J., Bannert, H. (eds.): *Demosthenica libris manu scriptis tradita. Studien zur Textüberlieferung des Corpus Demosthenicum. Internationales Symposium in Wien, 22. – 24. September 2011* (Wiener Studien, Beiheft 36). Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2014.
- Grusková, J., Martin, G.: „*Scythica Vindobonensia*“: Geschichte und Ausblick. Mit einer Vorbemerkung von O. Kresten. In: Geistes-, sozial- und kulturwissenschaftlicher Anzeiger der ÖAW, roč. 153, č. 1 + 2 (2019), s. 69 – 92.
- Martin, G., Grusková, J.: *Facing the Plague and the Goths: A New Passage from the Scythica Vindobonensia* (Codex Vindobonensis hist. gr. 73, fol. 192r, lines 13–30). In: Greek, Roman, and Byzantine Studies, roč. 62, č. 4 (2022), s. 437 – 493.
- Alpers, K. (†), Grusková, J., Wilson, N., Bannert, H., Primavesi, O.: *Aus den Untersuchungen zum Wiener Palimpsest des Grammatikers Herodian I: Prolegomena.* In: Graecolatina et Orientalia, 41 – 42 (2023), s. 233 – 287.

PaedDr. PhDr. Tomáš Hamar, PhD.

7. 11. 1982, Levice

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
všeobecno-vzdelávacích predmetov: latinský jazyk a literatúra
– nemecký jazyk a literatúra 2006

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2009

Rozširujúce štúdium slovenského jazyka a literatúry:

Pedagogická fakulta Univerzity Komenského 2012

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2014

Rozširujúce štúdium anglického jazyka a literatúry:

Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave 2023

PaedDr.: Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity: učiteľstvo
anglického jazyka a literatúry 2025

Študoval na Univerzite Komenského v Bratislave učiteľský odbor latinčina – nemčina. Štúdium ukončil diplomovou prácou *Die Pressburger Aehrenlese zur Belehrung und Unterhaltung* pod vedením J. Tancera. Rigoróznou prácu *Papinianus: antický hrdina v barokovej dráme* písal pod vedením D. Škovieru a konzultantky A. Dekanovej.

V roku 2006 získal miesto asistenta v Ústave cudzích jazykov Lekárskej fakulty UK, popritom si externou formou robil doktorát na Katedre klasickej a semitskej filológie FiF UK. Dizertačnú prácu *Lekárska terminológia v diele Caelia Aureliana* napísal pod vedením F. Šimona. V rokoch 2015 – 2019 pôsobil ako vedúci Katedry jazykov na Farmaceutickej fakulte UK. Od roku 2019

je prednostom Ústavu cudzích jazykov LF UK. Na jeho popud dostalo pracovisko nový názov (Ústav lekárskej terminológie a cudzích jazykov).

Jeho výskumný záujem sa sústreďuje na témy z oblasti latinsko-gréckej lekárskej terminológie, dejín medicíny a farmácie, na etymológiu vedeckých pomenovaní liečivých rastlín a vybrané kapitoly z gréckej mytológie. Predovšetkým pôsobí ako organizátor kolektívnej vedeckovýskumnej práce zameranej na výučbu latinského jazyka v oblasti lekárskeho a farmaceutického vied. Bol iniciátorom a koordinátorom prekladu jedenásteho vydania Medzinárodnej klasifikácie chorôb (ICD) do latinského jazyka pre Svetovú zdravotnícku organizáciu.

Pedagogická činnosť Tomáša Hamara sa zameriava na výučbu kurzov latinsko-gréckej lekárskej terminológie v slovenskom a anglickom jazyku na LF UK. Vyučoval latinčinu pre právnikov, pre farmaceutov a viedol kurzy latinčiny pre verejnosť na FiF UK. Vyučoval nemecký jazyk pre lekárov a zubárov, anglický jazyk pre zubárov a slovenčinu ako cudzí jazyk pre študentov lekárskej fakulty.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *On terminology of disease in the work of Caelius Aurelianus*. In: Graeco-Latina Brunensia, roč. 19, č. 1 (2014), s. 51 – 59.
- *Ján Justus Torkoš a jeho spis Observationes anatomico-medicae, de monstro bicorniporeo virgineo*. In: Farmaceutický obzor, roč. 86, č. 6 – 8 (2017), s. 120 – 126.
- *Špecifiká výučby latinskej lekárskej terminológie v angličtine ako druhom jazyku*. In: Aplikované jazyky v univerzitnom kontexte 7. Zvolene: Technická univerzita vo Zvolene, 2020, s. 106 – 116.

- *Špecifika výučby latinskej lekárskej terminológie na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave*. In: Language teaching in higher education: Its present, current strategies and prospects. Nümbrecht: Kirsch-Verlag, 2021, s. 22 – 32.
- *Výchovná zložka v učebnici Júliusa Špaňára „Latinčina pre gymnáziá“*. In: Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae, roč. 23, č. 1 (2024), s. 235 – 250.

MUDr. PhDr. Igor Haraj, PhD.

6. 2. 1982, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: filozofia

– latinský jazyk a literatúra 2005

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasická
filológia 2007

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
systematická filozofia 2008

MUDr.: Lekárska fakulta Univerzity Komenského: všeobecné
lekárstvo 2024

Študoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde v roku 2005 absolvoval odbor filozofia a latinský jazyk a literatúra. Diplomovú prácu *Obsahová stránka vlastného mena ako filozofický problém* viedol M. Majtán. V odbore klasická filológia pokračoval rigoróznou skúškou, ktorú vykonal v roku 2007. Témou jeho rigorózneho práce bolo *Vlastné meno v zrkadle gramatických teórií v antike a stredoveku*, konzultantom práce bol W. Sowa.

Prepojenie vzdelania z filozofie a filológie môžeme vidieť aj v zameraní jeho dizertačnej práce s názvom *Vlastné meno v koncepcii modistov a terministov z pohľadu súčasnej filozofie jazyka a onomastiky*, ktorú obhájil v roku 2008 pod vedením M. Zouhara. V rámci štúdia medicíny, ktoré ukončil v roku 2024, sa venoval aj latinskej anatomickej nomenklatúre v diele Júliusa Ladzianskeho v rámci záverečnej práce *Ladzianskeho Nomina anatomica ako základ pre budúcu slovenskú anatomickú terminológiu*, ktorú napísal pod vedením E. Kubíkovej.

Ešte počas doktorandského štúdia pôsobil jeden rok na Právnickej fakulte UK, kde viedol seminár Latinčina pre právnikov. V rokoch 2008 – 2016 sa ako moderátor v Slovenskom rozhlasе venoval tvorbe publicistických príspevkov z oblasti vedy a techniky, cirkevnej politiky a náboženského dialógu. Za túto činnosť mu bola udelená *Cena Andreja Radlinského* (2013) a *Cena Slovenskej akadémie vied za popularizáciu vedy* (2014). V rokoch 2013 – 2016 pôsobil ako odborný asistent na Katedre žurnalistiky FiF UK. Od roku 2016 pracuje v televízii TA3, kde nadviazal na svoje predchádzajúce zameranie v oblasti popularizácie vedy. V odborných publikáciách sa sústreďuje najmä na filozofiu a sémantiku antiky či stredoveku ako aj na problematiku gramatografie.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Antroponymická sústava u starých Grékov*. In: Slavica Slovaca, roč. 41, č. 1 (2006), s. 50 – 60.
- *Donatovská tradícia na Slovensku*. In: Myslovičová, S. (ed.): Jazyk a jazykoveda v pohybe. Na počesť Slavomíra Ondrejoviča. Bratislava: Veda, 2008, s. 499 – 509.

- *Vlastné meno v myslení antiky a stredoveku*. Martin: Matica slovenská, 2011.
- *Stredoveké univerzity a tradícia latinskej gramatiky*. In: Horváth, M. (ed.): *Žurnalistika, média, spoločnosť* 6. Bratislava: Stimul, 2016, s. 45 – 64.

PhDr. Marta Hlušíková /rod. Müsslerová/

9. 10. 1952 Leopoldov

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

pre školy II. cyklu – aprobácia slovenčina a latinčina 1976

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: slovenský

jazyk 1980

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor slovenčina – latinčina. Štúdium ukončila záverečnou prácou *Štylistické prostriedky humoru v slovenskej literatúre* pod vedením J. Mistríka. Po škole pracovala v rokoch 1976 – 1977 ako odborná redaktorka v Archeologickom ústave SAV v Nitre. Potom v rokoch 1977 – 1982 učila slovenčinu a ruštinu na Strednej škole pre pracujúcich pri Lesnom odbornom učilišti v Banskej Štiavnici. V tom čase predložila a obhájila rigoróznú prácu s rovnakým názvom, ako bola jej diplomová práca, opäť pod vedením J. Mistríka a získala titul v PhDr. v slovenskom jazyku. Tému v práci však rozšírila o problematiku v literatúre pre deti a mládež. Výber z práce potom publikovala v štúdiu v *Slovenskej reči*. Od roku 1982 pôsobila v Rimavskej Sobote, do roku 1991 na Strednej ekonomickej škole (dnes Obchodnej akadémii), v rokoch 1991 – 2013

na Gymnáziu Ivana Kraska a od roku 2013 až do odchodu do dôchodku v roku 2018 na Súkromnej strednej odbornej škole.

Súčasne s učiteľským povoláním sa venovala aj publicistike a tvorbe pre deti. V oblasti publicistiky sa Marta Hlušiková venovala rôznym žánrom, pričom jej články a eseje sa často týkali kultúrnych, literárnych a historických tém. Podieľala aj na tvorbe popularizačných publikácií v oblasti latinčiny a antickej kultúry pre deti i širšiu verejnosť. V rokoch 1993 – 1995 publikovala v časopise Zornička sériu článkov o živote starých Rimanov a gréckej mytológii a antické reálie pre detské publikum spracovala aj v publikácii *Starovek pod lupou*. Je autorkou slovníka latinských citátov a najmä latinsko-slovenského slovníka, ktorý získal 2. miesto v medzinárodnej súťaži *Slovník roku* v Prahe v roku 2004.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Štylistické prostriedky humoru v slovenskej literatúre*. In: Slovenská reč, roč. 46, č. 5 (1981), s. 270 – 279.
- *Ab urbe condita – slovník latinských citátov*. Bratislava: Kniha-Spoločnosť, 2000.
- *Malá encyklopédia antickej kultúry nielen pre deti*. Bratislava: Vydavateľstvo BEMA, 2001.
- *Latinsko-slovenský slovník*. Bratislava: Vydavateľstvo Kniha-Spoločnosť, 2003.
- *Starovek pod lupou*. Bratislava: Perfekt, 2018.

prof. PhDr. Dr. h. c. Ján Horecký, DrSc.

8. 1. 1920, Stupava – 11. 8. 2006, Stupava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: slovenský

jazyk – latinský jazyk 1944

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasická

filológia a porovnávací jazykospyt 1944

CSc.: Ústav slovenského jazyka Slovenskej akadémie vied: 1956

DrSc.: Ústav slovenského jazyka Slovenskej akadémie vied:

1964

Prof.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: všeobecná

jazykoveda 1968

Dr. h. c.: Filozofická fakulta v Prešove Univerzity Pavla Jozefa

Šafárika: všeobecná jazykoveda 1994

Ján Horecký absolvoval štúdium slovenského a latinského jazyka na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v roku 1944. V rovnakom roku získal titul PhDr. Vo svojej rigoróznej práci *De vocum, quae sunt pecunia, fenus in lingua Latinae, vi etymologica* spracoval sémantiku latinských výrazov z oblasti peňažníctva. V ranej fáze svojej kariéry sa vedecky formoval pod vplyvom profesora porovnávacieho jazykospytu Jozefa Miloslava Kořínka, indoeuropeistu a vtedajšieho vedúceho seminára pre klasickú filológiu, a pod vplyvom Bratislavského lingvistického krúžku.

V rokoch 1943 – 1990 spôsobil ako pracovník Jazykovedného ústavu Slovenskej akadémie vied a umení v Bratislave, neskôr postupne premenovaného v Ústav slovenského jazyka SAVU, Ústav slovenského jazyka SAV a nakoniec Jazykovedný ústav

Ludovíta Štúra SAV v Bratislave. Od roku 1991 bol na dôchodku. Pedagogicky pôsobil na Filozofickej fakulte v Prešove Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, na ktorej prispel k formovaniu slovistiky a po vzniku latinistiky k jej stabilizovaniu. Roku 1994 mu univerzita udelila titul *doctor honoris causa*. Jeho ďalším pedagogickým pôsobiskom bola aj Katedra slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, kde v rokoch 1982 – 1983 pôsobil ako vedúci katedry.

Napriek tomu, že v súpise jeho diel výrazne dominuje slovastika a všeobecná jazykoveda, jeho prínos v oblasti klasickej filológie je nezanedbateľný. V roku 1946 publikoval štúdiu *Grécke a latinské vlastné mená v slovenčine*, ktorá vychádzala z pripravovaných zmien pravopisu v slovenčine. Vo svojej, v oblasti klasických jazykov, najvýznamnejšej práci *Fonológia latinčiny* (1949) aplikoval štrukturalistickú metodológiu na výskum latinského hláskoslovía. Spolu s J. Špaňárom je autorom *Gramatiky latinského jazyka* (1960), ktorá často plnila aj funkciu vysokoškolskej učebnice. V neposlednom rade ako zakladajúci člen a funkcionár Slovenskej jednoty klasických filológov pri SAV predniesol štyri prednášky venované slovosledu v latinčine (1970), deverbatívny adjektívam v latinčine (1975), systému antickej rétoriky (1982) a antickým prameňom odbornej terminológie (1989). Za zásluhy o rozvoj slovenskej jazykovedy a šírenie jej dobrého mena v zahraničí získal viaceré vyznamenania, okrem iného titul Vedec roka SAV (2000) a Pribinov kríž I. triedy (2001).

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Grécke a latinské vlastné mená v slovenčine*. In: Slovenská reč, roč. 12, č. 5 – 6 (1946), s. 178 – 183.

- *Fonológia latinčiny*. Bratislava: Slovenská akadémia vied a umení, 1949.
- *Das phonologische System im klassischen Latein*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 5 (1973), s. 97 – 102.
- Špaňár, J., Horecký, J.: *Latinská gramatika*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1993.
- *Zvuková stavba starej gréčtiny*. In: *Jazykovedný časopis*, roč. 45, č. 1 (1994), s. 5 – 11.

doc. Mgr. Róbert Horka, PhD.

4. 7. 1976, Zlaté Moravce

VŠ: Rímskokatolícka cyrilometodská Bohoslovecká fakulta

Univerzity Komenského: katolícka teológia 2002

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda

konkrétnych jazykových skupín, špecializácia: klasické

jazyky 2009

Habilitácia: Rímskokatolícka cyrilometodská Bohoslovecká

fakulta Univerzity Komenského: katolícka teológia 2020

Študoval na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave odbor katolícka teológia. Štúdium ukončil diplomovou prácou *Relektúry pojmu „Nová Zmluva“ v kánone Svätého písma* pod vedením A. Solčianskeho. Následne si externou formou robil doktorát v odbore klasické jazyky na Katedre klasickej a semitskej filológie FiF UK. Školiteľom jeho dizertačnej práce *Aurum servandum: Používanie antických literárnych zdrojov pri tvorbe obrazov v Komentári k Jánovmu evanjeliu Aurelia*

Augustína bol D. Škoviera. Habilitoval sa na RKCMBF UK v odbore katolícka teológia s habilitačnou monografiou *Venancius Fortunátus: Život svätého Martina*.

V júni 2002 bol ordinovaný a až do roku 2006 pôsobil v Bratislavsko-trnavskej arcidiecéze ako kaplán (Nové Zámky, Šamorín, Malacky), v rokoch 2006 – 2011 ako správca farnosti Palárikovo. Od roku 2011 pôsobil v Nitrianskej diecéze postupne ako výpomocný duchovný, neskôr ako správca farnosti Lehota a v rokoch 2018 – 2023 ako farár tej istej farnosti. Zároveň od roku 2013 pôsobí na Katedre biblických vied RKCMBF UK, najprv ako odborný asistent, od roku 2021 ako docent. Od apríla 2022 zastáva pozíciu prodekana pre vedeckú činnosť a medzinárodné vzťahy.

Vedecké oblasti, ktorým sa Róbert Horka venuje, zahŕňajú život a dielo sv. Augustína so zameraním na jeho homiletickú tvorbu, starokresťanskú latinskú poéziu a teóriu a metodológiu prekladu latinskej poézie a prózy do slovenčiny. Pripravil vysokoškolské učebnicu starokresťanskej latinskej poézie a skriptá k patristickej exegéze. Je členom viacerých organizácií: Medzinárodná asociácia patristických štúdií (AIEP-IAPS), Slovenská jednota klasických filológov, Patristická spoločnosť České republiky, Slovenská patristická spoločnosť, ktorej je podpredsedom.

Do slovenčiny preložil *Život svätého Martina* od Venancia Fortunata, *Komentár k Jánovmu evanjeliu*, traktát *O milosti o slobodnej vôli* a kázeň *O poslušnosti* sv. Augustína, niektoré katechézy sv. Ambróza, viaceré kresťanské básne, medzi inými aj Lactantiovu elégiu *De ave phoenice*.

Pedagogická činnosť Róberta Horku zahŕňa základné kurzy, cvičenia a semináre z latinského jazyka pre poslucháčov teológie, ako aj prednášky z patristickej exegézy.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Novoobjavená homília sv. Augustína Dolbeau 2 „De oboedientia“*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2015.
- Lichner, M., Horka, R.: *Vysvetlenie vyznania viery, O sviatostiach, O tajomstvách*. Trnava: Dobrá kniha, 2017.
- *Venancius Fortunátus: Život svätého Martina*. Preložil R. Horka. Bratislava: RKCMBF UK, 2019.
- *Starokresťanská latinská poézia*. Bratislava: RKCMBF UK, 2020.
- *Sv. Augustín: Komentár k Jánovmu evanjeliu 1. časť Jn 1-4*. Preložil R. Horka. Bratislava: RKCMBF UK, 2022.

PhDr. Jozef Hrabovský, CSc.

19. 8. 1909, Svätá Mária (dn. Socovce) – 14. 11. 1996, Egypt

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: francúzština
– dejepis 1932

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: románska
a klasická filológia 1934

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: vedy
o umení: rímska a grécka literatúra 1969

Navštevoval gymnázium v Turčianskom Svätom Martine, kde absolvoval latinčinu u Františka Heřmanského. Na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave vyštudoval kombináciu francúzština – dejepis. Ako jeden z prvých dosiahol doktorát z klasickej filológie na FiF UK (roku 1934), hoci jeho kvalifikačná práca *Charles Péguy, jeho život a dielo* bola z francúzštiny. Vedeckú hodnosť kandidáta

vied získal v roku 1969 na svojej alma mater v odbore rímska a grécka literatúra.

Po absolvovaní vysokoškolského štúdia vyučoval od roku 1933 na gymnáziách v Ružomberku, Turčianskom Sv. Martine a neskôr v Bratislave. Kvôli nepriaznivým politickým pomerom a zrejme aj kvôli svojmu katolicizmu sa mu nepodarilo získať pozíciu na katedre. Pôsobil tiež ako redaktor vo vydavateľstve Osveta a v Slovenskom pedagogickom nakladateľstve, kde mal na starosti vydávanie slovníkov.

Celý život sa venoval propagovaniu antickej kultúry a intelektuálneho odkazu antiky prostredníctvom publikácie *Latinské výpovede, porekadlá a heslá* (1948), ktorú doplnil a druhý raz vydal pod názvom *Večne živé latinské výpovede a citáty*. Viacero rokov tiež písal rubriku „Slová stále živé“ v časopise *Príroda a spoločnosť*, v ktorej predstavoval latinské výroky a úslovia. Napísal aj heslá o starovekých gréckych a rímskych autoroch do *Malej encyklopédie spisovateľov* (1978) a obsahy vybraných antických literárnych diel do *Malej encyklopédie literárnych diel* (1990). Napokon všetko zhrnul v knihe *Malá encyklopédia starovekej gréckej a rímskej literatúry* (2003). Prekladal z klasickej (Caesar) i novoovekej latinčiny (Kopernik, Pomponazzi, Komenský, Bernolák).

Vo vedeckej sfére sa prezentoval široko koncipovanou monografiou *Démostenés a Cicero – dva vynikajúce vzory starovekého rečníctva* (1943) a článkami venujúcimi sa problematike transkripcie antických vlastných podstatných mien do slovenčiny. Najúspešnejším a najpoužívanejším Hrabovského dielom je *Slovensko-latinský slovník* (1962), ktorý ako súběžná súčasť Špaňárovho *Latinsko-slovenského slovníka* vyšiel do r. 2011 v ôsmich vydaniach. Posledný publikovaný príspevok z oblasti klasickej

filológie je kniha *Marcus Tullius Cicero, prvý najlepší rečník v Európe* (1996).

Zahynul v roku 1996 pri havárii lode na Níle počas študijnej cesty kvôli pripravovanej knihe o kultúre starovekého Egypta.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Démostenés a Cicero – dva vynikajúce vzory starovekého rečníctva*. Turčiansky Sv. Martin, Matica slovenská 1943.
- Špaňár, J., Hrabovský, J.: *Latinsko-slovenský slovenský-latinský slovník*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1962.
- *Gaius Iulius Caesar: Zápisky o vojne v Galii*. Preložil J. Hrabovský. Bratislava: Tatran, 1966.
- *Marcus Tullius Cicero, prvý najlepší rečník v Európe*. Bratislava: Veda, 1996.
- *Malá encyklopédia starovekej gréckej a rímskej literatúry*. Bratislava: Veda, 2003.

PhDr. Alena Ivanová, CSc. /rod. Fulková/

13. 3. 1947, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

pre školy II. cyklu – aprobácia latinčina a nemčina 1971

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

všeobecno-vzdelávacích predmetov: teória vyučovania

nemeckého jazyka a literatúry 1982

CSc.: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV: všeobecná

jazykoveda 1989

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor latinčina – nemčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Tibullove elégie* pod vedením M. Okála. Titul PhDr. získala na rovnakej fakulte v roku 1982 v odbore UVP: teória vyučovania nemeckého jazyka a literatúry. V roku 1983 nastúpila na externú kandidatúru na Jazykovednom ústave L. Štúra SAV v Bratislave, ktorú úspešne ukončila v roku 1989 kandidátskou dizertačnou prácou *K niektorým otázkam latinskej anatomickej terminológie*.

Hneď po štúdiu začala pracovať ako učiteľka na gymnáziu v Nitre, v roku 1973 nastúpila na miesto odbornej asistentky na Katedre jazykov LF UK (dnes Ústav lekárskej terminológie a cudzích jazykov), kde zotrvala až do odchodu do dôchodku v roku 2007.

Vedecky sa zaoberala otázkami historického vývoja anatomickej nomenklatúry formovaného najmä vedeckými objavmi a pokrokom v anatómii a fyziológii, ako aj následným systematickým rozvojom medicíny. Ďalšiu líniu v jej výskume predstavovali články zamerané na niektoré latinsky i nemecky píšuce historické osobnosti medicíny a ich dielo. Svoj odborný záujem v tomto smere obrátila napríklad na Andrea Vesalia, humanistického lekára a anatóma, autora vplyvného anatomického diela *De Humani Corporis Fabrica Libri Septem*, či na významného stredovekého talianskeho anatóma Mondina de Luzzi.

Počas svojho pôsobenia sa venovala výučbe grécko-latinskej lekárskej terminológie ako aj nemeckého jazyka pre medikov. Svoje pedagogické skúsenosti pretavila do viacerých skrípt a učebníc, ako napríklad *Cursus Latinus medicinalis: Úvod do lekárskej terminológie*, *Latinský jazyk pre farmaceutov* či *Latinská terminológia pre študentov všeobecného a zubného lekárstva*.

Výber z najvýznamnejších prác:

- Ivanová, A., Mrázová, V.: *Latinský jazyk pre farmaceutov*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1991.
- *Cursus Latinus Medicinalis: Úvod do lekárskej terminológie*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1995.
- Ivanová, A., Holomáňová, A.: *Anatomic nomenclature by Vesalius*. In: Bratislava medical journal, roč. 102, č. 3 (2001), s. 169 – 173.
- Ivanová, A., Holomáňová, A.: *Mondino: O neplodnosti*. In: Praktická gynekológia, roč. 9, č. 1 (2002), s. 32 – 34.
- Ivanová, A., Holomáňová, A.: *K dejinám anatomických termínov Dura a pia mater*. In: Heřmanová, D., Ozorovský, V., Horníková Pavlíková, L., Sedláčková, E. (eds.): 6. medzinárodné sympóziu k dejinám medicíny, farmácie a veterinárnej medicíny. Zborník prác. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2003, s. 1 – 4.

PhDr. Emanuel Jirkal, PhD.

24. 12. 1968, Nitra

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
všeobecno-vzdelávacích predmetov: dejepis – latinský jazyk 1995

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa:
história 2003

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda
konkrétnych jazykových skupín: klasické jazyky 2006

Študoval na Univerzite Komenského v Bratislave odbor histórie – latinčina. Štúdium ukončil diplomovou prácou *Pohl'ad Lu-*

*cia Caecilia Firmiana Lactantia na cisára Gaia Galeria Valeria Maxima-
miana v diele De mortibus persecutorum* pod vedením J. Buriana. Po ukončení štúdia absolvoval dvojročnú civilnú službu a od roku 1997 sa zamestnal na Katedre histórie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, kde pôsobí dodnes. Súbežne si externou formou robil doktorát v rokoch 1996 – 2001 na Katedre klasickej a semitskej filológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave. V roku 2003 získal na FF UKF titul PhDr. v odbore história. Konzultantkou jeho rigoróznej práce *Marcus Aurelius Valerius Maxentius a problémy druhej tetrarchie* bola J. Hečková. Titul PhD. v klasických jazykoch získal v roku 2006. Školiteľom jeho dizertačnej práce *Historické a dobové predpoklady nábožensko-politického systému cisára Diocletiana* bol P. Kuklica.

Odborne a vedecky sa orientuje najmä na politické a náboženské dejiny obdobia rímskeho cisárstva a neskorej antiky, výsledkom čoho sú štúdie o cisároch Diocletianovi a Galeriovi a uzurpátorovi Maxentiovi. Okrem toho publikoval tiež práce týkajúce sa dejín kresťanstva v neskorej antike, resp. v ranom stredoveku. Je tiež autorom latinsko-slovenského a slovensko-latinského slovníka publikovaného ako súčasť vysokoškolskej učebnice *Latinský jazyk – základy* A. Dekanovej.

Do slovenčiny preložil Lactantiovo dielo *O smrti prenasledovateľov*, jeden z najdôležitejších prameňov z dejín prenasledovania kresťanov za vlády tetrarchov.

Pedagogická činnosť Emanuela Jirkala sa zameriava na výučbu antickej historiografie, dejín starovekého Grécka, Ríma a Blízkeho východu. Vedie tiež kurzy latinčiny a odbornej nemčiny a semináre k dejinám raného kresťanstva a starovekého Izraela.

Od roku 1997 je členom redakčnej rady časopisu *Studia Historica Nitriensia* a členom Slovenskej jednoty klasických filológov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *K dátumu Diocletianovej smrti*. In: Lisový, I. a kol. (eds.): *Relationes Buduicensis. Miscellanea philologiae classicae*. Sborník prací o antickém starověku 4 – 5, 2003 – 2004. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2004, s. 43 – 52.
- *Latinsko-slovenský, slovensko-latinský slovník*. In: Dekanová, A.: *Latinský jazyk – základy*. Nitra: Enigma, 2007, s. 138 – 182.
- *Panegyriky z prelomu 3. a 4. storočia ako významný historický prameň [II. časť]*. In: Feriancová, A., Glejtek, M. (eds.): *Prameň – jeho funkcia, význam, interpretácia a limity v historickom výskume*. Nitra: UKF, 2009, s. 19 – 26.
- *Funkcia a význam Vergiliových citácií v Lactantiovom diele De moribus persecutorum*. In: Škoviera, D., Juríková, E., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus V*. Trnava: Trnavská univerzita, 2010, s. 37 – 49.
- *L. Caelius Firmianus Lactantius O smrti prenasledovateľov I. Rímske impérium na ceste od tradičných kultov ku kresťanstvu*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2013.

Mgr. Eva Juričková, PhD.

29. 12. 1972, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: história

– klasická filológia: latinský jazyk a literatúra 1998

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda

konkrétnych jazykových skupín – špecializácia: klasické jazyky 2003

Pred nástupom na vysokoškolské štúdium sa venovala knihovníckej činnosti, najprv ako konzultantka v Univerzitnej knižnici v Bratislave a neskôr ako knihovníčka Mestskej knižnice v Bratislave. Na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského, na ktorú nastúpila v roku 1993, vyštudovala odbor história a klasické jazyky (so špecializáciou na latinský jazyk a literatúru). Štúdium ukončila diplomovou prácou *Ženské postavy v diele Colloquia familiaria Erasma Desideria Rotterdamského* pod vedením D. Škovieru. V štúdiu pokračovala na rovnakej katedre, kde v roku 2003 obhájila dizertačnú prácu *Novelistické prvky v Herodotovom diele Historiés Apodexis* opäť pod vedením P. Kuklicu.

Po ukončení magisterského štúdia pracovala jeden rok ako tlmočníčka z anglického a nemeckého jazyka. Od roku 1999 pôsobila ako asistentka pre výučbu latinského jazyka na Katedre histórie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, pre ktorú vydala aj skriptá *Latinský jazyk pre historikov*. Juričkovej odborné publikácie vychádzali z témy jej dizertačnej práce venovanej Hérodotovmu dielu.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Príspevok k počiatkom gréckej historiografie. Herodotos: historik alebo logograf*. In: Historické rozhľady 1 (2004), s. 23 – 40.
- *Latinský jazyk pre historikov*. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2006.
- *Dialóg Abbatis et Eruditae ako ilustrácia pohľadu na vzdelanie renesančnej ženy v diele Colloquia familiaria Erasma Desideria*

Rottardamského. In: Nové historické rozhľady, roč. 2, č. 1 (2012), s. 103 – 111.

- *Vplyv homérskych básní na rozvoj antickej novely*. In: Nové historické rozhľady, roč. 2, č. 2 (2012), s. 7 – 18.
- *Etnický humor, vtip a anekdoty v Herodotovom opise dejín*. In: Nové historické rozhľady, roč. 5, č. 1 (2015), s. 7 – 21.

doc. Mgr. Erika Juríková, PhD. /rod. Hudáková/

3. 1. 1974, Zlaté Moravce

VŠ: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity: klasické jazyky 1997

Doplňkové pedagogické štúdium: Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity 1998

PhD.: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity: slovenské dejiny 2006

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky 2014

Študovala na Katedre klasických jazykov Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave odbor klasické jazyky. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Charakteristika Vercingetoriga ako vojvodcu podľa Caesarových Zápisok o vojne gallskej* pod vedením J. Buriana. V rokoch 2006 získala doktorát v odbore slovenské dejiny na Katedre histórie FF TU. Školiteľom jej dizertačnej práce *Matej Bel a Trnava* bol J. Šimončíč. V roku 2014 sa habilitovala na FiF UK v odbore klasické jazyky s monografiou *Columba laureata. Panegyrické tlače z produkcie trnavskej univerzitnej tlačiarne*.

Po skončení magisterského štúdia nastúpila na miesto odbornej asistentky na Katedre klasických jazykov FF TU v Trnave, kde pôsobila v rokoch 1997 – 2022, od roku 2015 na mieste docentky. V rokoch 2014 – 2022 katedru viedla. Od roku 2022 pôsobí na Katedre anglického jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty TU a od roku 2025 aj v Ústave cudzích jazykov Jesseniovej lekárskej fakulty UK ako jeho vedúca. Od roku 2022 tiež externe pôsobí na Právnickej fakulte TU.

Vo vedeckovýskumnej činnosti sa venuje predovšetkým novolatinskému písomníctvu s dôrazom na produkciu Trnavskej univerzity v ranom novoveku. Ťažiskom jej výskumu sú panegyrické tlače ako osobitý žáner latinskej slávnostnej rétoriky a ich význam pre kultúrne dejiny. Okrem vedeckej práce sa venuje aj prekladateľskej činnosti (diela Mateja Bela, Valeriána Madera, Benedikta z Canfieldu či Jana van Roysbroeck). Je autorkou či spoluautorkou viacerých vysokoškolských učebníc.

Pedagogická činnosť Eriky Juríkovej je úzko previazaná s jej odborným zameraním. Na Katedre klasických jazykov zabezpečovala výučbu viacerých kurzov z oblasti latinskej literatúry a jazykovedy, ako napr. novolatinské písomníctvo, písomníctvo latinského stredoveku, stredovekú latinskú poéziu a prózu, ako aj kurzy latinskej morfológie a syntaxe. Viedla tiež semináre zamerané na čítanie a interpretáciu diel klasických autorov (Caesar, Cicero, Sallustius, Horatius). Na Pedagogickej fakulte zabezpečuje translatologické predmety. Na Jesseniovej lekárskej fakulte UK vyučuje latinskú lekársku a anatomickú terminológiu.

Ako pedagogička i výskumníčka sa dlhodobo zasluguje o udržiavanie a rozvíjanie klasickej filológie na Slovensku. Popri vedeckej a pedagogickej činnosti je aj dlhoročnou editorkou

periodika *Sambucus* a členkou Slovenskej jednoty klasických filológov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Matthias Bel and Trnava: An Analysis of Latin Written Sources*. In: *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae*, roč. 49, č. 2 (2009), s. 241 – 248.
- *Significance of Latin book production of academic press of University of Trnava and for development of science in the territory of today's Slovakia*. In: Steiner-Weber, A. (ed.). *Acta Conventus Neo-Latini Upsaliensis 14*. Leiden: Brill Academic Publishers, 2012, s. 515 – 521.
- *Columba laureata. Panegyrické tlače z produkcie trnavskej univerzitnej tlačiarne*. Trnava: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity – Kraków: Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2014.
- Škoviera, D., Juríková, E.: *Barocke Buchproduktion im Raum Trnava (Jesuitenliteratur)*. In: Gastgeber, Ch., Klecker, E. (eds.). *Geschichte der Buchkultur*. Bd. 7: Barock. Graz: Akademische Druck- und Verlagsanstalt, 2015, s. 539 – 591.
- Bóna, M., Juríková, E.: *Saeculum quintum conditae arcis Gymes. Pamätnica k päťstoročnici hradu Gýmeš (1250 – 1750)*. Bratislava: Vydavateľstvo Minor, 2024.

prof. Mgr. Andrej Kalaš, PhD.

4. 6. 1974, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: filozofia

– klasické jazyky: latinský jazyk a literatúra 2000; grécky jazyk a literatúra 2004

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: dejiny
filozofie 2005

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
filozofia 2010

Inaugurácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
filozofia 2025

Na Univerzite Komenského v Bratislave vyštudoval odbory latinský jazyk a filozofiu a grécky jazyk a literatúru. Štúdium filozofie ukončil diplomovou prácou *Osud a sloboda u starých stoikov: Osud, slobodná vôľa, nevyhnutnosť, náhoda a možnosť v širšom kontexte filozofie starej stoy* pod vedením F. Gahéra. Následne získal na Katedre filozofie a dejín filozofie doktorát z dejín filozofie. Školiteľom jeho dizertačnej práce *Osud a sloboda v stoicizme, skeptickej Akadémii a epikureizme* bol opäť F. Gahér. V roku 2010 sa habilitoval prácou *Raný pyrrhónizmus alebo blažený život bez hodnôt?* a v roku 2025 bol vymenovaný za profesora v odbore filozofia.

Po doktoráte začal pôsobiť na Katedre filozofie a dejín filozofie FiF UK v Bratislave, v rokoch 2002 – 2010 ako odborný asistent, neskôr na pozícii docenta, v súčasnosti ako profesor. Okrem toho absolvoval niekoľko zahraničných stáží (Univerzita Karlova 2002 – 2003; Masarykova univerzita 2007 – 2008) a prednášal na viacerých gréckych univerzitách (Atény, Thessaloniki, Kalamata, Rodos).

V rámci svojho výskumu sa špecializuje na antickú filozofiu a klasickú filológiu. Osobitnú pozornosť venuje stoicizmu, skeptickej akadémii a epikureizmu, pričom sa sústreďuje na interpretáciu antických textov vychádzajúc z pôvodných jazykov. Je autorom viacerých vedeckých štúdií a prekladov,

v ktorých dôsledne prepája filozofickú interpretáciu s filologickou analýzou textov.

Do slovenčiny preložil Xenofónove sokratovské spisy *Hostina*, *Sokratova obhajoba* a *O prosperujúcej domácnosti*. Tieto preklady boli ocenené prémiami Literárneho fondu. Nadviazal na ne projektom sprístupňovania sokratovských textov v sérii *Fontes Socraticorum*, ktorý spoluzaložil a do ktorého preložil viacero základných diel sokratovskej tradície. Prvým z nich bol preklad zbierky zlomkov a parafráz zo spisov Antisthena, neskôr rozšírený a revidovaný v monografii *Antisthenove zlomky*. V tejto edícii následne publikoval ďalšie zväzky (Diogenove zlomky, Zlomky Aischina zo Sfétta, Zlomky Kratéta a Hipparchie, Diónove reči o Diogenovi, Zlomky Aristippa z Kyrény). Okrem sokratikov preložil Plutarchov spis *Ako správne vychovávať deti*, Pseudo-Aristotelov spis *Fysiognómika*, Adamantiov *De Physiognomonía liber* a spolu so Z. Zelinovou Apuleiovo dielko *O Sokratovom božstve*. V posledných rokoch spolu preložili Hésiodove básne *Theogonia*, *Práce a dni* a *Štít*.

Pedagogická činnosť Andreja Kalaša sa zameriava na prednášky z dejín antickej filozofie ako celku či z jej špecifických smerov. Pre študentov klasickej filológie prednáša antickú filozofiu. Vede semináre venované filologickej analýze diel antickej filozofie.

Je členom Slovenskej jednoty klasických filológov, Slovenskej spoločnosti novogréckych štúdií, Slovenského filozofického združenia a členom redakčnej rady elektronického časopisu *Pro-Fil*.

Výber prác:

- *Raný pyrrhonismus neboli blažený život bez hodnot?* Praha: Oikoy-menh, 2007.
- Kalaš, A., Suvák, V.: *Antisthenis fragmenta*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2013.
- *O Pyrrhon eudaimon philosophos choris aksies*. Leukosia: Cyprus University Press, 2017.
- *Plutarchos: Ako správne vychovávať deti*. Preložil A. Kalaš. Bratislava: IRIS, 2020.
- Kalaš, A., Zelinová, Z.: *Hésiodos ako učiteľ Grékov: pramene, preklady a interpretácie didaktickej poézie Práce a dni, Štít*. Bratislava: IRIS, 2025.

Mgr. Katarína Karabová, PhD. /rod. Šotkovská/

27. 4. 1978, Žilina

VŠ: Fakulta humanistiky Trnavskej univerzity: klasické jazyky 2001

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky 2010

Študovala na Fakulte humanistiky Trnavskej univerzity v Trnave odbor klasické jazyky. Vysokoškolské štúdium ukončila v roku 2001 obhajobou diplomovej práce *Sv. Augustín a Cicero – Soliloquia a Tuskulské rozhovory* pod vedením D. Škovieru.

V roku 2001 získala miesto asistentky na Katedre klasických jazykov Fakulty humanistiky TU v Trnave, kde pôsobí dodnes. Popritom si v rokoch 2005 – 2010 externou formou robila doktorát

na Katedre klasickej a semitskej filológie FiF UK. Školiteľom jej dizertačnej práce *Básnická zbierka Františka Babaia Ungariae Reges – preklad a výklad* bol D. Škoviera.

Vzhľadom na tému diplomovej práce sa v počiatkoch svojej akademickej kariéry venovala predovšetkým patristickej literatúre. Počas svojho doktorandského štúdia zamerala svoj výskum na barokovú literatúru so zreteľom na diela, ktoré vychádzali z kníhtlačiarne historickej Trnavskej univerzity (1635 – 1777). Tejto oblasti sa venuje dodnes. Pripravila viacero vysokoškolských učebníc a skrípt. Je členkou Slovenskej jednoty klasických filológov, International Association for Neo-Latin Studies a Slovenskej patristickej spoločnosti.

Do slovenčiny preložila z latinčiny viaceré diela: Augustínove *Samovravy*, Abelárdove *Dejiny utrpenia a Listy lásky* (1132), *Sľnečný štát* od Tommasa Campanelli (1602), *Historia gentis Slavae* od Juraja Papánka (1789), *Episcopatus Nitriensis memoria* od Jozefa Vuruma (1835), prvú časť diela chorvátskeho učenca Matija Petara Katančica *Specimen philologiae et geographiae Pannoniorum* (1795) alebo filozofické spisy Antona Revického, Petra Zolnaya či Mateja Bela.

Pedagogická činnosť Kataríny Karabovej sa zameriava na výučbu kurzov normatívnej gramatiky latinského jazyka, odbornej lekárskej terminológie, dejín rímskej literatúry, antickej mytológie a prekladových seminárov. Od roku 2019 organizuje intenzívne kurzy v podobe letných škôl latinčiny a antickej mytológie.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *The Habsburg's on the Hungarian throne in Babai's epigrams*. In: Graeco-Latina Brunensia, roč. 19, č. 2 (2014), s. 25 – 51.

- Juraj Papánek: *Historia gentis Slavae: Prvé dejiny slovenského národa*. Preložila K. Karabová. Bratislava: Perfekt, 2018.
- Vernakulárny charakter lexikografických súčastí po latinsky písaných diel slovenskej proveniencie v 18. storočí. In: *Slavica Slovaca*, roč. 56, č. 2 (2021), s. 182 – 190.
- Jozef Vurum: *Dejiny Nitrianskeho biskupstva: Episcopatus Nitriensis memoria*. Preložila K. Karabová. Bratislava: Perfekt, 2021.
- Matija Petar Katančić: *Specimen philologiae et geographiae Pannoniorum – Filologický a zemepisný obraz Panónčanov*. Preložila K. Karabová. In: *Slavica Slovaca*, roč. 57, č. 4 Supplementum (2022), s. 16 – 100.

Mgr. Alexandra Kavečanská, PhD. **/rod. Pojezdálová/**

19. 8. 1979, Košice

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky – grécky jazyk a literatúra 2006

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2017

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor klasické jazyky – grécky jazyk a literatúra. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Kyklady v Strabónovom diele Γεωγραφικά* pod vedením J. Gruskovej. V roku 2008 získala miesto asistentky na Katedre klasickej filológie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Popritom si externou formou robila doktorát na KKSF FiF UK. Školiteľkou jej dizertačnej práce

K problematike spracovania fragmentov antických autorov bola J. Grusková. Na FF UPJŠ pôsobí dodnes.

Jej vedeckovýskumný záujem sa na začiatku akademickej dráhy sústreďoval na témy z oblastí antickej geografie a chorografie, osobitne na analýzu geografických koncepcií v dielach Strabóna, Plinia Staršieho a vo fragmentárne zachovaných textoch Alexandra Polyhista. V súčasnosti sa orientuje najmä na oblasť humánnej anatomickej a klinicko-patologickej terminológie, so zameraním na grécko-latinskú medicínsku nomenklatúru a jej štandardizáciu v kontexte súčasnej medicíny. Jej výskumné aktivity smerujú k prepojeniu klasickej filológie s modernými medicínskymi disciplínami, osobitne v oblasti didaktiky medicínskej terminológie a terminologickej analýzy odborného jazyka. Je členkou Slovenskej jednoty klasických filológov.

Pedagogická činnosť Alexandry Kavečanskej sa v súčasnosti zameriava na výučbu kurzov lekárskej terminológie pre študentov študujúcich v anglickom jazyku a na kurz latinčiny pre prírodné vedy. V minulosti viedla aj kurzy starogréckeho jazyka, seminár venovaný lektúre gréckeho autora Xenofóna, prednášky z antickej mytológie, antických reálií a historickej gramatiky latinčiny.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Galénova anatomická terminológia týkajúca sa ženskej pohlavnej sústavy v spise Peri métras anatomés*. In: 13. Košický morfologický deň „Anatomická nomenklatúra včera, dnes a zajtra“. Košice: Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, 2010, s. 30 – 39.
- *Strabón o Kykladách*. In: Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus VII*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2011, s. 46 – 54.

- Kavečanská, A., Šalamon, P.: *The Basics of Graeco-Latin Medical Terminology*. Košice: Equilibria, 2017.
- *Formovanie a dejiny zbierok typu De viris illustribus*. In: Balegová, J., Brodňanská E., Šimon F. (eds.). *Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis II*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2018, s. 110 – 129.

doc. PhDr. Zuzana Kákošová, CSc.
/rod. Šmatláková/

16. 4. 1954, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: slovenský

jazyk – latinský jazyk 1978

PhDr.: Pedagogická fakulta Nitra: teória a dejiny slovenskej literatúry 1980

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: vedy o umení – teória a dejiny slovenskej literatúry 1991

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória a dejiny slovenskej literatúry 2002

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor slovenský a latinský jazyk v rokoch 1973 – 1978. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Poemata Jána Sambuca* pod vedením D. Škovieru. Následne nastúpila ako asistentka a neskôr odborná asistentka na Katedre slovenského jazyka a literatúry na Pedagogickej fakulte v Nitre, kde roku 1980 obhájil rigoróznú prácu *Humanistická poézia v Poematách Jána Sambuca (Príspevok k metodike interpretácie umeleckého textu)* a získala titul PhDr.

Od roku 1987 pôsobila na Katedre slovenského jazyka a literárnej vedy FiF UK, ktorú v rokoch 2004 – 2012 aj viedla. Medzitým absolvovala vedeckú aspirantúru v Ústave jazykovej a literárnej komunikácie PF v Nitre a roku 1991 získala v odbore vedy o umení: teória a dejiny slovenskej literatúry hodnosť CSc. Školiteľom jej práce *Ján Sambucus a otázky humanistickej poézie* bol F. Miko. Habilitovala sa roku 2002 v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry na FiF UK habilitačnou prácou *Kapitoly zo slovenskej literatúry 9. – 18. storočia*. Od roku 2024 je na penzii.

Vo vedeckovýskumnej činnosti sa zaoberala latinsky písanou staršou slovenskou literatúrou, najmä obdobím literárneho humanizmu a postavou Jána Sambuca, a jej recepciou v dobovom i súčasnom kultúrnom kontexte. Štúdie publikovala časopisecky, v zborníkoch *Literárne rozhľady*, *O interpretácii umeleckého textu a inde*. Je autorkou monografie *Latinská humanistická poézia 16. storočia v kontexte slovenskej literatúry* (2010), spoluautorkou príručiek *Portréty slovenských spisovateľov* (2000), *Panorama slovenskej literatúry I – III* (2001 – 2006), *Slovenská literatúra po roku 1989* (2007) a vysokoškolských učebníc staršej slovenskej literatúry. Od roku 1978 je členkou Slovenskej literárnovednej spoločnosti a v rokoch 1978 – 2019 bola členkou Slovenskej jednoty klasických filológov pri SAV.

Pedagogická činnosť Zuzany Kákošovej sa na Pedagogickej fakulte v Nitre zameriavala na vyučovanie dejín staršej slovenskej literatúry, úvodu do štúdia literatúry, literárnej kritiky a literatúry po roku 1945. Na Univerzite Komenského vyučovala dejiny slovenskej literatúry 9. – 18. storočia, kapitoly z dejín umeleckého prekladu, textový seminár z európskej literatúry a dejiny drámy.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Emblémy Jána Sambuca*. In: Slovenská literatúra, roč. 39, č. 2 (1992), s. 104-119.
- *Kapitoly zo slovenskej literatúry 9.-18. storočie: typológia a poetika stredovekej, renesančnej a barokovej literatúry*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2001.
- *Príručka k dejinám staršej slovenskej literatúry*. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda, 2007.
- *Podoby zobrazenia Turka a tureckých reálií v slovenskej literatúre 16. a 17. storočia*. In: Bohemica litteraria, roč. 13, č. 1 (2010), s. 31-45.
- *Latinská humanistická poézia 16. storočia v kontexte slovenskej literatúry*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2010.

doc. PhDr. Emanuel Kettner

23. 7. 1899, Obořiště – 24. 7. 1967, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy: latinský jazyk
– český jazyk 1928

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
latinský jazyk 1964

Český pedagóg, klasický filológ a prekladateľ Emanuel Kettner absolvoval štúdium latinského a českého jazyka na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovy v Prahe (1928). Od roku 1924 pôsobil ako učiteľ na stredných školách v Prahe a v Příbrame, od roku 1928 na Slovensku – do roku 1938 v Nových Zámkoch, neskôr v Bratislave. V rámci svojho pedagogického pôsobenia vyučoval

latinčinu, češtinu, ako aj slovenčinu. V roku 1945 prešiel na Povereníctvo školstva ako školský inšpektor a medzi rokmi 1949 – 1953 pôsobil na školskom referáte KNV v Bratislave ako vedúci pedagogického oddelenia. Pred prechodom na akademickú pôdu v roku 1955 pôsobil ešte dva roky ako učiteľ jedennásťročnej školy v Bratislave.

Počas svojho pôsobenia na Univerzite Komenského bol členom novozaloženej Katedry jazykov pri rektoráte UK. Z toho dôvodu učil latinčinu na všetkých univerzitných katedrách, na ktorých sa latinčina vyučovala (Filozofická fakulta, Právnická fakulta, Lekárska fakulta, Farmaceutická fakulta). V akademickom roku 1963/1964 bol na základe personálnej potreby Katedry jazykov menovaný docentom pre latinský jazyk. Kettnerove habilitačné konanie však neprebiehalo bez problémov. Jeho práca *Do akej miery bol J. Hollý závislý na latinských autoroch* (1960) bola jej prvými posudzovateľmi, M. Okálom a J. Mišianikom, hodnotená ako nedostatočná na udelenie daného titulu. Až v roku 1962 po opätovnom posúdení práce, opäť M. Okálom a novým posudzovateľom J. Horeckým, mu bol, napriek opätovným výhradám, na základe predpokladu dokončenia práce a najmä pre jeho pedagogické kvality udelený titul docent.

Je autorom učebnice latinčiny pre všeobecnovzdelávacie školy (v roku 1962 ho spolu s J. Špaňárom na úlohu vytvoriť túto učebnicu menovalo Ministerstvo školstva) a autorom učebnice latinčiny pre gymnáziá. Popri priamych učebných materiáloch spolupracoval aj na tvorbe cvičebníc a čítanky latinského jazyka. Pre vysoké školstvo vytvoril ako spoluautor aj učebnicu latinského a gréckeho jazyka pre biológov. Pedagogicky je smerovaná aj jeho prekladateľská činnosť, v ktorej sa venoval dielu

Jana Amosa Komenského. Za svoju pedagogickú činnosť získal ocenenia *Vzorný učiteľ* (1955) a *Zaslúžilý učiteľ* (1964).

Výber prác:

- Kettner, E., Ferianc, O.: *Základy jazyka latinského a gréckeho pre biológov. Vysokoškolské učebné texty*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1959.
- Špaňár, J., Kettner, E.: *Latinčina pre 1. – 3. ročník stredných všeobecnovzdelávacích škôl*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1965.
- *Jan Amos Komenský: Predpisy pre dobre organizovanú školu*. Preložil E. Kettner. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1991.
- Špaňár, J., Kettner, E.: *Latinčina pre gymnáziá*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1993.

prof. PhDr. Antonín Kolář

28. 9. 1884, Praha – 7. 7. 1963, Benátky (ČR)

VŠ: Filozofická fakulta Karlo-Ferdinandovej univerzity:

filozofia – klasická filológia 1907

PhDr.: Filozofická fakulta Karlo-Ferdinandovej univerzity:

klasická filológia 1908

Habilitácia: Filozofická fakulta Karlovej univerzity: klasická

filológia 1919

Inaugurácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:

klasická filológia 1922

Študoval filozofiu a klasickú filológiu na Karlo-Ferdinandovej univerzite v Prahe (dnes Univerzita Karlova), kde v roku 1908 absolvoval aj rigorózne konanie a dosiahol titul PhDr. Po krátkom pôsobení na Akademickom gymnázii v Prahe (školský rok 1908 – 1909) bol menovaný definitívnym profesorom na reálnom a vyššom gymnázii v Novom Bydžove. Tu pôsobil až do roku 1918, keď sa vrátil ako stredoškolský profesor na Akademické gymnázium, kde účinkoval až do konca roku 1922. Zároveň sa 3. 7. 1919 habilitoval v klasickej filológii na Karlovej univerzite v Prahe. V pozícii docenta pôsobil na univerzite 3 roky.

Roku 1922 bol vymenovaný za riadneho profesora klasickej filológie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Tu vybudoval Klasický seminár, ktorý viedol v rokoch 1924 – 1932 a 1934 – 1935. V rámci svojho pôsobenia vchoval prvú generáciu odborne erudovaných učiteľov gréčtiny a latinčiny na Slovensku a aktívne sa zapájal do diskusií o reforme stredoškolského štúdia, v ktorých presadzoval výučbu klasických jazykov na gymnáziách. V roku 1942 bol ako český profesor z Univerzity Komenského prepustený a od 1951 bol na dôchodku. Počas svojho pôsobenia na UK v Bratislave zastával viaceré vedúce funkcie: 1928 – 1929 dekan Filozofickej fakulty, 1929 – 1930 prodekan Filozofickej fakulty, 1934 – 1935 rektor univerzity, 1935 – 1936 a 1938 – 1939 prorektor univerzity. Ako rektor univerzity sa podieľal na rokovaní s československou vládou a Národným zhromaždením, ktorého výsledkom bolo pridelenie budovy na Šafárikovom námestí Univerzite Komenského.

Vedecký záujem Antonína Kolára smeroval spočiatku najmä k dejinám gréckej a rímskej literatúry, najmä ku gréckej komédii, v neskorších rokoch k antickej metrike, kultúrnym,

spoločenským a politickým otázkam antickej spoločnosti, k vplyvu antiky na európsku kultúru nakoniec k humanizmu a klasickým tradíciám prítomným u československých vzdelancov. Významné sú jeho práce *Řecká komoedie* (1919), *Příspěvky k poznání nové komoedie attické, zvláště Menandrovy* (1923), *Sociální otázka v starém Řecku a Římě* (1927), *De re metrica poetarum Graecorum et Romanorum* (1947) či *Stoická logika podle výkladu Diogena Láertského* (1961). Pre potreby stredných škôl vydal *Latinskú čítanku z Cornelia Nepota a Q. Curtia Rufa* (1910), *Výbor ze životopisů Cornelia Nepota* (1911) a *Ciceronovho Laelia* (1913).

Z klasických jazykov preložil Platónov dialóg *Faidros* (1913), Theofrastove *Povahopisy* (1925), Ciceronov spis *O přirozenosti bohů* (1948), *Životy, názory a výroky proslulých filosofů Diogena Laertia* (1964) a ukážky z Menandra a iných básnikov novej attickej komédie.

Pedagogická činnosť Antonína Kolára mala spočiatku veľmi široký záber, pretože od letného semestra 1922/1923 až do príchodu J. Ludvíkovského roku 1928 pokrýval výučbu v klasickom seminári v podstate úplne sám. Prednášal o dejinách gréckej a rímskej literatúry, o latinskej stylistike, význame antiky pre európsku kultúru, o gréckej a rímskej metrike, latinskom hláskosloví, tvarosloví a skladbe, gréckom a rímskom náboženstve, rímskom vojenstve, dejinách klasickej filológie, štátnom zriadení gréckom a rímskom a o Terentiovom *Eunuchovi*. Viedol tiež proseminárne a seminárne cvičenia z gréčtiny a latinčiny, ako aj kurz gréčtiny. Jeho prednášky boli jednak encyklopedického charakteru, aby nimi odstraňoval nedostatok školských učebníc, jednak bolo ich cieľom uvádzať poslucháčov do vedeckej práce. Popri tom bol činný aj osvetovo. Pre bratislavské a trnavské

publikum konal cykly prednášok o vplyve antickej kultúry na európsku kultúru, o ženskej otázke v staroveku, o antickej demokracii a o sociálnej otázke v starom Grécku a Ríme.

Bol členom viacerých odborných komisií, Učenej spoločnosti Šafárikovej (od 1939 Slovenskej učenej spoločnosti), člen-korešpondent Kráľovské české společnosti nauk, mimoriadny člen České akademie pro vědy a umění a zakladajúci člen Jednoty českých filologů.

Výber prác:

- *Řecká komoedie*. Praha: F. Topič, 1919.
- *Působení kultury antické na kulturu evropskou*. Bratislava: Filozofická fakulta University Komenského, 1924.
- *Sociální otázka v starém Řecku a Římě*. Bratislava: Academia, 1927.
- *Die Logaöden: Überprüfung neuer Lösungen einer alten Frage*. Bratislava: Filozofická fakulta University Komenského, 1933.
- *De re metrica poetarum Graecorum et Romanorum*. Pragae: Melantrich, 1947.

Mgr. et Mgr. Jozef Kordoš, PhD.

17. 6. 1976, Ružomberok

VŠ: Fakulta humanistiky Trnavskej univerzity: latinský jazyk
a literatúra – klasická archeológia 2002

Filozofická fakulta Univerzity Komenského: grécky jazyk
a literatúra – latinský jazyk a literatúra 2009

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2013

Študoval na Fakulte humanistiky (dnes Filozofickej fakulte) Trnavskej univerzity v Trnave odbor latinský jazyk a literatúra v kombinácii s odborom klasická archeológia. Štúdium ukončil obhájením diplomovej práce *Tyrnavia nascens* pod vedením D. Škovieru.

V roku 2002 získal miesto asistenta na Katedre klasických jazykov FF TU, zároveň nastúpil na magisterské štúdium v odbore grécky jazyk a literatúra – latinský jazyk a literatúra na FiF UK v Bratislave, ktoré ukončil obhájením diplomovej práce s názvom *Cassius Dio a jeho dielo* pod vedením W. Sowu. V roku 2013 získal na FiF UK doktorát v odbore klasické jazyky. Školiteľom jeho dizertačnej práce *Cassius Dio a neskorá historiografia. Pertinax a Didius Iulianus v podaní Cassia Diona a ich portréty u Héródiana a v Historia Augusta* bol W. Sowa.

Na začiatku akademickej dráhy sa jeho vedeckovýskumný záujem sústreďoval na témy z oblasti neolatinistiky, predovšetkým na produkciu historickej Trnavskej univerzity a dielo jej profesora Štefana Čibu, ktorému sa začal venovať už v diplomovej práci na FF TU. Venoval sa tiež otázkam jezuitskej dobovej rétoriky, učebnicovým rétorickým postupom a ich praktickému uplatneniu, resp. aplikácii pri tvorbe konkrétnych textov. Okrem literatúry z prostredia historickej Trnavskej univerzity sa v rámci svojho neolatinistického výskumu venoval aj dielu Mateja Bela. Je členom Slovenskej jednoty klasických filológov a International Association for Neo-Latin Studies.

Do slovenčiny preložil barokové eposy Štefana Čibu *Tyrnavia nascens* a *Tyrnavia crescens* a jeho dielo *Historicko-prírodovedná rozprava o podivuhodných vodách Uhorska*. Do belovského výskumu prispel prekladmi Liptovskej a Tekovskej stolice a v spolupráci s kremnickým historikom Danielom Haasom Kianičkom

prekladom Belových *Dejín mesta Kremnice*. Z dôležitých prameňov k dejinám Kremnice preložil rukopisnú františkánsku kroniku *Dejiny kremnického konventu rehole menších bratov sv. otca Františka*. V rámci svojich záverečných prác preložil 49. a 74. knihu *Dejín* Cassia Diona.

Pedagogická činnosť Jozefa Kordoša sa zameriava na výučbu kurzov morfológie a syntaxe gréckeho jazyka, základným kurzom latinčiny, dejinám gréckej literatúry, v spolupráci s Katedrou sociológie FF Trnavskej univerzity vedie aj kurz Základy sociolingvistiky. V minulosti viedol aj semináre venované lektúre gréckych autorov, textovej kritike, základom jazykovedy, reálií antického Grécka a Ríma.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Cassius Dio a neskorá historiografia. Pertinax a Didius Iulianus v podaní Cassia Diona a ich portréty u Héródiana a v Historia Augusta*. Kraków: Towarzystwo Slowaków w Polsce, 2013.
- *Matej Bel: Tekovská stolica*. Preložil J. Kordoš. Čadca: Kysucké múzeum v Čadci, 2019.
- *Štefan Čiba: Vzrast Trnavy alebo pamätník slávy piatich biskupov Uhorska, ktorí sa zaslúžili o toto akademické mesto a predovšetkým o vzdelanosť, oslávený v panegyriku*. Preložil J. Kordoš. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2019.
- *Štefan Čiba: Historicko-prírodovedná rozprava o podivuhodných vodách Uhorska*. Preložil J. Kordoš. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2024.
- *Dejiny kremnického konventu rehole menších bratov sv. otca Františka*. Edícia a preklad D. Haas Kianička a J. Kordoš. Kremnica: NBS – Múzeum mincí a medailí, 2024.

Dr. Mgr. Bc. Dušan Kováč-Petrovský, PhD.

25. 9. 1972, Trstená

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: estetika

– klasická filológia: latinský jazyk a literatúra 1998

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda

konkrétnych jazykových skupín – špecializácia: klasické
jazyky 2010

Dr.: Filozofická fakulta Bolonskej univerzity: taliansky jazyk

a kultúra, európske literárne kultúry, lingvistické vedy

– moderná filológia, špecializácia: taliansky jazyk a kultúra 2012

Študoval na Univerzite Komenského v Bratislave odbor estetika – klasické jazyky so zameraním sa na latinský jazyk a literatúru. Štúdium ukončil diplomovú prácou *Vitruvius a estetické kategórie v jeho diele De architectura libri decem* pod vedením P. Kuklicu. Na KKSF pokračoval v externej forme v doktorandskom štúdiu, ktoré napokon v roku 2010 ukončil. Školiteľom jeho dizertačnej práce *Pietas, starorímsky spoločenský ideál* bol P. Kuklica. Počas doktorandského štúdia si rozširoval vzdelanie v odbore taliansky jazyk. Absolvoval bakalárske štúdium na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v odbore taliansky jazyk a kultúra a roku 2012 získal v rovnakom odbore titul dottore magistrale na Filozofickej fakulte Bolonskej univerzity.

Už počas doktorandského štúdia začal vyučovať latinčinu ako gymnaziálny či vysokoškolský učiteľ. V rokoch 1998 – 2008 pôsobil na viacerých fakultách Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, kde vyučoval popri latinskom jazyku aj základy starogréčtiny a antické kultúrne štúdiá. V rokoch 1999 – 2008 bol vedúcim

oddelenia latinského jazyka a literatúry pri Katedre cudzích jazykov FF UMB. V školských rokoch 2004/2005 a 2010/2011 pôsobil na FF KU v Ružomberku a na Strednej zdravotníckej škole v Dolnom Kubíne. Počas rokov 2010 – 2019 pôsobil na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK, pričom zároveň až do roku 2021 vyučoval ako odborný asistent pre latinský a taliansky jazyk na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku, v rokoch 2010 – 2017 ako riaditeľ Ústavu talianskeho jazyka a kultúry PF KU. V súčasnosti pôsobí na Teologickej fakulte v Košiciach Katolíckej univerzity v Ružomberku na pozícii odborného asistenta. Vo svojej odbornej činnosti sa zameriava na latinistiku, talianistiku a estetiku, ako aj na umelecký a odborný preklad z talianskeho jazyka.

Výber z prác:

- *Vitruviových desať kníh o architektúre*. In: Filologická revue, roč. 3, č. 1 (2000), s. 68 – 74.
- *Pietas, cnosť starovekých Rimanov*. In: Nová filologická revue, roč. 1, č. 2 (2009), s. 14 – 23.
- *Estetický kánon M. Vitruvia Pollia*. In: Nová filologická revue, roč. 4, č. 1 (2012), s. 129 – 146.
- *Pietas bola u ľudí*. Ružomberok: VERBUM, 2019.

Mgr. Mária Kozelnická, PhD.

11. 12. 1975, Zvolen

VŠ: Pedagogická fakulta Univerzity Komenského: UVP: dejepis

– občianska a etická výchova 2002

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky: grécky jazyk a literatúra – latinský jazyk
a literatúra 2007

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2011

Svoje prvé vysokoškolské štúdium na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v odbore dejepis – občianska a etická výchova ukončila v roku 2002 diplomovou prácou *Úvahy o F. M. Dostojevskom* pod vedením J. Lysého. V rovnakom roku nastúpila na štúdium klasických jazykov na Filozofickej fakulte UK, ktoré ukončila záverečnou prácou *Theodoros Synkellos: O šíale nom útoku bezbožných Avarov a Peržanov / Περί τῆς τῶν ἀθέων Ἀβάρων τε καὶ Περσῶν [...]. Analýza prameňa so slovenským prekladom* pod vedením J. Gruskovej a M. Hurbaniča. Po úspešnom absolvovaní magisterského štúdia, za ktoré jej bola udelená akademická pochvala rektora UK, pokračovala na doktorandskom stupni. Školiteľom jej dizertačnej práce *Mariánske homílie Fótia, konštantínopolského patriarchu* bol P. Valachovič. V súčasnosti sa venuje prekladu modernej gréckej poézie. Pedagogická činnosť Márie Kozelnickej na KKSF pozostávala z výučby gréckej morfológie.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Niekoľko poznámok k homílii Περί τῆς τῶν ἀθέων Ἀβάρων τε καὶ Περσῶν, prameňa k avarskému obliehaniu Konštantínopola v roku 626.* In: Daniš, M. (ed.). *Byzantinoslovaca II.* Bratislava: Stimul, 2008, s. 131 – 144.

- *Kiki Dimula: Romantická nezhoda*. Preložila M. Kozelnická. Praha: Malvern, 2019.
- *Antológia gréckych básnikov: ale tma ho nepohltila*. Preložila M. Kozelnická. Liptovský Mikuláš: Tranoscious, 2024.

prof. PhDr. Peter Kuklica, CSc.

24. 7. 1933, Zemianska Dedina – 12. 11. 2015, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinský jazyk
– grécky jazyk 1958

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória
a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry 1967

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: filologické
vedy: klasická filológia; jazyk latinský a starogrécky 1973

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
klasická filológia 1988

Inaugurácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
klasická filológia 1993

Napriek tomu, že pochádzal zo skromného roľnícko-robotníckeho prostredia, sa mu podarilo po odvolaniach dostať na Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Spočiatku študoval kombináciu latinčina – dejepis, avšak po roku prestúpil na klasickú filológiu, teda kombináciu gréčtiny a latinčiny. Významne naňho vplývali M. Okál a J. Špaňár. V roku 1957 získal možnosť absolvovať ročný študijný pobyt na Katedre klasickej filológie Masarykovej univerzity v Brne, kde pôsobili J. Ludvíkovský, F. Stiebitz, F. Novotný, A. Bartoněk a R. Hošek.

Štúdium ukončil diplomovou prácou *Sociálne reformy bratov Gracchovcov* pod vedením M. Okála, ktorá v tom čase spájala sociálno-politickú problematiku s klasickým antickým kontextom. Po štátnej skúške nastúpil do pedagogickej služby na zdravotníckej škole v Lučenci – po dvoch mesiacoch však musel nastúpiť na osemnásťmesačnú vojenskú službu (1958 – 1960). Po absolvovaní vojenčiny sa ešte na osem mesiacov vrátil do Lučenca, od roku 1961 však z iniciatívy M. Okála nastúpil ako asistent na Katedru klasickej a semitskej filológie FiF UK. Ešte v tom roku začal pôsobiť na katedre ako odborný asistent. Okál ho vedecky viedol a metodicky nasmeroval na rímsku republiku a osobnosť M. Tullia Cicerona. V roku 1967 získal titul PhDr. obhájením práce *Sociálny a morálny úpadok rímskej republiky*.

Významným momentom jeho kariéry bol študijný pobyt na Aristotelovej univerzite v Solúne (1970 – 1971), po ktorom sa stal šíriteľom novogréckeho jazyka a vzdelanosti na Slovensku a ako prvý otvoril na Slovensku kurzy novej gréčtiny, ktoré položili základy modernej helenistiky a novogréckych štúdií u nás. Titul CSc. získal v roku 1973 prácou *Život a dielo Marka Caelia Rufa* a v roku 1988 sa habilitoval prácou *Cicerova a Gelliova literárna estetika a kritika*. Za profesora bol vymenovaný po páde režimu v roku 1993. Na Univerzite Komenského pôsobil do roku 2004.

Jadro jeho vedeckej práce tvorila rímska literatúra, filozofia a rétorika, osobitne dielo Marca Tullia Cicerona a Aula Gellia. Publikoval početné štúdie v periodiku *Graecolatina et Orientalia*. Významná bola aj jeho lexikografická činnosť. Spolupracoval na doteraz nevydanom slovníku klasickej, stredovekej a novovekej latinčiny. Hmatateľné výsledky však priniesli až jeho dve praktické diela, a to *Slovník latinských skratiek* (1995) a *Slovník stredovekej latinčiny* (2000).

Do slovenčiny preložil ukážky z Filogela, úryvky z Prokopiovej *Gótskej vojny*, Aristotelovu *Rétoriku* a ôsmu knihu *Politiky*, Thukydidove *Dejiny peloponézskej vojny*, Pseudo-Hérodotov *Homérov životopis* a spolu s D. Škovierom Plutarchove *Životopisy slávnych Grékov a Rimanov*, ktorých preklad čakal na vydanie osemnásť rokov. Okrem toho spolupracoval na slovenskom preklade knihy F. Ch. Kessidiho *Od mýtu k logu* (1976), prispel prekladmi antických autorov do slovenského vydania Tatarkiewiczových *Dejín estetiky* a prekladal aj novogrécku literatúru (K. Asimakopulos).

Pedagogická činnosť Petra Kuklicu zahŕňala prednášky z dejín rímskej literatúry, kurzy gréčtiny a taktiež latinský proseminár. Ako pedagóg sa sústreďoval na antickú literatúru a dejiny, pričom kládol dôraz na motiváciu študentov kriticky premýšľať a hodnotiť ideológie minulosti.

Profesor Kuklica stál pri založení *Slovenskej jednoty klasických filológov*. V rokoch 1969 – 1971 pôsobil ako jej vedecký tajomník a dve obdobia ako jej predseda (1991 – 1998). Bol taktiež prvým predsedom *Slovenskej spoločnosti novogréckych štúdií*. Po roku 1993 sa čoraz viac orientoval aj na popularizáciu antiky. Za prínos v oblasti grécko-slovenskej kultúrnej spolupráce bol vyznamenaný diplomom Veľvyslanectva Helénskej republiky na Slovensku.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Ciceros Stellungnahme zum moralischen Verfall der Republik*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 1 (1969), s. 43 – 70.
- *Die politische Tätigkeit des M. Caelius Rufus*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 2 (1970), s. 53 – 93.

- *Ciceros Beziehung zur Literatur*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 9 – 10 (1979 – 1980), s. 63 – 85.
- *Literarisch-ästhetische Bemerkungen des Aulus Gellius*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 13 – 14 (1981 – 1982), s. 19 – 35.
- *Slovník stredovekej latinčiny*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2000.

PhDr. Tatiana Kusá /rod. Kalinová/

4. 11. 1952, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

pre školy II. cyklu – aprobácia slovenčina a latinčina 1976

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória

a dejiny slovenskej literatúry 1978

Absolvovala Strednú všeobecnovzdelávaciu školu Jura Hronca v Bratislave na Novohradskej ul. (dnes Gymnázium Jura Hronca) v špeciálnej humanitnej triede s rozšíreným vyučovaním klasických jazykov (latinčina, gréčtina). Tu sa zoznámila s D. Škovierom a P. Kuklicom. Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor slovenčina – latinčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Literárny hrdina v staršej slovenskej literatúre* pod vedením J. Minárika. Rok po skončení nastúpila na externú aspirantúru na Katedre slovenskej literatúry FiF UK, prepracovala svoju diplomovú prácu a roku 1978 získala titul PhDr.

Hneď po škole sa zamestnala ako jazyková redaktorka najprv vo vydavateľstve Pallas, neskôr vo vydavateľstve Tatran. Tu pôsobila do roku 1991. Od januára 1976 bola tiež externou

spolupracovníčkou Literárnej redakcie Československého rozhlasu v Bratislave. Od roku 1993 pracuje v Slovenskom rozhlasu. V roku 1995 nastúpila do Redakcie umelecko-dokumentárnej publicistiky, kde bol jej doménou rozhlasový dokument (fíčér) a dramatizované pásmo.

Ako redaktorka Rádia Devín je známa ako autorka rozhlasových relácií propagujúcich klasickú filológiu, napr. *Autor na dnes* (2004 – 2005). Od roku 2009 v dlhodobom autorskom projekte *Parnas*, ktorý tiež moderovala, v interpretácii rôznych recitátorov predstavila kompletne kľúčové diela svetovej a slovenskej literatúry, o. i. Homérove eposy *Ilias* (2009) a *Odyseia* (2010), Vergiliovu *Eneidu* (2011), Ovidiove *Metamorfózy* (2013) alebo *Vyznanie* sv. Augustína (2021).

Rozhlasový dokument externe prednášala na Paneurópskej vysokej škole. Je autorkou rozhlasových a televíznych hier, ako aj divadelných hier *S mamou* (2007 – 2009, SND), *Syna či dcéru?* (2017 – 2022, Divadlo Andreja Bagara v Nitre). Bola tiež členkou Slovenskej jednoty klasických filológov. Do slovenčiny preložila dielo barokového autora Daniela Krmana *Itinerarium – Cestovný denník*. Je nositeľkou viacerých ocenení, o. i. Ceny SAV za propagáciu vedy, novinárskej ceny Nadácie otvorenej spoločnosti, Ceny Vojtecha Zamarovského alebo Výročnej ceny Literárneho fondu za celoživotné dielo.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Daniel Krman: Itinerarium. Cestovný denník*. Preložila T. Kusá. Bratislava: Tatran, 1984.

Mgr. Ivan Lábaj, PhD.

4. 1. 1989, Revúca

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické

jazyky 2012

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické

jazyky 2016

Študoval na Univerzite Komenského bakalársky a neskôr magisterský odbor klasické jazyky. Štúdium ukončil diplomovou prácou *K otázkam vidu v latinčine* pod vedením L. Buzássyovej. Hneď nato si urobil doktorát z klasických jazykov na Katedre klasickej a semitskej filológie FiF UK. Školiteľom jeho dizertačnej práce *Ján Sambucus: De imitatione Ciceroniana – analýza 2. dialógu* bol D. Škoviera.

Ešte počas doktorandského štúdia ako externista vyučoval latinčinu na 1. súkromnom gymnáziu na Bajkalskej ulici v Bratislave v školskom roku 2012/2013 až 2014/2015 a na čiastočný úväzok latinskú lekársku terminológiu v Ústave cudzích jazykov LF UK v rokoch 2014 – 2022. Od získania doktorátu pôsobí na KKSF FiF UK a zároveň externe vyučuje latinčinu na Prírodovedeckej fakulte UK (od 2016) a na Farmaceutickej fakulte (od 2018).

Vedecky sa orientuje na novolatinskú spisbu, predovšetkým na latinský humanizmus uhorskej proveniencie 16. storočia. Dlhodobo rieši rôzne aspekty života a tvorby Jána Sambuca. Priebežne spracúva evidenciu slovenských prekladov antických diel. Venuje sa aj výučbe latinčiny pre špecifické účely a dielam J. A. Komenského. Spolu s T. Hamarom sa v sérii odborných

článkov venoval etymológii latinských názvov liečivých rastlín. Je členom kolektívu prekladateľov 11. revízie Medzinárodnej klasifikácie chorôb (ICD) do latinčiny a členom Slovenskej jednoty klasických filológov (od roku 2013 hospodárom), International Association for Neo-Latin Studies (od roku 2019 členom Committee for Teaching of Neo-Latin), členom redakčnej rady zborníka *Gracolatina et Orientalia* a od roku 2025 členom edičnej rady časopisu *Sambucus*.

Pedagogická činnosť Ivana Lábaja sa zameriava na výučbu základných kurzov latinského jazyka pre študentov histórie, biológie, farmácie a medicíny, semináre latinskej štylistiky, semináre venované lektúre rímskych autorov a novolatinských textov, na prednášky z antickej metriky, rímskej literatúry, topografie antického sveta a novolatinského písomníctva. Viedol aj kurzy latinského jazyka pre verejnosť.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Sambucus on Ciceronianism: an overview focussing on the second dialogue of De imitatione a Cicerone petenda*. In: Gastgeber, Ch., Klecker, E. (eds.): *Johannes Sambucus / János Zsámboki / Ján Sambucus (1531 – 1584): Philologe, Sammler und Historiograph am Habsburgerhof*. Wien: Praesens Verlag, 2018, s. 315 – 329.
- *Nicolaus comes Zerinius – zabudnuté dielo Jána Sambuca?* In: Balogová, J., Brodňanská, E. (eds.): *Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis III*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2020, s. 190 – 205.
- *Medicina a zdravotná v Komenského pedagogických dielach*. In: *Farmaceutický obzor*, roč. 92, č. 8 – 9 (2023), s. 158 – 163.

- *Chápanie vidu v gramatikách češtiny a slovenčiny v 17. – 18. storočí napísaných po latinsky.* In: Slovenská reč, roč. 89, č. 1 (2024), s. 97 – 110.
- *Súčasný stav prekladania antickej literatúry na Slovensku.* In: Balegová, J., Brodňanská, E. (eds.): Hortus Graeco-Latinus Casoviensis IV. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2024, s. 233 – 246.

prof. PhDr. Jaroslav Ludvíkovský

4. 6. 1895, Střelské Hoštice – 23. 10. 1984, Brno

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy: klasická

filológia 1918

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy: klasická

filológia 1920

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy: klasická

filológia 1926

Inaugurácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:

klasická filológia 1928

Odbor klasická filológia študoval na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovy v Prahe. Tu bol žiakom J. Krála, F. Groha, K. Weniga, H. Vysokého a O. Jirániho. Doktorát z filozofie získal v roku 1920 prácou *O pravosti zákonů citovaných v Demosthenově řeči proti Meidioví* a následne až do roku 1928 pôsobil ako gymnaziálny profesor na rôznych školách v Prahe a Bratislave. V roku 1926 sa habilitoval prácou *Řecký román dobrodružný* a po piatich semes-
troch docentúry bol vymenovaný v roku 1928 za mimoriadneho

a v roku 1934 za riadneho profesora klasickej filológie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 1929 – 1937 bol riaditeľom seminára, resp. proseminára klasickej filológie a v akademickom roku 1937/1938 zastával funkciu dekana fakulty, v nasledujúcom roku funkciu prodekana. V tomto období aktívne vystúpil proti fašistickej propagande na fakulte a po Mníchovskej dohode patril medzi prvých suspendovaných profesorov, čo viedlo k jeho odchodu na univerzitu v Brne, na ktorej s prestávkou počas zatvorenia českých vysokých škôl v rokoch 1939 – 1945 pôsobil ako profesor klasickej filológie a latinskej literatúry až do roku 1973. Od roku 1966 tu pracoval ako vedúci vedecký pracovník. V rokoch 1945 – 1960 pôsobil na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského externe.

Ludvíkovský sa venoval širokému spektru tém od antickej filozofie a literatúry, cez recepciu antiky v českej kultúre, až po latinskú literatúru stredoveku. Na začiatku kariéry skúmal grécku tragédiu, epikureizmus, Cicerona a Platóna, no jeho záujem smeroval aj k otázkam humanity a európskej kultúrnej tradície. Zvláštnu pozornosť venoval vzťahu antiky k českému národnému obrodeniu a dielu J. Dobrovského či J. Kollára. Po druhej svetovej vojne sa ťažisko jeho výskumu presunulo k stredovekej latinskej literatúre, predovšetkým k českým legendám (najmä Kristiánova legenda), ako aj k dielu J. A. Komenského, ktoré skúmal v kontexte antickej a renesančnej tradície.

Ako prekladateľ sprostredkoval českému publiku Epikúra, Cicerona, Platóna či antické romány. Aktívne sa angažoval v Jednotě českých a neskôr Jednote klasických filológov, ktorej bol dlhoročným funkcionárom a neskôr čestným členom. Pôsobil v redakcii časopisu Listy filologické (do roku 1980),

v redakčnej rade pri Kabinete pedagogických vied J. A. Komenského a podieľal sa na vydávaní diela J. A. Komenského. Bol členom Komisie pre súpis rukopisov, Učenej spoločnosti Šafárikovej, Kráľovskej českej spoločnosti náuk a Českej akadémie vied a umení. Svojím dielom a osobným angažovaním výrazne prispel k rozvoju klasickej filológie a k pochopeniu kontinuity európskej humanitnej tradície.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Řecký román dobrodružný. Studie o jeho podstatě a vzniku.* Praha: Facultas philosophica Universitatis Carolinae Pragensis, 1925.
- *Dobrovského klasická humanita. Studie o latinských vlivech na počátky našeho obrození.* Bratislava: Filozofická fakulta University Komenského, 1933.
- *Epikuros a epikureismus.* In: kol. autorov. *Filosofie doby hellenistické.* Praha: Společnost přátel antické kultury, 1938, s. 85 – 127.
- *Antika a česká vzdělanost od husitství do Bílé hory.* In: Varcl, L. (ed.). *Humanistická konference 1966.* Praha: ČSAV, Kabinet pro studia řecká, římská a latinská, 1966, s. 5 – 35.
- *Kristiánova legenda. Život a umučení svatého Václava a jeho báby svaté Ludmily = Legenda Christiani. Vita et passio Sancti Wenceslai et Sancte Ludmille ave eius.* Praha: Vyšehrad, 1978.

Mgr. Barbora Machajdíkovič, PhD.

11. 5. 1981, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

všeobecno-vzdelávacích predmetov: francúzsky jazyk

a literatúra – latinský jazyk a literatúra 2004; klasické jazyky:
grécky jazyk a literatúra – latinský jazyk a literatúra 2008
PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2012

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor francúzština – latinčina a odbor klasická filológia. Prvé štúdium ukončila diplomovou prácou *Itinerarium Egeriae (norma a úzus)* pod vedením J. Tarabu, druhé prácou *Festus Italica: jazykovedno-filologická analýza italicických lexikálnych jednotiek* pod vedením L. Buzássyovej. V roku 2006 nastúpila na interné doktoranské štúdium na KKSF FiF UK v odbore klasické jazyky, ktoré ukončila roku 2012. Školiteľom jej dizertačnej práce *Festi Sabellica et Tyrrenica: recherches linguistiques et philologiques sur les lexemes présentés comme sabellicques ou étrusques dans le De Verborum Significatu de Verrius Flaccus d'après les extraits de ses successueurs (Festus, Paul Diacre)* bol H. Eichner a D. Škoviera. V roku 2012 získala miesto odbornej asistentky na KKSF FiF UK, kde pôsobí dodnes.

Na začiatku akademickej dráhy sa jej vedeckovýskumný záujem sústreďoval na analýzu lexém označených ako sabelské a etruské v diele Verria Flacca. Neskôr venovala pozornosť sabelskej fonológii (vokalizmus a konsonantizmus v juhopicénčine a pelignijčine) a staroitalickej metrike. Skúmala metrickú štruktúru nápisov najmä zo strednej Itálie, Latia a adriatického pobrežia, konkrétne latinské, pelignijské, juhopicénske a venétske nápisy v rámci širšieho výskumu najstarších známych stôp poézie na území západnej Európy. Vo svojom výskume sa venovala aj niektorým ďalším aspektom fonológie latinčiny a sabelských jazykov, ako je synkopa a Saussurov efekt

či v širšom komparatívnom aspekte Eichnerov zákon. V oblasti gréckej jazykovedy sa v diele Apollónia Dyskola venovala mediálnej diatéze, použitiu direktívneho optativu od Homéra po grécke žalmy a na sikulských nápisoch skúmala grécke výpožičky. Jej cieľom je skĺbenie jazykovedného a filologického prístupu v komparatívnej perspektíve klasických jazykov.

Pedagogická činnosť Barbory Machajdíkovej sa zameriava na výučbu kurzov morfológie a syntaxe starogréckeho jazyka rôznej úrovne, na čítanie a interpretáciu Homérových eposov, ako aj gréckych filozofických textov a na historickú gramatiku gréckeho jazyka a grécku dialektológiu. Viedla aj kurzy latinčiny pre neodborových študentov a historickej gramatiky latinčiny a dejín latinského jazyka. Prednáša tiež úvod do jazykovedy klasických jazykov a na celofakultnej úrovni antickú mytológiu.

Výber z najvýznamnejších prác:

- Machajdíkovič, B., Martzloff, V.: *Le pronom indéfini osque pitpit "quicquid" de Paul Diacre à Jacob Balde: morphosyntaxe comparée des paradigmes *k^wi- k^wi- du latin et du sabellique*. In: *Graeco-Latina Brunensia*, roč. 21, č. 1 (2016), s. 73-118.
- *L'inscription pélignienne du casnar (ST Pg 10, Corfinium). Aspects lexicaux d'après les témoignages de Varron et de Verrius Flaccus, élaboration poétique et organisation métrique*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 37-38 (2016), s. 37-64.
- Machajdíkovič, B., Eliášová Buzássyová, E.: *Vowel deletion before sibilant-stop clusters in Latin: issues of syllabification, lexicon and diachrony*. In: *Journal of Latin Linguistics*, roč. 20, č. 2 (2021), s. 191-237.

- Martzloff, V., Machajdíkova, B.: *Eichner's law in Latin, Greek and beyond: some neglected evidence*. In: *Journal of Latin Linguistics*, roč. 22, č. 1 (2023), s. 81-130.

Alexandra Mallá → Alexandra Corbett Dekanová

doc. PhDr. Elena Marečková, CSc. /rod. Štolcová/

18. 8. 1943, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelistu Purkyně:

učiteľstvo, aprobácia: latinský jazyk a český jazyk 1965

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelistu

Purkyně: dejiny latinskej a starej gréckej literatúry 1967

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelistu Purkyně:

jazyk latinský a starogrécky 1982

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelistu

Purkyně: latinský jazyk 1990

Po absolvovaní štúdia učiteľstva s aprobáciou latinský jazyk a český jazyk na Univerzite J. E. Purkyně v Brne (dnes Masarykova univerzita) nastúpila ako odborná asistentka do Kabinetu antického staroveku a medievalistiky na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, kde zotrvala až do roku 1974.

Medzi jej prvé úlohy v kabinete patrila edícia textu *Descriptio Tartaricae depopulationis in anno 1663* a spracovanie života a diela humanistu a rektora bardejovskej mestskej školy, Leonarda Stöckela. Na jej rešerš mohol neskôr nadviazať D. Škoviera,

ktorý od nej tému v roku 1968 prevzal. Ďalej spracovávala tému latinských gramatík od obdobia humanizmu a podieľala sa na príprave slovníka stredovekej latinčiny. Počas tohto obdobia pracovala tiež na svojej rigoróznej práci *Syntax latinských pádov v poňatí rímskych gramatikov a v poňatí štruktúrálnej jazykovedy*, ktorou v roku 1967 úspešne obhájila titul PhDr. na FF UJEP v Brne.

Od roku 1974 pôsobila na oddelení Katedry cudzích jazykov na Lekárskej fakulte UJEP v Brne. Pokračovala v práci na kandidátskej dizertácii s názvom *Latinský datív z hľadiska valenčnej teórie* pod vedením A. Bartoňka, ktorú začala spracovávať už počas obdobia v Bratislave. V roku 1977 úspešne zložila kandidátsku skúšku. Dizertačnú prácu obhájila o päť rokov neskôr. V roku 1990 bola menovaná docentkou pre odbor latinský jazyk a v rokoch 1990 – 2003 zastávala tiež pozíciu vedúcej pracoviska. Aktívne pôsobenie na univerzite ukončila v roku 2010 odchodom do dôchodku, no aj po ňom naďalej odborne spolupracovala s kolegami, zapájala sa do grantov a odborových komisií.

Vo svojej vedeckej činnosti sa Marečková pod vplyvom A. Bartoňka venovala jazykovede latinčiny, najmä skúmaniu valenčnej štruktúry v menných a slovesných tvaroch. Okrem toho bol jej výskum motivovaný aj pôsobením na lekárskej fakulte. Významná časť jej publikácií sa preto sústreďuje na výskum medicínskej terminológie a slovotvorby, a to v častej spolupráci s F. Šimonom. Svoj odborný záujem orientovala taktiež na tému medicínskych sentencií a gnómických výrazov. Spolu s H. Reichovou napísala vysokoškolskú učebnicu *Úvod do lekárskej terminologie: základy latiny s přihlídnutím k řečtině*. Bola členkou prekladateľského kolektívu českého prekladu *Dějiny řecké literatury* od L. Canforu.

Pedagogická činnosť Eleny Marečkovej na FiF UK sa zameriavala na výučbu latinčiny pre študentov archívnictva a na latinské prosemináre. Na Katedre cudzích jazykov LF UJEP vyučovala grécko-latinskú lekársku terminológiu.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Valencia latinských slovies s datívnou rekciovou*. In: Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity, roč. 34, č. E 30 (1985), s. 149 – 160.
- Marečková, E., Reichová, H.: *Úvod do lékařské terminologie: základy latiny s přihlédnutím k řečtině*. Brno: Univerzita J. E. Purkyně, 1987.
- *Latinský nominativ: valenčný pohľad*. In: Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, roč. 38 – 39, č. A 37 – 38 (1989-90), s. 145 – 152.
- Marečková, E. et al.: *Latinitas medica. Lexikon nejen lékařských sentencí, citátů a rčení*. Brno: Masarykova univerzita, 2009.
- Šimon, F., Marečková, E., Páč, L.: *On the terminology of cranial nerves*. In: Annals of Anatomy, roč. 193, č. 5. (2011), s. 447 – 452.

PhDr. Margita Masárová /rod. Vosátková/

4. 4. 1931, Igram

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave:

latinčina – ruština 1953

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave:

latinčina 1953

Vyštudovala latinský a ruský jazyk na Univerzite Komenského v Komenského. Po obhájení záverečnej práce *Antické názory na vznik reči* jej bol udelený titul PhDr. Bezprostredne po obhajobe nastúpila na celouniverzitnú Katedru ruského jazyka pri Rektoráte Univerzity Komenského (vtedy ešte Slovenskej univerzity), kde pôsobila ako asistentka a od roku 1956 ako odborná asistentka. V roku 1963 prešla na Katedru jazykov Lekárskej fakulty UK, na ktorej pôsobila do začiatku roka 1967. V rokoch 1967 – 1969 pracovala v Kabinete cudzích jazykov Farmaceutickej fakulty UK ako lektorka ruštiny, neskôr i latinčiny. V roku 1969 nastúpila do Kabinetu antického staroveku a medievalistiky na FiF UK ako samostatná odborná pracovníčka. Od roku 1975 bola pracovníčkou Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave, kde zotrvala až do odchodu do dôchodku v roku 1992.

Počas svojej kariéry sa Masárová venovala prevažne ruskej lexikológii a lexikografii. Je autorkou širokého spektra učebných materiálov pre ruský jazyk a prekladateľkou najmä jazykovo orientovaných článkov a prác z ruštiny i do ruštiny. Bola tiež súčasťou autorského kolektívu 6-zväzkového *Vel'kého slovensko-ruského slovníka*. V oblasti latinčiny sa realizovala jednak na LF a FaF UK ako vyučujúca medicínskej terminológie, jednak počas pôsobenia v Kabinete antického staroveku a medievalistiky na FiF UK. Tu sa okrem výučby cvičení z latinského jazyka podieľala aj na excerpčných prácach na pripravovanom slovníku stredovekej latinčiny. Jej publikačná činnosť z toho obdobia obsahuje okrem niekoľkých správ o činnosti SJKF tri recenzie na práce ruských klasických filológov a historikov. V rokoch 1970 – 1976 bola vedeckou tajomníčkou Slovenskej jednoty klasických filológov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- D. P. Kallistov, *Antičnyj teatr (Das antike Theater)*, Leningrad 1970 (recenzia). In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 4 (1973), s. 207 – 212.
- Č. Kozarževskij, *Učebnik latinskogo jazyka, Moskva 1971* (recenzia). In: *AVRIGA – Zprávy Jednoty klasických filológů*, roč. 15, č. 2 (1973), s. 94 – 95.
- S. Šofman, *Marks, Engel's, Lenin ob antičnom obščestve, Kazaň 1971* (recenzia). In: *Historický časopis*, roč. 23, č. 1 (1975), s. 482 – 484.

Mária Májeková → Mária Šibalová

doc. PhDr. Jozef Minárik, CSc.

7. 1. 1922, Čertižné – 24. 11. 2008, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazyk
slovenský a latinský 1946

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: dejiny
slovenskej literatúry 1961

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazyk
slovenský a latinský 1967

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: dejiny
slovenskej literatúry so zameraním na staršie obdobie 1968

Literárny historik Jozef Minárik absolvoval štúdium slovenského a latinského jazyka na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po jeho ukončení pôsobil ako učiteľ na Gymnáziu v Galante (1946) a v Bratislave (1946 – 1948),

na Učiteľskej akadémii v Bánovciach nad Bebravou (1948 – 1949), na maturitnom kurze pracujúcich v Malackách (1949 – 1950), ako riaditeľ Sociálno-zdravotnej školy a Gymnázia v Nitre (1950 – 1952), a nakoniec ako učiteľ na gymnáziu v Topoľčanoch (1952 – 1953). Jeho akademické pôsobenie bolo spojené s výskumom staršej slovenskej literatúry. Minárikovým prvým akademickým pôsobiskom bol Ústav slovenskej literatúry SAV, v ktorom pracoval v rokoch 1953 – 1967. Počas svojho pôsobenia v SAV získal hodnosť kandidáta filologických vied, neskôr doktorát filozofie (PhDr.). Popri výskume externe prednášal na Vysokej pedagogickej škole v Nitre. Po odchode zo SAV začal pôsobiť na Filozofickej fakulte UK, na Katedre slovenskej literatúry a literárnej vedy, spočiatku ako odborný asistent, od roku 1968 ako docent. Ako nestranníkovi mu nebol umožnený kariérny postup na úroveň profesora. Na fakulte pôsobil do roku 1989.

Ako bádateľ a editor sa špecializoval na obdobie stredovekej, humanistickej, renesančnej a barokovej literatúry slovenskej proveniencie. Jeho vedecká činnosť bola úzko spätá s latinskou literárnou tradíciou na Slovensku, ktorú skúmal v európskom kontexte.

V edičnej a prekladateľskej práci sa zameriaval najmä na latinské a viacjazyčné texty späté s domácou kultúrnou tradíciou. Slovenskému čitateľovi sprístupnil stredovekú latinskú prózu – *Poučné príbehy* Petra Alfonsa, ďalej *Rímske príbehy* či Ponciánove *Výroky alebo činy siedmich mudrcov*. Z humanistickej a barokovej epochy pripravil na vydanie a komentoval texty autorov ako Jakub Jakobeus, Štefan Pilárik, Daniel Krman ml., Jozef Ignác Bajza či Daniel Sinapius-Horčíčka, čím prispel k posunu vnímania humanistickej a barokovej literatúry na Slovensku.

K súhrnným prácam, ktoré tvoria jadro jeho vedeckého diela, patria syntézy *Stredoveká literatúra. Svetová, česká, slovenská* (1977, 1980), *Renesančná a humanistická literatúra. Svetová, česká, slovenská* (1985) a *Baroková literatúra. Svetová, česká, slovenská* (1984). Tieto tri zväzky tvoria základný pohľad na vývin slovenskej literatúry v európskom kontexte a ostávajú základnými prameňmi pre poznanie latinskej literárnej kultúry na Slovensku. Ako editor a popularizátor staršej literatúry zostavil výber *Z klenotnice staršieho slovenského písomníctva*, ktorý sprístupnil najvýznamnejšie texty od stredoveku po barok. V poslednom období života sa venoval aj barokovej dráme a dielu Mateja Bela.

Svojím spracovaním latinskej literatúry na Slovensku prispel k rozvoju modernej slovenskej neolatinistiky.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Jakub Jakobeus (okolo r. 1591 – 1645): výber z diela*. Bratislava: Slovenská akadémia vied, 1963.
- *Väznenie, vyslobodenie a putovanie Jána Simonidesa a jeho druha Tobáša Masníka*. Bratislava: Tatran, 1981.
- *Z klenotnice staršieho slovenského písomníctva 1 – 3, I./II..* Bratislava: Tatran, 1984 + 1985 + 1988 + 1989.
- *Renesančná a humanistická literatúra: svetová, česká, slovenská*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1985.
- *Matej Bel: Oravská stolica*. Liptovský Mikuláš: Tranoscius, 2001.

Mgr. Vilma Mrázová

23. 2. 1949, Nové Zámky

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

pre školy II. cyklu: aprobácia latinčina a maďarčina 1972

Vyštudovala odbor učiteľstvo latinčiny a maďarčiny na Univerzite Komenského v Bratislave. Štúdium ukončila diplomovou prácou *T. Calpurnius Siculus a jeho dielo* pod vedením M. Okála. Po ukončení vysokoškolského štúdia pôsobila na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského, kde sa venovala výučbe grécko-latinskej lekárskej terminológie. Je spoluautorkou vysokoškolských skrípt *Latinský jazyk pre farmaceutov*.

Výber z najvýznamnejších prác:

- Ivanová, A., Mrázová, V.: *Latinský jazyk pre farmaceutov*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1991.

Daniela Murányiová → Daniela Rošková

PhDr. Mária Novacká

18. 2. 1951, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

pre školy II. cyklu – aprobácia: latinčina a francúzština 1974

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

všeobecno-vzdelávacích predmetov: teória vyučovania
latinského jazyka a literatúry 1986

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor latinčina a francúzština. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Rozbor a zhodnotenie Horatiových Listov* pod vedením J. Špaňára. Po ukončení vysokoškolského štúdia pracovala ako odborná pracovníčka v oblasti výskumu dejín pedagogiky a školstva na Slovensku v Múzeu školstva a pedagogiky pri SPK v Bratislave (1974 – 1990). Popri tom zložila rigoróznú skúšku na KKSF FiF UK a v roku 1986 získala titul PhDr. V rokoch 1991 – 2010 pôsobila ako literárna historička v Ústave slovenskej literatúry SAV v Bratislave. Tu sa venovala literárnej histórii, dejinám slovenskej vzdelanosti a kultúry uhorského obdobia v 17. – 18. storočí. Pred odchodom do dôchodku pracovala rokoch 2010 – 2013 ako šéfredaktorka v Karmelitánskom nakladateľstve v Bratislave.

Do slovenčiny preložila niektoré latinské pramene k dejinám školstva na Slovensku, napr. diela Jána Bayera, Izáka Cabana, Mateja Bela, J. A. Komenského. Je spoluautorkou viacerých zborníkov, publikácií a pramenných edícií, napr. *Od kráľovstva ducha ku kráľovstvu človeka*, *Ratio educationis 1777* a *Pannonia docta*. Prekladala tiež z francúzskeho jazyka.

V roku 1992 dostala za preklad Komenského *Vševýchovy* Medailu J. A. Komenského pri príležitosti 400. výročia jeho narodenia. Je členkou Slovenskej literárnovednej spoločnosti SAV a Slovenskej jednoty klasických filológov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Matej Bel: O osudoch zemepisu od najstarších čias.* Preložila M. Novacká. Martin: Osveta, 1984.
- Novacká, M. (ed.): *Od kráľovstva ducha ku kráľovstvu človeka.* Bratislava: Tatran, 1986.
- *Jan Amos Komenský: Vše výchova.* Preložila M. Novacká. Bratislava: Obzor, 1992.
- *Uhorská historia litteraria v podaní Pavla Valaského.* In: Gáfriková, G. a kol.: *Pannonia docta. Učená Panónia. Z predhistórie uhorsko-slovenskej literárnej historiografie.* Bratislava: Veda, 2003, s. 257 – 271.
- *Tranovského koncept latinskej duchovnej lyriky v predhovoroch k Ódam.* In: Kovačka, M. (ed.): *Cithara sanctorum 1636 – 2006.* Martin: Slovenská národná knižnica, Národný bibliografický ústav v Martine, 2007, s. 45 – 49.

prof. PhDr. Miloslav Okál, DrSc.

1. 12. 1913, Slovany – 22. 2. 1997, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinčina

– gréčtina 1936

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasická
filológia a staroveké dejiny 1939

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
klasická filológia 1948

Inaugurácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
klasická filológia 1954

DrSc.: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelistu Purkyně
v Brne: doktor filologických vied 1961

Po gymnáziu v Kláštore pod Znievom a v Martine, kde bol jeho učiteľom latinčiny František Heřmanský, študoval na Univerzite Komenského v Bratislave odbor latinčina – gréčtina. Pred štátnou skúškou roku 1936 predložil dve práce, z latinčiny *De senatu Romano*, z gréčtiny *O dochmiu u Grékov*. Od septembra 1937 dostal miesto dočasného profesora na štátnom gymnáziu v Liptovskom Svätom Mikuláši a od septembra 1939 miesto definitívneho profesora v Nitre. V tom čase získal titul PhDr. po predložení rigorózskej práce *Horatiove ódy*. V septembri 1941 nastúpil v bratislavskom seminári pre klasickú filológiu ako asistent prof. A. Koláňa a plánoval sa habilitovať roku 1943 vydanou prácou *Filozof Seneca a Pavol apoštol*. Nakoniec sa habilitoval až na konci roka 1948 inou prácou, ktorá vyšla kompletne až roku 1953 pod názvom *Grécki atomisti a Epikuros – Štúdie z oblasti fyziky*. O rok nato bol Okál vymenovaný aj za riadneho univerzitného profesora. Posledným akademickým postupom bolo získanie hodnosti doktora filologických vied (DrSc.) na Univerzite Jana Evangelisty Purkyně (dnes Masarykovej univerzite) v Brne po predložení práce *Aristofanov svetonázor*.

Na svojej alma mater pôsobil Miloslav Okál celý život, od marca 1953 ako vedúci novo zriadenej katedry klasickej a románskej filológie. V akademických rokoch 1955/1956 a 1957/1958 zastával pozíciu prodekana pre mimoriadne formy štúdia. Hoci v roku 1960 požiadal o uvoľnenie z funkcie vedúceho katedry, oficiálne abdikoval až roku 1968. Na post vedúceho sa však vrátil v apríli 1971 a na mieste zotrval až do konca septembra 1977. Od roku 1978 bol na dôchodku. Absolvoval študijné pobyty na univerzitách v Ríme (1936 – 1937), Paríži (1946 – 1947) a v Aténach (1967). Na sklonku života pomohol etablovať

sa klasickej filológii na Trnavskej univerzite, ktorej daroval svoju bohatú knižnicu, kde je tzv. Okalianum uložené dodnes. Počas pôsobenia na UK zažil viacero zmien režimu, ktoré sa ho dotkli po pracovnej aj osobnej stránke. Nemal ľahkú pozíciu ani ako asistent prof. A. Koláča v období vojny, ani ako nestraník po nástupe komunistickej moci, ktorá navyše donútila jeho manželku Lucette k odchodu do Francúzska aj s malým synom Emilom. Na FiF UK založil univerzitný zborník *Graecolatina et Orientalia*, ktorého bol dlhoročným editorom, a inicioval vznik Slovenskej jednoty klasických filológov pri SAV. Prvých desať rokov jej existencie bol jej predsedom a po odchode do dôchodku čestným predsedom.

Prvou oblasťou Okálovho záujmu bola pod vplyvom prof. J. Ludvíkovského antická filozofia, predovšetkým Aristotelo-va, atomistická, stoická a epikurovská. Výsledky svojej práce uverejnil v dvoch monografiách (*Demokritos a iní grécki atomisti; Grécki atomisti a Epikuros*), v desiatke štúdií a rovnakom počte knižných prekladov. Od polovice päťdesiatych rokov uňho prevládala orientácia na antické divadlo a v jeho rámci obzvlášť na Aristofanove komédie. Výsledky bádania publikoval v rozsiahlej monografii *Problémy aténskej demokracie a Aristofanes*, v tucte štúdií, množstve recenzií a v prekladoch nielen Aristofana, ale aj Sofokla a Aischyla. V polovici šesťdesiatych rokov objavil Okál novú tematickú oblasť – latinskú humanistickú literatúru. Pre slovenskú i pre európsku novolatinskú literatúru objavil Pavla Rubigala, Juraja Purkirchera, Žigmunda Gelo a Tordu, Juraja Koppaya a najmä turčianskeho humanistického učeného básnika Martina Rakovského. Týchto humanistov pomohol dostať do povedomia edíciami textov. Popri rýdzo vedeckých

a pedagogických záujmoch – tie zastupujú skriptá o textovej kritike a latinskej štylistike – sa Okál zaujímal aj o teóriu prekladu. Jeho štúdie o dejinách a problémoch prekladania antickej poézie završuje monografia *Antická metrika a prekladanie gréckej a latinskej poézie do slovenčiny*. Vlastným nákladom vydal publikáciu *Grécke a latinské mená v slovenčine od 16. storočia*, v ktorej navrhol vlastnú koncepciu prepisu antických mien.

Do slovenčiny z gréčtiny preložil Homérove eposy *Ílias* (1962) a *Odyseia* (1966), Aristofanove *Komédie* (1966), Diogena Laertia, vybrané diela Epikura, Sofokla, Aischyla, Euripida, Menandra, Aristotela, Lukiana, vybrané životopisy Plutarcha, *Myšlienky* (1943) cisára Marca Aurelia. Z latinčiny preložil Senecove *Listy* (1947), kompletne dielo Martina Rakovského (1974) a Juraja Koppaya (1980), Komenského *Veľkú didaktiku* (1954), básne Juraja Purkirchera, Pavla Rubigala, Jána Valentiniho a básnikov z trenčianskeho básnického krúžku.

Pedagogická činnosť Miloslava Okála bola rovnako rozsiahla ako prekladateľská. Spočiatku viedol gramaticko-štylistické cvičenia z gréčtiny a z latinčiny, od 50. rokov aj prednášky z gréckeho náboženstva a gréckej literatúry. Neskôr viedol latinský proseminár zameraný na syntax a prekladanie z latinčiny do slovenčiny, viedol kurz gréčtiny, prednášal mytológiu, metriku, úvod do textovej kritiky a krátko aj novolatinské písomníctvo. Okrem toho viedol aj grécky seminár.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Homéros: Ílias*. Preložil M. Okál. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1962.

- *Problémy aténskej demokracie a Aristofanes*. Bratislava: Slovenská akadémia vied, 1969.
- *Život a dielo Martina Rakovského I – II*. Martin: Matica Slovenská, 1979 + 1983.
- *Antická metrika a prekladanie gréckej a latinskej poézie do slovenčiny*. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1990.
- *Les pensées politique, religieuses et culturelles d'Adam Proserchomus, poète slovaque de la réforme. Avec une édition du Threnus Astraeae (1611) par Michiel Verweij*. In: *Humanistica Lovaniensia*, roč. 43 (1994), s. 385 – 404.

PhDr. Adriana Oravcová /rod. Sýkorová/

1. 1. 1952, Trnava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinský jazyk
– anglický jazyk 1975

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 1979

Adriana Oravcová začala svoje štúdium klasických jazykov už na Strednej všeobecno-vzdelávacej škole na Novohradskej ul. v Bratislave, ktorá otvárala v školskom roku 1967/1968 a ešte v nasledujúcich dvoch rokoch triedu s rozšíreným vyučovaním latinského a gréckeho jazyka. Vysokoškolské štúdium latinského a anglického jazyka na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave ukončila diplomovou prácou *Kantiká v Senecových tragédiách* pod vedením M. Okála. V nadväznosti na túto tému predložila rigoróznou prácu *Obsahový a metrický*

rozbor zborových piesní v Senekových tragédiách a v roku 1979 dosiahla titul PhDr.

Od roku 1975 pôsobila ako jazyková a neskôr zodpovedná redaktorka pre anglickú a americkú prekladovú literatúru vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ. Po dvadsiatich rokoch sa presunula na pozíciu šéfredaktorky vydavateľstva Ikar, kde zotrvala do roku 2003. V rokoch 2003 – 2013 pôsobila ako odborná pracovníčka Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave. Tu sa zameriavala na lexikológiu a lexikografiu. V súčasnosti sa venuje prekladu anglickej literatúry. Do slovenčiny preložila Ciceronov rečnícky spis *Brutus* a reč *Za hlavné velenie Gnaea Pompeia*.

Výber z prác:

- *Marcus Tullius Cicero: Brutus*. Preložila A. Oravcová. In: Marcus Tullius Cicero. *Rečník, Reči proti Catilinovi, Filipiky a iné*. Bratislava: Tatran, 1982, s. 81 – 162.
- *Marcus Tullius Cicero: Za hlavné velenie Gnaea Pompeia*. Preložila A. Oravcová. In: Marcus Tullius Cicero. *Rečník, Reči proti Catilinovi, Filipiky a iné*. Bratislava: Tatran, 1982, s. 271 – 292.

PhDr. Tomáš Oravec

14. 4. 1954, Košice

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinský jazyk
– slovenský jazyk 1978

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória
vyučovania latinského jazyka a literatúry 1982

Vyšťudoval na Univerzite Komenského v Bratislave odbor latinčina – slovenčina. Štúdium ukončil diplomovou prácou *Problémy medziľudských vzťahov v diele Marca Tullia Cicerona De officiis* pod vedením M. Okála. Vo svojej odbornej činnosti sa venoval popularizácii latinského jazyka. Z klasických jazykov preložil do slovenčiny Terentiovu komédiu *Eunuch*, kratšie diela pripisované Caesarovi, sentencie z diel Senecu Mladšieho a Hippokrata. Bol dlhoročným členom Slovenskej jednoty klasických filológov, v rokoch 1986 – 1991 jej hospodárom a v rokoch 1994 – 1999 vedeckým tajomníkom.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Terentius: Eunuch*. Preložil T. Oravec. Bratislava: LITA, 1987.
- *Gaius Iulius Caesar: Alexandrijská vojna; Africká vojna; Hispánska vojna*. In: Gaius Iulius Caesar: Zápisky o vojne v Galii; Zápisky o občianskej vojne a iné. Preložil T. Oravec. Bratislava: Tatran, 1988, s. 319 – 422.
- Košková, K., Oravec, T. (eds.): *Latinské slovo: výber najznámejších antických latinských citátov, výrokov a sentencií*. Bratislava: Nestor, 1995.
- *Lucius Annaeus Seneca: Myšlienky*. Vybral a preložil T. Oravec. Bratislava: Nestor, 1997.
- *Hippokratove rady*. Vybral a preložil T. Oravec. Bratislava: Nestor, 1997.

PhDr. Alexandra Ostertagová, PhD. /rod. Vulganová/

24. 10. 1950, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
pre školy II. cyklu – aprobácia slovenčina a latinčina 1974

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
všeobecno-vzdelávacích predmetov: teória vyučovania
latinského jazyka a literatúry 1989

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: slovenské
dejiny 2009

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave v rokoch 1969 – 1974 pedagogicky zameraný odbor slovenčina – latinčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Antická poviedka a slovenská ľudová próza* pod vedením J. Minárika. Roku 1989 získala na rovnakej inštitúcii titul PhDr. po predložení rigoróznejšej práce *Kanonické vizitácie farnosti Batizovce*. Neskôr, roku 2009, si externou formou urobila doktorát na FiF UK v odbore slovenské dejiny. Školiteľom jej dizertačnej práce *Historicko-poznávacia hodnota kanonických vizitácií (Baňanovské vizitácie z juhozápadného Slovenska)* bol J. Roháč.

Ešte počas štúdia, v šk. roku 1973/1974, vyučovala latinský jazyk na Gymnázium Ivana Horvátha v Bratislave. Po završení štúdia pracovala v rokoch 1974 – 1985 na Strednom odbornom učilišti obchodnom v Bratislave na Schiffelovej ul. (dnes Sklenárova) ako učiteľka slovenského jazyka a literatúry. Po materskej dovolenke pôsobila v rokoch 1990 – 1993 ako externá učiteľka latinčiny na Katedre jazykov FiF UK. Následne nastúpila na post odborného asistenta na Katedru klasickej a semitskej

filológie FiF UK. Roku 1997 prešla na Katedru jazykov a po reorganizácii katedier sa v akad. roku 2013/2014 vrátila na KKSF, kde pôsobila do svojho odchodu do penzie roku 2016. Niekoľko rokov pôsobila ako členka Akademického senátu FiF UK. V rokoch 2002 – 2016 tiež pôsobila na Univerzite tretieho veku pri UK. V posledných rokoch vyučuje externe na Katedre dejín a teórie štátu a práva Fakulty práva Janka Jesenského Vysokej školy Danubius v Sládkovičove. Okrem toho od roku 2013 organizuje rôzne vzdelávacie kurzy v nezávislej inštitúcii Academia Sapientia. Bola tiež členkou Slovenskej jednoty klasických filológov, v rokoch 1999 – 2003 jej hospodárkou.

Vo svojej vedeckej práci sa venovala antickým motívom v slovenských ľudových rozprávkach, kanonickým vizitáciám a v posledných rokoch v spolupráci s T. Kloknerom antickým cestopisom. V odbornej sfére písala články popularizujúce antiku a latinčinu. Posledným väčším výstupom je dvojica skript *Lingua Latina I. a II.*, ktoré napísala spolu s T. Kloknerom primárne pre poslucháčov práva. Do slovenčiny preložila latinské pramene k dejinám obce Malé Leváre a Dechtice a zostavila antológiu Ciceronových výrokov a myšlienok.

Pedagogická činnosť Alexandry Ostertagovej sa zameriavala na výučbu základných jazykových kurzov latinského jazyka najmä pre odbor história, ale aj etnológia či vedy o výtvarnom umení, učila aj kurz stredovekej latinčiny pre historikov, čítanie latinských prameňov alebo reálie antického Ríma. Pre študentov tiež organizovala exkurzie. Na Univerzite tretieho veku vyučovala latinčinu a topografiu antického sveta. Na Vysokej škole Danubius v Sládkovičove zabezpečuje výučbu základného latinského kurzu pre študentov práva.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Na margo využitia latinských kanonických vizitácií.* In: Škoviera, D., Juríková, E., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus V.* Trnava: Trnavská univerzita, 2010, s. 164 – 170.
- *Antické motívy v slovenskej ľudovej rozprávke.* In: *Philologica 69: lingua academica 2* (2012), s. 123 – 132.
- *Odraz rozprávačského umenia staroveku v knižkách ľudového čítania na Slovensku.* In: Brodňanská, E., Juríková, E., Šimon, F. (eds.): *Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis I.* Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2013, s. 105 – 117.
- Klokner, T., Ostertagová, A.: *Lingua Latina I.* Sládkovičovo: Vysoká škola Danubius, 2018.
- Klokner, T., Ostertagová, A.: *Hammonis Carthaginiensium regis periplus.* In: Balegová, J., Brodňanská E., Šimon F. (eds.): *Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis II.* Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2018, s. 165 – 173.

doc. PhDr. Ľudmila Ozábalová, PhD. **/rod. Hegedúšová/**

28. 11. 1950, Dulovce

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
pre školy II. stupňa – aprobácia slovenčina a latinčina 1974

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
všeobecno-vzdelávacích predmetov: teória vyučovania
latinského jazyka a literatúry 1988

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasická
filológia 1997

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
klasická filológia 2003

Študovala učiteľstvo slovenčiny a latinčiny na Univerzite Komenského v Bratislave. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Barok v latinskej memoárovej próze 18. stor.* pod vedením J. Minárika. Po skončení štúdia pracovala až do roku 1991 ako učiteľka slovenčiny a latinčiny na gymnáziách a stredných odborných školách, od roku 1989 pôsobila externe ako lektorka na Lekárskej, Farmaceutickej a Filozofickej fakulte UK. V roku 1988 zložila rigorózne skúšky a získala titul PhDr. V roku 1991 nastúpila ako odborná asistentka na Katedru jazykov Farmaceutickej fakulty UK, kde vyučovala latinskú lekársku terminológiu a slovenský jazyk pre zahraničných študentov. Onedlho po nástupe si urobila externe doktorát na FiF UK. Školiteľom jej dizertačnej práce *Samuel Hruškovíc (Život a dielo)* bol J. Minárik. V roku 2003 sa habilitovala prácou *Život Samuela Hruškovicu*, v ktorej poskytla edíciu spomenutého diela na základe Hruškovícovho rukopisu. Na Katedre jazykov FaF UK, ktorú v rokoch 1995 – 2015 viedla, pôsobila do svojho odchodu do dôchodku v roku 2022.

Vedecky sa zameriavala na latinskú barokovú literatúru, predovšetkým na dielo Samuela Hruškovicu, ku ktorému napísala niekoľko prác zaoberajúcich sa jeho jazykovou stránkou či historickým kontextom. Okrem toho sa venovala dejinám farmácie a medicíny, svoj záujem orientovala najmä na život a dielo Klaudia Galéna. Pre potreby študentov farmácie pripravila príručku *Latinský jazyk pre farmaceutov* (neskôr vydanú ako *Latinčina pre farmaceutov*) a v spolupráci s E. Vallovou a T. Hamarom *Trojazyčný latinsko-anglický-slovenský slovník pre študentov farmácie a medicíny*.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Obraz školstva a doby podľa Hruškovicej autobiografie*. In: Kónya, P – Matlovič, R. (edd.): *Miscellanea Anno 1998*. Prešov: Biskupský úrad Východného dištriktu Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku, 1999, s. 179 – 182.
- *Život Samuela Hruškovicu*. Komárno: Vydavateľstvo KT, 2000.
- *Edikt zo Salerna*. In: Vojteková, I., Ozorovský, V., Dobiášová, E., Knezović, R. (eds.): *Fragmenty z dejín medicíny, farmácie a veterinárnej medicíny*. Bratislava: Kancelária WHO na Slovensku, 2012, s. 174 – 176.
- *Poznámky k Hruškovicejmu jazyku v jeho latinskej barokovej autobiografii Vita Samuelis Hruscowitz*. In: Šimková, M. (ed.): *Človek a jeho jazyk (3. Inšpirácie profesora Jána Horeckého)*. Bratislava: Veda, 2015, s. 154 – 162.
- *Latinčina pre farmaceutov*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2022.

doc. Mgr. Helena Panczová, PhD.

20. 7. 1975, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasická
filológia – história 1998

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2001

Habilitácia: Evanjelická bohoslovecká fakulta Univerzity
Komenského: evanjelická teológia 2024

Študovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave odbor klasická filológia – história. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Prostriedky na vyjadrenie kauzality v latinčine* pod vedením D. Škovieru. Pokračovala v doktorandskom štúdiu pod vedením P. Kuklicu, ktoré ukončila dizertačnou prácou *Vplyv biblickej gréčtiny a hebrejčiny na používanie predložky in v kresťanskej latinčine*.

V rokoch 1998 – 2015 pôsobila na Katedre biblických a historických vied Teologickej fakulty Trnavskej univerzity, v rokoch 2003 – 2008 ako vedúca katedry. V rokoch 1999 – 2002 pôsobila aj na Katedre klasických jazykov FF TU. Absolvovala viaceré výskumné pobyty, napr. na Teologickej fakulte Viedenskej univerzity (2008 – 2009), na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme (2010) a na Teologickej fakulte Helsinskej univerzity vo Fínsku (2011 – 2012), kde zároveň prednášala o starovekej alegorickej exegéze. V rokoch 2015 – 2017 pôsobila opäť na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme a od roku 2017 je znovu členkou Katedry biblických a historických vied Teologickej fakulty Trnavskej univerzity. V roku 2024 sa habilitovala na Evanjelickej teologickej fakulte UK prácou *Preklad z biblickej gréčtiny do slovenčiny. Problémy, riešenia a perspektívy*.

Vo svojej vedeckej činnosti sa zameriava na klasickú filológiu a na biblickú i starokresťanskú literatúru, najmä na biblickú gréčtinu, grécku lexikografiu, Septuagintu a starovekú alegorickú exegézu (Gregor z Nyssy). Za *Grécko-slovenský slovník* získala ocenenia *Slovník roku 2013* či *Cenu Mateja Bela 2013*. Pripravila niekoľko vysokoškolských učebníc biblickej gréčtiny a latinčiny.

Do slovenčiny preložila niektoré listy Plinia Mladšieho a najmä vybrané časti alebo celé diela kresťanských autorov

ako Tertullianus, sv. Cyprián, Gregor z Nyssy, sv. Ignác Antiochijský, sv. Ján Zlatoústý, Egeria alebo rôzne svedectvá mučeníkov.

Pedagogická činnosť Heleny Panczovej sa sústreďuje na výučbu latinčiny a biblickej aj klasickej gréčtiny. Na Katedre biblických a historických vied TF TU viedla latinský patristický seminár.

V roku 2016 jej bola udelená *Cena Jozefa Búdu* za vedeckú, akademickú a publikačnú činnosť v oblasti biblickej gréčtiny, ktorou významne prispela k rozvoju biblických vied na Slovensku a k šíreniu dobrého mena slovenskej vedeckej obce v zahraničí. Od roku 2019 je členkou edičnej rady časopisu *Studia Biblica Slovaca*.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Grécko-slovenský slovník: od Homéra po kresťanských autorov*. Bratislava: Lingea, 2012.
- *Preklad z biblickej gréčtiny do slovenčiny: problémy, riešenia a perspektívy*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2018.
- *The bridegroom descended to his garden and the garden blossomed again: images of the incarnation in the homilies on the song of songs by Gregory of Nyssa*. In: Maspero, G., Brugarolas, M., Vigorelli, I. (eds.): *Gregory of Nyssa*. In *Canticum Canticorum: analytical and supporting studies*. Leiden: Brill, 2018, s. 485 – 497.
- *Latinčina: vysokoškolská učebnica*. Bratislava: Lingea, 2019.
- *ará, aráomai = ἀρά, ἀράομαι*. In: Bons, E. (ed.): *Historical and theological lexicon of the Septuagint = Historisches und theologisches Lexikon der Septuaginta*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2020, s. 1090 – 1108.

Mgr. Ema Pavlíková, PhD.

5. 11. 1985, Trstená

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky, špecializácia: grécky jazyk a literatúra – latinský jazyk
a literatúra 2009

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2016

Štúdium klasických jazykov absolvovala na Univerzity Komenského v Bratislave, kde v roku 2009 obhájila diplomovú prácu *Mágia očami vybraných literárnych autorov 2. polovice 1. storočia pred n. l. a jej neliterárne paralely* pod vedením W. Sowu. V doktorandskom štúdiu na tej istej fakulte pokračovala v skúmaní magických textov a kresťanských amuletov z obdobia neskorej antiky. Školiteľkou jej dizertačnej práce *Kresťanské amulety z obdobia neskorej antiky* bola J. Grusková, no k jej formovaniu prispeli významnou mierou aj konzultácie s H. Harrauerom, bývalým riaditeľom papyrologickej zbierky Rakúskej národnej knižnice.

Po doktoráte pôsobila na Strednej zdravotníckej škole na Záhradníckej ulici v Bratislave a na viacerých pracoviskách UK a Slovenskej zdravotníckej univerzity – Právnická a Lekárska fakulta UK; Lekárska fakulta a Fakulta ošetrovateľstva a zdravotníckych odborných štúdií SZU. V súčasnosti pôsobí ako odborná asistentka na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, kde vyučuje lekársku terminológiu a slovenský jazyk pre cudzincov.

Vedecky sa spočiatku venovala antickej mágii, neskôr sa jej záujem obrátil k problematike výučby latinskej lekárskej terminológie. Vo výskumnej a publikačnej činnosti sa venuje v súčasnosti

najmä pedagogickým a terminologickým otázkam vo výučbe latinského a slovenského jazyka. V rokoch 2021 – 2022 sa podieľala na preklade Medzinárodnej klasifikácie chorôb (ICD) do latinčiny. Od roku 2024 pôsobí ako expertka v národnom projekte *Digitálna transformácia vzdelávania a školy* (DiTEdu) na UPJŠ v Košiciach, v rámci ktorého je zodpovedná za tvorbu metodík a koncepcií moderného vzdelávania v rámci výučby latinčiny. Do slovenčiny preložila niekoľko jezuitských latinských školských hier a textov s tematikou osobnosti Mikuláša Zrínskeho. Od roku 2010 je členkou Slovenskej jednoty klasických filológov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Zmienky o mágii u Horatia a Tibulla*. In: Juríková, E., Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus VI*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2010, s. 27 – 33.
- Varšo, M., Bizoňová, M., Olejník, V., Pavláková, E., Krupa, P.: *Pallas Scepūsiana: školské hry Jezuitského gymnázia v Spišskej Kapitule (1648-1672)*. Košice: Centrum spoločenských a psychologických vied SAV, 2017.
- *Pap. Vindob. G26786 - kresťanský amulet*. In: Juríková, E., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus XIII*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2018, s. 29 – 39.
- Pavláková, E., Šibalová, M.: *Výučba grécko-latinskej lekárskej terminológie na stredných zdravotníckych školách*. In: Karabová, K., Kordoš, J. (eds.): *Festivale Tyrnaviense*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2024, s. 193 – 218.
- Pavláková, E., Šibal, M.: *Výučba latinskej lekárskej terminológie na Lekárskej fakulte UK v Bratislave..* In: Kováč, S., Jurišová, E., Vasiľová, M. (eds.): *Kvalita jazykového vzdelávania*

na vysokých školách v Európe 8. Hradec Králové: Gaudeamus,
2024, s. 164 – 174.

Alexandra Pojezdálová → Alexandra Kavečanská

Mgr. et Mgr. Daniela Rošková, PhD. /rod. Murányiová/

21. 10. 1981, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
všeobecno-vzdelávacích predmetov: história – latinský jazyk
a literatúra 2005; klasické jazyky: grécky jazyk a literatúra
– latinský jazyk a literatúra 2008

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: všeobecné
dejiny 2012

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbory história a latinčina a klasické jazyky. Štúdium ukončila diplomovými prácami *Každodenný život v Rímskej ríši na prelome 1. a 2. storočia po Kristovi (na základe korešpondencie Gaia Plinia mladšieho)* a *Aspekty manželstva v Rímskej ríši*, obe pod vedením P. Valachoviča. V roku 2012 získala doktorát na Katedre všeobecných dejín FiF UK v špecializácii všeobecné dejiny, staroveké dejiny. Školiteľom jej dizertačnej práce *Obraz ženy v rímskej spoločnosti na základe latinských náhrobných nápisov* bol opäť P. Valachovič.

V rokoch 2007 – 2009 pôsobila na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. Po skončení doktorandského štúdia

pokračovala v externom vyučovaní na Katedre všeobecných dejín FiF UK. Po materskej dovolenke pracovala v rokoch 2016 – 2018 ako odborná asistentka v Ústave cudzích jazykov Lekárskej fakulty UK, neskôr až do roku 2022 ako externistka. V roku 2018 nastúpila na miesto odbornej asistentky na Katedre všeobecných dejín FiF UK, kde pôsobí dodnes.

Od začiatku akademickej dráhy sa jej vedeckovýskumný záujem sústreďuje na témy z antických dejín so zameraním na rímske dejiny v období neskorej republiky a princípátu a na latinskú rímsku epigrafiu, v rámci ktorej sa špecializuje najmä na sociálnu problematiku, každodenný život, antickú medicínu a na otázku postavenia žien v antike. Rieši aj interdisciplinárne otázky na pomedzí klasickej filológie, histórie a epigrafie. Je spoluautorkou vysokoškolskej učebnice *Bežný život starých Rimanov* (2020) a dvoch učebníc grécko-latinskej medicínskej terminológie. Je členkou Slovenskej jednoty klasických filológov pri SAV (v rokoch 2008 – 2010 hospodárka), Slovenskej historickej spoločnosti a Slovenskej spoločnosti novogréckych štúdií.

Do slovenčiny spolu s kolegami preložila *Varadínsky register alebo obrad skúmania pravdy*, za ktorý bola kolektívu autorov udeľená cena Literárneho fondu za vedeckú a odbornú literatúru.

Pedagogická činnosť Daniely Roškovej sa zameriava na výučbu dejín starovekého Grécka a Ríma aj starovekého blízkeho Východu, vedie špecializované kurzy zamerané najmä na rímske sociálne dejiny a každodennosť, semináre venované prekladu a analýze latinských prameňov a latinskej epigrafii. Na FF TU prednášala staroveké dejiny a viedla semináre venované antickým historikom, ako aj prekladové semináre. Na LF UK viedla semináre z latinsko-gréckej medicínskej terminológie.

Vedie aj kurzy pre Univerzitu tretieho veku. V rokoch 2005 – 2012 vyučovala na KKSF kurz novogréckeho jazyka pre verejnosť.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Private life of Romans on Roman Latin epitaphs*. In: *Acta antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae*, roč. 49, č. 2 (2009), s. 201 – 211.
- *Latinské epigrafické pamiatky ako prameň pre štúdium sociálnych dejín Rímskej ríše*. In: *Studia Historica Nitriensia*, roč. 22, č. 2 (2018), s. 456 – 473.
- *Povolania žien v rímskej ríši : epigrafické pramene z mesta Rím (1. storočie pred Kr. - 2. storočie)*. In: *Kultúrne dejiny*, roč. 11, supplementum (2020), s. 65 – 104.
- *Laudatio Turiae: pohľad na rímske aristokratické manželstvo a tradičné ženské cnosti v kontexte politických zmien na konci rímskej republiky*. In: Zupka, D. (ed.): *Historica 54*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2024, s. 61 – 75.
- Lysý, M., Múcska, V., Rošková, D.: *Regestrum Varadinense seu Ritus explorandae veritatis - Varadínsky register alebo obrad skúmania pravdy*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2024.

PhDr. Jana Rovenská /rod. Nosková/

24. 3. 1950, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo pre školy II. cyklu – aprobácia latinčina a slovenčina 1973

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: UVP – teória vyučovania latinského jazyka a literatúry 1987

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor latinčina – slovenčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Únos Proserpiny v dielach rímskych básnikov* pod vedením E. Vajčíkovej. Roku 1987 získala po zložení rigorózných skúšok titul PhDr. v odbore teória vyučovania latinského jazyka a literatúry.

Po absolvovaní štúdia pôsobila ako redaktorka vo vydavateľstve Tatran. Do slovenčiny preložila Tacitov spis *Germania* a Ciceronove reči *Pro Archia poeta* a *Pro Milone*.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Publius Cornelius Tacitus: Germánia*. Preložila J. Rovenská. In: Publius Cornelius Tacitus: Agricola; Anály; Germánia; Histórie. Bratislava: Tatran, 1980, s. 47 – 68.
- *Marcus Tullius Cicero: Na obranu básnika Archiu*. Preložila J. Rovenská. In: Marcus Tullius Cicero: Rečník; Reči proti Catilinovi; Filipiky a iné. Bratislava: Tatran, 1984, s. 293 – 304.
- *Marcus Tullius Cicero: Obhajoba Milona*. Preložila J. Rovenská. In: Marcus Tullius Cicero: Rečník; Reči proti Catilinovi; Filipiky a iné. Bratislava: Tatran, 1984, s. 305 – 340.

Mgr. Nicola Sipekiová, PhD.

3. 7. 1973, Bratislava

VŠ: Fakulta humanistiky Trnavskej univerzity: klasické jazyky
– latinčina 1997

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda
konkrétnych jazykových skupín, špecializácia: klasické
jazyky 2010

Študovala na Fakulte humanistiky (dnes Filozofickej fakulte) Trnavskej univerzity v Trnave odbor klasické jazyky – latinčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Dva pohľady na cisára Tiberia: Tacitus a Suetonius* pod vedením J. Buriana. V roku 1997 získala miesto asistentky na Katedre klasických jazykov Fakulty humanistiky TU. Popritom si externou formou robila doktorát na Katedre klasickej a semitskej filológie FiF UK. Školiteľom jej dizertačnej práce *Syntaxis ornata seu de tribus Latinae linguae virtutibus, puritate, elegantia, copia. Príspevok k dejinám vyučovania latinčiny a školstva v Trnave v 17. a 18. storočí* bol D. Škoviera.

Ešte počas štúdia na vysokej škole (1995 – 1997) začala učiť zahraničných študentov v Senci v Ústave jazykovej a odbornej prípravy pri UK. Na Trnavskej univerzite pôsobila až do roku 2022 na pozícii odbornej asistentky. Zároveň v rokoch 2015 – 2016 vyučovala aj na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce a na Právnickej fakulte TU. Od jesene 2022 pracuje na Katedre jazykov Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Od roku 2024 pôsobí na čiastočný úväzok aj v Ústave lekárskej terminológie a cudzích jazykov LF UK.

Vedecky sa spočiatku zameriavala na produkciu historickej Trnavskej univerzity, tzv. tyrnaviká, najmä na jezuitskú didaktickú literatúru, kontinuálne sa venuje príprave a sprístupňovaniu prvého slovenského prekladu justiniánskych *Digest*. Čiastočne sa venovala aj Matejovi Belovi a jeho *Noticiám*. Popri vedeckej práci vytvára didaktickú literatúru k štúdiu latinského jazyka – skriptá a pracovné listy. Je členkou Slovenskej jednoty klasických filológov a v rokoch 2005 – 2022 bola členkou redakčnej rady, resp. editorkou periodika *Sambucus*.

Do slovenčiny dlhodobo prekladá justiniánske *Digesta* (6. stor. n. l.). Okrem toho preložila pasáže z Mateja Bela, divadelnú hru Gabriela Kapiho *Vienna Austriae defensa et liberata* (1686) či ukážky z kúpeľného návodu Jána Krstiteľa Vrablanského *Directorium thermale* (1725).

Pedagogická činnosť Nicolý Sipekiovej na Trnavskej univerzite zahŕňala výučbu latinskej normatívnej gramatiky, latinských prekladových seminárov, historickej gramatiky latinčiny, cvičenia z latinskej štylistiky, ako aj výučbu latinského jazyka pre nefilologické odbory. Okrem toho viedla aj kurzy latinčiny pre verejnosť a organizovala a viedla odborné exkurzie. Na Univerzite Komenského vyučuje latinskú medicínsku a farmaceutickú terminológiu a základy latinského jazyka pre zdravotníckych pracovníkov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Syntaxis ornata seu de tribus Latinae linguae virtutibus, puritate, elegantia, copia*. Kraków: Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2015.
- Sipekiová, N., Karabová, K., Kordoš, J., Fišerová, L.: *Latinský jazyk: pracovné listy na výučbu základov latinčiny*. Trnava: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2018.
- *A Jesuit School Drama about the Battle of Vienna (1683) as an Example of Occasional Literature and its Function*. In: Czibula, K., Demeter, J., Pintér, M. Z. (eds.): *Theory and practice in 17th – 19th century theatre*. Eger: Líceum Kiadó, 2019, s. 41 – 53.
- *Rudimenta linguae Latinae: Základy latinčiny pre študentov humanitných odborov*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2020.
- Sipekiová, N., Jablonský, D.: *Charakteristika obcí modroka-menského slúžnovského okresu v zrkadle Belových Vedomostí*. In:

Juríková, E. (ed.): *Sambucus XIV*. Trnava: Trnavská univerzita, 2020, s. 61 – 98.

PhDr. Adriena Slamová

18. 6. 1952, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: slovenský

jazyk – latinský jazyk 1975

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: slovenský

jazyk 1977

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor slovenčina – latinčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Spo-dobovanie niektorých spoluhláskových skupín v súčasnej spisovnej slovenčine* pod vedením Á. Kráľa. Prácu neskôr rozšírila na ri-goróznú a po jej obhájení získala titul PhDr. V rámci klasickej filológie preložila Ciceronove *Reči proti Catilinovi* a Caesarove *Zápisky o občianskej vojne*. Neskôr sa venovala prekladu z češtiny či francúzštiny a taktiež redakčnej práci.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Marcus Tullius Cicero: Reči proti Catilinovi*. Preložila A. Slamová. In: *Marcus Tullius Cicero: Rečník; Reči proti Catilinovi; Filipiky a iné*. Bratislava: Tatran, 1982, s. 163 – 201.
- *Gaius Iulius Caesar: Zápisky o občianskej vojne*. Preložila A. Slamo-vá. In: *Gaius Iulius Caesar: Zápisky o vojne v Galii; Zápisky o občian-skej vojne a iné*. Bratislava: Tatran, 1988, s. 205 – 318.

- Dašková, K., Slamová, A., Oravec, T. (eds.): *Latinčina ešte žije alebo Latinčina historických pamiatok, „Chrámová“ latinčina, Stále živé latinské slová, Latinské príslovia, gnómy, sentencie, výroky...* Bratislava: Q 111, 1998.

doc. Mgr. Wojciech Sowa, PhD.

23. 7. 1974, Krakov

VŠ: Filozofická fakulta Jagelovskej univerzity: gréčtina

– latinčina; komparatívna indoeurópska jazykoveda 1998

PhD.: Filozofická fakulta Jagelovskej univerzity: komparatívna
filológia – grécka jazykoveda 2002

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
klasické jazyky 2010

Študoval na Jagelovskej univerzite v Krakove dvojodbor gréčtina-latinčina a komparatívna indoeurópska jazykoveda. Štúdium ukončil diplomovou prácou *The Problems of Myceanaean Verbal Morphology* pod vedením W. Smoczyńskiego a M. Petersa. Doktorát v odbore komparatívna filológia – grécka jazykoveda získal v roku 2002 na rovnakej inštitúcii po obhájení dizertačnej práce *Studies in Ancient Greek dialectal Lexicon: Lesbian*. Jeho školiteľmi boli J. L. García Ramón a W. Smoczyński. Habilitoval sa na Univerzite Komenského v Bratislave v odbore klasické jazyky monografiou *Studien zum Phrygischen*.

Po doktoráte nastúpil v októbri roku 2002 ako odborný asistent na Katedre všeobecnej a indoeurópskej jazykovedy Jagelovskej univerzity v Krakove. Tu pôsobil do septembra 2005.

Nato prešiel na Inštitút klasickej filológie na rovnakej univerzite, na ktorom pracoval až do apríla 2011, najprv ako odborný asistent, po habilitácii ako docent. Zároveň v rokoch 2004 – 2015 vyučoval na Katedre klasickej a semitskej filológie UK, od roku 2010 ako docent. V rokoch 2009 – 2015 pôsobil ako hosťujúci profesor v Ústave indoeurópskej jazykovedy na Westfälische-Wilhelms Universität Münster (dnes Universität Münster) a od roku 2018 ako hosťujúci profesor v Ústave starých jazykov Univerzity Erlangen-Nürnberg. V období rokov 2011 – 2019 bol koordinátorom pre humanitné odbory v Poľskom národnom centre vedy (Narodowe Centrum Nauki, Kraków) a v rokoch 2016 – 2023 predsedom konzorcia HERA (Humanities in the European Research Area). Na akademickú pôdu sa vrátil v roku 2019 na funkčnom mieste profesora na Katedre starogermánskych jazykov (dnes Oddelenie starogermánskych jazykov a jazykového vývinu) Fakulty anglistiky Univerzity Adama Mickiewicza v Poznani, kde pôsobil do roku 2022. Odvtedy pôsobí opäť na Inštitúte klasickej filológie Filozofickej fakulty Jagelovskej univerzity v Krakove na funkčnom mieste profesora.

Vedecky sa orientuje na historickú indoeurópsku jazykovedu, dlhodobo sa venuje gréckej dialektológii, mykenológii, starovekým balkánskym jazykom a zároveň jazykovej situácii v Anatólii v neskorej dobe bronzovej. Okrem toho sa zaoberá slavistikou, osobitne poľskou a slovenskou dialektológiou (podhalienske a východoslovenské nárečia) a jazykovými kontaktami na Spiši v období od 13. do začiatku 20. storočia. Je alebo bol členom Towarzystwa Naukowego Indogermanische Gesellschaft, Society for Classical Studies Societas, Linguistica Europaea a Slovenskej jednoty klasických filológov.

Pedagogická činnosť Wojciecha Sowu na Univerzite Komenského zahŕňala najmä prednášky z historickej gramatiky a gréckej dialektológie, špecializované prednášky z anatolských civilizácií alebo mykenológie, prekladové semináre z gréčtiny (Homér, dráma, historici) a latinčiny (Livius, Tacitus).

Výber z najvýznamnejších prác:

- *The dialectology of Greek*. In: Klein, J., Joseph, B., Fritz, M. (eds.): *Handbook of Comparative and Historical Indo-European Linguistics*. Berlin: De Gruyter Mouton, 2017, s. 710 – 717.
- *Studien zum Phrygischen*. Göttingen: Cuvillier Verlag, 2018.
- *Macedonian βῆροξ (Hsch. B 627)*. In: Giannakis, G., Charalambakis, Ch., Montanari, F., Rengakos, A. (eds.): *Studies in Greek Lexicography*. Berlin – New York: Walter de Gruyter 2018, s. 187 – 203.
- *Thracian*. In: *Palaeohispanica* 20 (2020), s. 787 – 817.
- *Αἰολικά. Studia nad dialektem eolskim na podstawie Περί Αἰολίδος Grzegorza z Koryntu*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2025.

Mgr. Marek Šibal, PhD.

21. 1. 1990, Revúca

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky 2013

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky 2017

Študoval klasické jazyky na Univerzite Komenského v Bratislave. Štúdium ukončil diplomovou prácou *Koncepcia slovotvorby v diele Dionysia Thraka* pod vedením B. Machajdíkovej. V roku 2017 absolvoval na rovnakej inštitúcii doktorandské štúdium. Školiteľkou jeho dizertačnej práce *Collectio grammatica v rukopise Vind. Phil. gr. 172 zo zbierky Jána Sambuca* bola J. Grusková. Po doktoráte pracoval v súkromnom sektore. Od roku 2021 pôsobí ako odborný asistent v Ústave lekárskej terminológie a cudzích jazykov Lekárskej fakulty UK. Externe vyučoval aj na bratislavskom 1. súkromnom gymnáziu na Bajkalskej ulici, Gymnáziu Jura Hronca na Novohradskej ulici a na Slovenskej zdravotníckej univerzite.

Vo svojej odbornej činnosti sa spočiatku zameriaval na antickú grécku gramatickú spisbu. Po príchode na LF UK sa začal orientovať na dejiny lekárskej terminológie a dejiny medicíny a farmácie, predovšetkým na život a dielo uhorského lekárnikar zo 17. stor., Karola Ota Mollera. V rokoch 2021 – 2022 bol členom pracovnej skupiny podieľajúcej sa na príprave latinského prekladu 11. verzie databázy Medzinárodnej klasifikácie chorôb (ICD). Od roku 2016 je členom Slovenskej jednoty klasických filológov.

Pedagogická činnosť Mareka Šibala na FiF UK spočívala najmä vo výučbe gréckeho jazyka a literatúry. Na LF UK sa venuje výučbe grécko-latinskej lekárskej terminológie, ako aj slovenského jazyka v anglickom programe.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Koncepcia slovotvorby v Τέχνη γραμματική Dionysia Thraka*. In: Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus X*. Kraków: Towarzystwo Slowaków w Polsce, 2014, s. 23 – 31.

- Šibal, M., Šibalová, M.: *Vis admirabilis magis, quam investigabilis – teoretické východiská diela De divino in medicina Karola Ota Mollera*. In: Farmaceutický obzor, roč. 90, č. 6 – 7 (2021), s. 104 – 109.
- *Divinum Karola Ota Mollera vo svetle myšlienkového sveta 17. storočia*. In: Balegová, J., Brodňanská, E. (eds.): Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis IV. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2024, s. 358 – 366.

Mgr. Mária Šibalová, PhD. /rod. Májeková/

7. 3. 1993, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické

jazyky 2016

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: literárna

veda 2020

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor klasické jazyky. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Vianočné kázne Leonarda Stöckela* pod vedením D. Škovieru. Na tematiku kázňovej tvorby Leonarda Stöckela nadviazala aj počas doktorandského štúdia v odbore klasické jazyky, ktoré však kvôli akreditácii skončila v odbore literárna veda. Školiteľom jej dizertačnej práce *Homiletická tvorba Leonarda Stöckela. Pôst a Veľká noc* bol D. Škoviera.

Počas doktorandského štúdia vyučovala latinčinu na 1. súkromnom gymnáziu v Bratislave a na Strednej zdravotníckej škole na Strečnianskej ulici. Od roku 2019 pracuje ako odborná asistentka v Ústave lekárskej terminológie a cudzích jazykov

Lekárskej fakulty UK. Zároveň externe vyučovala latinčinu na ZŠ Citadela v Bratislave.

Vo vedecko-výskumnej činnosti sa orientuje na výskum latinského humanizmu na území dnešného Slovenska so zameraním na reformačný humanizmus. Vo svojich prácach sa venuje najmä homiletickej tvorbe Leonarda Stöckela. Okrem toho sa venuje didaktike latinského jazyka pre špecifické účely a didaktike literatúry so zameraním na diela v latinskom jazyku. V rokoch 2021 – 2022 sa podieľala na preklade Medzinárodnej klasifikácie chorôb (ICD) do latinčiny. Od roku 2024 pôsobí ako expertka v národnom projekte *Digitálna transformácia vzdelávania a školy* (DiTEdu) na UPJŠ v Košiciach, v rámci ktorého je zodpovedná za tvorbu metodík a koncepcií moderného vzdelávania v rámci výučby latinčiny. Od roku 2016 je členkou Slovenskej jednoty klasických filológov (od 2018 tajomníčkou), od roku 2025 členkou edičnej rady časopisu *Sambucus*.

Pedagogická činnosť Márie Šibalovej na FiF UK spočívala najmä vo výučbe gréckeho jazyka a vo vedení cvičení z latinčiny a gréčtiny. Na LF UK vyučuje grécko-latinskú lekársku terminológiu a slovenský jazyk pre študentov zahraničného študijného programu.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Rétorická a poetická stránka kázní Leonarda Stöckela*. In: Brtáňová E., Soukup, D. a kol. (eds.): *Z dejín kázňovej prózy I*. Bratislava: Veda, 2019, s. 56 – 69.
- *Homiletická tvorba Leonarda Stöckela*. In: Belanji Biela, A., Prihracki, M. (eds.): *500 rokov reformácie na Slovensku*. Praha: Luthe-rova spoločnosť, 2020, s. 275 – 291.

- *Praecipuum est docere, deinde movere. Afektívna zložka v homiletickej tvorbe Leonarda Stöckela.* In: Brtáňová, E., Žeňuchová, K., Kamenčík, M. (eds.): *Kazateľská tvorba, jej recepcia a stimuly.* Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2024, s. 30 – 40.
- Pavláková, E., Šibalová, M.: *Výučba grécko-latinskej lekárskej terminológie na stredných zdravotníckych školách.* In: Karabová, K., Kordoš, J. (eds.): *Festivale Tyrnaviense.* Trnavská univerzita v Trnave, 2024, s. 193 – 218.

prof. PhDr. František Šimon, CSc.

25. 12. 1949, Košice

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinský jazyk

– nemecký jazyk 1973

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: dejiny

a teória latinskej a klasickej gréckej literatúry 1977

CSc.: Jazykový ústav Ľudovíta Štúra SAV: všeobecná

lingvistika 1985

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:

klasická filológia 1989, 2010

Inaugurácia: Filozofická fakulta Univerzity Pavla Jozefa

Šafárika: literárna veda 2022

Študoval odbor latinský jazyk – nemecký jazyk na Univerzite Komenského v Bratislave. Štúdium ukončil diplomovou prácou *Legenda o únose Sabiniek* pod vedením J. Špaňára. V roku 1977 na FiF UK získal titul PhDr. obhajobou rigorózneho práce *Ján Jessenius. Traktát o kostiach* v odbore dejiny a teória latinskej

a klasickej gréckej literatúry. Titul CSc. získal na Jazykovednom ústave L. Štúra obhájením práce *Vývin a stav medzinárodnej a slovenskej terminológie všeobecnej patológie*, ktorú napísal pod vedením J. Horeckého a ktorá predznamenal smerovanie jeho ďalšieho vedeckého výskumu. V roku 1989 sa habilitoval na FiF UK v odbore klasická filológia habilitačnou prednáškou *O historickom výskume medzinárodnej lekárskej terminológie*. Roku 2010 bola jeho habilitácia na FiF UK potvrdená na základe habilitačnej práce *Historia medicinae antiquae. Príspevky k dejinám antickej medicíny*. V roku 2022 bol na Filozofickej fakulte UPJŠ v Košiciach vymenovaný za profesora v odbore literárna veda s inauguračnou prednáškou *Sobáš Asklépia a Filológie alebo latinská literatúra a medicína*.

Od roku 1973 pôsobil na Katedre jazykov UPJŠ v Košiciach. Tu sa venoval výučbe latinskej lekárskej terminológie a začal sa systematicky zaoberať teóriou terminológie a dejinami medicínskeho jazyka. V období 1992 – 1996 pôsobil na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove, na ktorej sa zapojil do lexikografického projektu *Morfematický slovník slovenčiny* vedeného M. Sokolovou a pod vedením J. Horeckého sa rozvíjal v oblasti morfematickej analýzy latinčiny. V rokoch 1992 – 1996 pôsobil na Filozofickej fakulte v Prešove UPJŠ, od roku 1996 do roku 2005 opäť na Katedre jazykov UPJŠ. Pred prechodom na Katedru klasickej filológie, kde pôsobí od roku 2007, v súčasnosti ako vedúci katedry, pôsobil dva roky v Ústave filologických a sociálnych vied UPJŠ.

Vedecky sa orientoval spočiatku na problematiku lekárskej terminológie. Neskôr sa zaoberal morfematikou slovenčiny a latinčiny. V posledných desaťročiach sa jeho výskumný záujem presunul k dejinám medicíny v antike a k novolatinskej

literatúre s medicínskym zameraním. V rámci projektov VEGA skúmal latinskú literatúru autorov spätých s východným Slovenskom i diela lekárske autorov. Je autorom či spoluautorom viacerých vedeckých monografií, učebníc latinskej lekárskej terminológie, morfematického slovníka slovenčiny a učebných textov klasickej latinčiny.

Do slovenčiny preložil sám alebo v spolupráci viacero diel, prevažne z novolatinskej lekárskej alebo odbornej spisby: diela Jána Jessenia *Traktát o kostiach a O krvi*, spis Fridricha Jakuba Fukera *O zdraví a chorobách Uhorska*, spis *De lingua* Jozefa Kis Witzaya, dielo Samuela Spilenbergera *Morbus Hungaricus* či spis Mateja Bela o banskobystrických medených vodách.

Pedagogická činnosť Františka Šimona zahŕňa prednášky z úvodu do štúdia klasickej filológie, didaktiky latinského jazyka, dejín gréckej a rímskej literatúry, topografie antického sveta, dejín antického náboženstva, prekladové semináre z Livia či Tacita, základné kurzy z latinskej morfológie a cvičenia z latinskej lekárskej terminológie.

Je členom v redakčných radách periodík *Orvostörténeti közlemények*, *Historia medicinae Slovaca* a *Sambucus* a členom vedeckých organizácií Slovenská jednota klasických filológov a International Association for Neo-Latin Studies.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Latinská lekárska terminológia*. Martin: Osveta, 1990.
- *Historia medicinae antiquae. Príspevky k dejinám antickej medicíny*. Košice: UPJŠ, 2009.
- Šimon, F., Bujalková, M.: *Terminologia medica Latina: učebnica lekárskej terminológie pre študentov medicíny*. Martin: Osveta, 2015.

- Šimon, F., Danko, J., Artimová, J., Zborovjan, M.: *Anatomický slovník*. Martin: Osveta, 2015.
- Šimon, F., Balegová, J.: *Matej Bel o banskobystrických medených vodách: vedecká monografia*. Košice: Vydavateľstvo ŠafárikPress UPJŠ, 2024.

doc. PhDr. Etela Šimovičová, CSc. /rod. Mikulášová/

1. 12. 1921, Liptovský Jamník – 19. 1. 2013, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinčina

– nemčina 1947

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória

a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry 1967

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: filologické

vedy: klasická filológia 1972

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:

klasická filológia 1982

Študovala na Univerzite Komenského (vtedy Slovenskej univerzite) v Bratislave latinčinu a nemčinu. Po štúdiu nastúpila do pedagogickej praxe ako stredoškolská profesorka a do roku 1951 pôsobila na bratislavských gymnáziách na Kalinčiakovej a Dunajskej ulici, a tiež na III. reálnom gymnáziu na Kozej ulici. Na FiF UK začala pôsobiť v roku 1956 na Katedre cudzích jazykov, v roku 1957 prešla na Katedru klasickej a románskej filológie ako odborná asistentka pre klasickú filológiu so špecializáciou na latinčinu. V roku 1967 získala titul PhDr. Školiteľom

jej dizertácie pozostávajúcej z troch samostatných prác – *Odraz vývoja rímskeho poľnohospodárstva v dielach scriptores rei rusticae Romanae; Niekoľko pohľadov na úroveň technických a zdravotných poznatkov starovekých Rimanov na úseku potravín; Hygienicko-technické zariadenia v antickom staroveku* – bol M. Okál. V roku 1972 úspešne obhájila vedeckú hodnosť CSc. kandidátskou prácou *Povaha rímskeho hospodárstva v diele M. Porcia Catona De agri cultura*. 1. februára 1982 bola ministrom školstva vymenovaná za docentku. Od roku 1978, po predčasnom odchode M. Okála do dôchodku, pôsobila tiež ako vedúca Oddelenia klasickej a semitskej filológie. Na fakulte pracovala až do svojho odchodu do dôchodku 31. augusta 1989.

Vo vedeckej práci sa orientovala najmä na materiálne podmienky života antickej spoločnosti a teóriu výučby latinčiny. Osobitý prínos v rámci jej vedeckej produkcie predstavujú štúdie venované dielu *De agri cultura* M. Porcia Catona, v ktorých analyzovala ekonomické, sociálne a kultúrne aspekty rímskeho hospodárstva. V 80. rokoch popri výučbe latinčiny viedla tiež práce na stredovekom slovníku, ktorého príprava bola jedným z dlhodobých projektov katedry.

Do slovenčiny preložila z latinčiny Suetoniove *Životopisy rímskych cisárov*, Ciceronove *Tuskulské rozhovory*, Ezopove *Bájk*y a vybrané časti z Livia pod názvom *Hrdinské báje Ríma*. Z gréčtiny preložila Xenofóntove *Spomienky na Sokrata*.

Pedagogická činnosť Etely Šimovičovej bola mimoriadne pestrá. Viedla prednášky z topografie antického sveta, historickej gramatiky latinčiny, rímskeho štátneho zriadenia, ako aj vybraných kapitol zo súkromného života Grékov a Rimanov. Významnou súčasťou jej výučby bola taktiež latinská štylistika,

stredoveká latinčina či teória vyučovania latinčiny. Viedla aj semináre k rímskej literatúre a participovala na príprave študentov na vedeckú prácu.

Do roku 1979 bola členkou redakčnej rady *Zpráv Jednoty klasických filológů* (dnes AVRIGA) a v rokoch 1972 – 1990 členkou redakčnej rady zborníka *Graecolatina et Orientalia*. Bola členkou Slovenskej jednoty klasických filológov, dve obdobia vo funkcii podpredsedníčky a dve funkčné obdobia bola jej predsedníčkou (1982 – 1989).

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Gaius Suetonius Tranquillus: Životopisy rímskych cisárov*. Preložila E. Šimovičová. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1964.
- *Ezopské bájky*. Preložila E. Šimovičová. Bratislava: Tatran, 1966.
- *Locatio conductio in Catos Werk „De agricultura“*. Ökonomisch-terminologische Untersuchung. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 7 – 8 (1978), s. 25 – 46.
- *Zu einigen terminologischen Fragen der ökonomischen Kategorie emptio venditio in Catos Werk „De agri cultura“*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 11 – 12 (1981), s. 3 – 16.
- *Marcus Tullius Cicero: Tuskulské rozhovory*. Preložila E. Šimovičová. In: *Marcus Tullius Cicero: Tuskulské rozhovory; Laelius o priateľstve a iné*. Bratislava: Tatran, 1982, s. 29 – 200.

prof. PhDr. Daniel Škoviera, PhD.

30. 11. 1946, Mikulášová – 24. 2. 2021, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinčina
– francúzština 1970

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória
a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry 1972

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
klasická filológia 1992

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda
konkrétnych jazykových skupín, špecializácia: klasické
jazyky 2002

Inaugurácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
jazykoveda konkrétnych jazykových skupín, špecializácia:
klasické jazyky 2004

Professor emeritus: Filozofická fakulta Univerzity
Komenského: klasická filológia 2019

Vyštudoval na Univerzite Komenského v Bratislave latinčinu a francúzštinu. Vo svojej diplomovej práci sa venoval zbierke satír rímskeho básnika Aula Persia Flacca. Hneď po ukončení štúdií nastúpil ako asistent na Katedru klasickej a semitskej filológie FiF UK a začal sa pripravovať na rigoróznú skúšku, ktorú úspešne absolvoval v roku 1972. V rigoróznejšej práci *Persiove satiry* nadviazal na tému diplomovej práce, ktorú rozšíril a prepracoval. Zároveň v rokoch 1971 – 1973 absolvoval postgraduálne štúdium vysokoškolskej pedagogiky a od roku 1973 už na pracovisku pôsobil ako odborný asistent. Koncom sedemdesiatych rokov bol kvôli svojmu náboženskému presvedčeniu preradený na Katedru žurnalistiky, kde zotrval takmer desať rokov od 1979 do 1989. Pôsobil tu ako odborný pracovník v Kabinete teórie a dejín žurnalistiky, od roku 1981 ako samostatný odborný

pracovník so zameraním na správu knižného fondu a výskumnú činnosť na pracovisku. Hoci sa tým jeho vedecká činnosť načas prerušila, dokázal využiť čas svojho tamojšieho pôsobenia na tvorbu prekladov antických i kresťanských diel, ktoré mohol v nových spoločensko-politických pomeroch publikovať.

Na KKSF sa vrátil v máji 1989, najprv ako nepedagogický pracovník a od zimného semestra akademického roku 1990/91 ako odborný asistent. V roku 1992 úspešne obhájil habilitačnú prácu s názvom *Studia Stockeliana humanistica* a 1. júla 1992 bol menovaný za docenta v odbore klasické jazyky. Keďže mu kandidatúra v odbore pre nepriaznivú politickú situáciu za minulého režimu nebola umožnená, obhájil v roku 2002 titul PhD. dizertačnou prácou *Bardejovčan Valentín Ecchius a jeho učebnica Ars versificandi* a o rok neskôr predniesol inauguračnú prednášku *Báseň o užitočnosti priateľstva a svornosti od Valentína Ecchia*. V rokoch 2004 – 2013 bol vedúcim KKSF. Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave pôsobil ako profesor a garant pre odbor klasické jazyky až do roku 2018. V roku 2019 bol vymenovaný za emeritného profesora.

Vedecko-výskumná a publikačná činnosť Daniela Škoviera sa orientuje jednak na antickú literatúru a diela kresťanskej antiky, jednak na písomníctvo latinského humanizmu a baroka, kam ho ešte počas študentských čias nasmeroval M. Okál. Odbornej i širšej verejnosti predstavil osobnosť Jána Antonina Košického, Jána Kaziho a ďalších. Ako lokálpatriot pochádzajúci z okolia Bardejova sa venoval aj životu a dielu Leonarda Stöckela a Valentína Ecchia – významných humanistov, ktorí v tomto meste pôsobili. Venoval sa tiež dejinám klasickej filológie na Slovensku, čoho výsledkom bola monografia *Miloslav Okál. Prvý slovenský profesor klasickej filológie* (2013).

Do slovenčiny preložil viaceré diela antických gréckych i rímskych autorov, predovšetkým Cicerona, Plutarcha či historika Ammiana Marcellina, za preklad ktorého obdržal cenu Jána Hollého. Pod názvom *Latinský humanizmus* (2008) publikoval rozsiahlu antológiu komentovaných prekladov latinsky píšucich humanistov spätých s územím dnešného Slovenska. Na FF Trnavskej univerzity v Trnave založil bilingválnu edíciu latinsky písaných humanistických diel *Scrinium Latino-Slovacum*. V oblasti kresťanskej antiky inicioval edíciu *Bibliotheca Antiqua Christiana*, súčasťou ktorej sa stali aj jeho vlastné preklady niektorých diel sv. Bazila Veľkého. Ako člen prekladateľskej skupiny k Novej zmluve spolupracoval na ekumenickom preklade Biblie.

Dedičstvo antiky a humanizmu sprostredkoval širšiemu publiku prostredníctvom množstva vystúpení v populárno-náučných rozhlasových reláciách, predovšetkým v spolupráci s moderátorkou Táňou Kusou. Bol členom redakčnej rady *Zpráv Jednoty klasických filológů*, časopisov *Listy filologické*, *Graecolatina Brunensia*, *The Classical Bulletin* a zborníka *Graecolatina et Orientalia*, iniciátorom a dlhoročným editorom periodika *Sambucus*. Ako člen autorského kolektívu sa tiež podieľal na príprave modernej klasicko-filologickej encyklopédie *Der Neue Pauly*. Jeho meno sa spája aj so Slovenskou jednotou klasických filológov, v ktorej päť období pôsobil ako vedecký tajomník a v rokoch 1999 – 2008 ako jej predseda. Za trvalý prínos v oblasti slovesného umenia mu bola udelená cena Fra Angelica za rok 2008. Pri príležitosti životného jubilea mu dekan FiF UK v novembri 2016 udelil zlatú medailu „Za zásluhy o Filozofická fakulta Univerzity Komenského“. V roku 25. výročia znovuoobnovenia TU mu odovzdal rektor tejto univerzity pamätnú medailu.

V pedagogickej oblasti sa Daniel Škoviera venoval predovšetkým normatívnej gramatike gréckeho a latinského jazyka, vyučoval úvod do štúdia klasickej filológie, novolatinské písomníctvo v Európe a na Slovensku, antickú mytológiu, antické náboženstvo, biblickú gréčtinu, metriku a versológiu, ako aj základy textovej kritiky. Viedol grécke a latinské prekladové a interpretačné semináre a špecializované semináre pre doktorandov. Po roku 1989 vyučoval grécky jazyk tiež na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave a na Aloisiane – Teologickej fakulte Trnavskej univerzity. V roku 1992 sa stal jedným zo zakladateľov obnovenej Trnavskej univerzity, kde až do roku 2016 pôsobil, z toho až do roku 2014 ako vedúci Katedry klasických jazykov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Epistulae Leonardi Stöckel*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 7 – 8/1975 – 1976 (1978), s. 265 – 359.
- *Ammianus Marcellinus: Rímskej dejiny*. Preložil D. Škoviera. Bratislava: Tatran, 1988.
- *Bardejovčan Valentín Ecchius a jeho učebnica Ars versificandi*. Bratislava: Stimul, 2002.
- Škoviera, D. (ed.): *Latinský humanizmus*. Bratislava: Kalligram, 2008.
- *Miloslav Okál. Prvý profesor klasickej filológie*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2013.

Mgr. Angela Škovierová, PhD.

23.7. 1974, Považská Bystrica

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: knižničná
a informačná veda – moderná neslovanská filológia: latinský
jazyk a literatúra 1997

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: slavistika
– slovanské jazyky 2002

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor knižničná a informačná veda a latinský jazyk a literatúra. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Vydávanie slovenských tlači (autorov Slovákov) v Čechách do roku 1800* pod vedením G. Žibritovej. V rokoch 1997 – 1998 a 2014 – 2019 pracovala v Univerzitnej knižnici v Bratislave ako odborná pracovníčka – bibliografka retrospektívnej bibliografie. V roku 1999 nastúpila na interné doktorandské štúdium v Slavistickom kabinete SAV (neskôr Slavistický ústav Jána Stanislava SAV). Školiteľkou jej dizertačnej práce *Ondrej Rochotský. Príspevok k výskumu latinskej literatúry v kontexte slovensko-českých vzťahov* bola E. Krasnovská.

V Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV pracovala ako vedecká pracovníčka až do roku 2011 a venovala sa tu výskumu v oblasti slovensko-latinských vzťahov s konkrétnym zameraním na výskum latinských písomností slovenských autorov 15. – 19. storočia (O. Rochotský, P. Kyrmezer, J. Budaváry Krička), skúmaniu funkcií latinčiny a jej vzťahu k slovenčine najmä v písomnostiach náboženského obsahu a výskumu slovacikálnej kázňovej tvorby. V rámci tohto výskumu publikovala monografiu

Humanista Ondrej Rochotský: život a dielo. Tomuto výskumu sa venuje kontinuálne až dodnes.

Popri tom do roku 2011 učila latinčinu na Pedagogickej fakulte UK v rôznych odboroch (latinčina pre historikov, romanistov, logopédov a liečebných pedagógov) a na Lekárskej fakulte UK. Medzi rokmi 2011 – 2020 učila latinčinu na Právnickej fakulte UK a v roku 2020 a 2021 na Farmaceutickej fakulte UK. Od roku 2014 pracuje na plný úväzok na LF UK ako učiteľka latinského jazyka. Jej pedagogická činnosť sa zameriava na latinčinu ako špecifický odborný jazyk v lekárskejších a príbuzných odboroch. Od roku 2008 je členkou Slovenskej jednoty klasických filológov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Štiavnický rodák Pavol Kyrmezer a jeho vzťah ku Slovensku.* In: Domová, M. (ed.): *Kniha 1999 – 2000.* Martin: Slovenská národná knižnica, 2001, s. 88 – 94.
- *Bratislavská kapitula a súd rozpáleného železa.* In: Škoviera, D., Juríková, E. (eds.): *Sondy do Belových Vedomostí o súvekom Uhorsku.* Sambucus supplementum 2. Trnava: Trnavská univerzita, 2010, s. 89 – 111.
- *Humanista Ondrej Rochotský: život a dielo.* Brno: Nakladatelství PhDr. Ivo Sperát, 2022.
- *Humanists Originating from the Territory of Modern Slovakia and Their Activities in Bohemia and Moravia in the Period before the Battle of Biela Hora. Introduction to the Issue, Starting Points, and Theses of the Research.* In: Kvizikevičiūtė, M., Stukaitė, V., Vaitkevičiūtė, V. (eds.): *Theatrum Libri 2. Printing Centers and Peripheries in the Early Modern Period.* Vilnius: The Martynas Mažvydas National Library of Lithuania, 2024, s. 177 – 192.

- „O nezdárném porodu dvou děvčátek...“ Nešťastný pôrod siamských dvojčiat očami humanistu Juraja Tesáka Mošovského. In: Slovenská literatúra, roč. 72, č. 2 (2025), s. 126 – 137.

Katarína Šotkovská → Katarína Karabová

prof. PhDr. Július Špaňár, CSc.

12. 11. 1917, Veľká Maňa – 3. 2. 2007, Bratislava

VŠ: Filologická fakulta Lipskej univerzity: klasická filológia
– nemecký jazyk 1942

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasická
filológia a staroveké dejiny 1944

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
klasická filológia 1963

CSc.: Filozofická fakulta Karlovej univerzity: filologické
vedy 1967

Inaugurácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
klasická filológia 1969

Študoval kombináciu klasická filológia a nemecký jazyk na Univerzite Komenského v Bratislave. Štúdium završil počas štipendijného pobytu na univerzite v Lipsku v akademickom roku 1941/1942, kde študoval u velikánov klasickej filológie a filozofie K. Reinhardta, F. Klingnera a H. G. Gadamera. Po skončení štúdia nastúpil na miesto učiteľa na Prvom štátnom gymnáziu v Bratislave, no zároveň pokračoval aj vo svojej

akademickej dráhe. V roku 1944 dosiahol na FiF UK stupeň PhDr. prácou *Štúdiá o Horatiových satirách* a od roku 1951 už pôsobil na Katedre klasickej a semitskej filológie ako odborný asistent. Po habilitácii (1961) bol roku 1963 vymenovaný za štátneho docenta a napokon od 1. 2. 1969 za riadneho profesora klasickej filológie. Medzitým úspešne absolvoval kandidatúru na Karlovej univerzite v Prahe a titul kandidáta filologických vied obhájil dizertačnou prácou *Štúdie k prvým gréckym filozofom*. Onedlho potom však bol v rámci normalizačných procesov po roku 1968 vylúčený z komunistickej strany, keď sa ako zámenka uvádzalo jeho pôsobenie vo funkcii prodekana FiF UK v rokoch 1965 – 1969. Preto bol v roku 1971 odvolaný z funkcie vedúceho katedry a zbavený členstva v redakčnej rade zborníka *Graecolatina et Orientalia* i členstva vo výbore SJKF. V roku 1975 stratil možnosť pedagogicky pôsobiť, v roku 1979 prišiel o profesorský titul a napokon bol v roku 1982 predčasne penzionovaný. Mal tiež zakázané publikovať a do roku 1979 smel uverejňovať výlučne nepodpísané texty. Napriek týmto stratám sa po roku 1993 znovu zapojil do činnosti katedry, kde ešte niekoľko rokov pôsobil ako vyučujúci.

Ťažiskom Špaňárovho výskumného záujmu sa stala antická filozofia, predovšetkým myslenie predsokratikov. Medzinárodný ohlas získali najmä jeho práce o Hérakleitovi z Efezu, ktorého zlomky preložil, interpretoval v sérii štúdií a synteticky zhodnotil v monografii z roku 1985. Filozofia zaujíma kľúčové miesto aj v jeho prekladateľskej činnosti: významné sú najmä preklady Sexta Empirica, Aristotelových spisov *Etika Nikomachova* a *Politika*, ako aj kompletný preklad Platóna, za ktorý získal v roku 1990 Cenu Jána Hollého. Stál aj pri vzniku *Antológie z diel filozofov*,

na ktorej sa podieľal od zväzku venovaného predsokratikom až po obdobie renesancie a humanizmu. Významnú pozornosť venoval aj prekladu diel predstaviteľov novovekej filozofie, ako boli Spinoza a Descartes, a zaslúžil sa aj o preklady diela J. A. Komenského. Jeho prekladateľská činnosť sa neobmedzila výlučne na filozofiu, čo dokladajú preklady Lukiana, Longa, Hérodota či Xenofóna. Na prekladoch Sofokla a Horatia spolupracoval s básnikmi L. Feldekom, D. Hevierom a Š. Moravčíkom.

Osobitnú zložku jeho publikačnej činnosti predstavovali učebné materiály a slovníky. Jeho *Gramatika latinského jazyka* (spoluautor J. Horecký) a *Cvičebnica latinského jazyka pre všeobecné vzdelávacie školy* (spoluautor E. Kettner) spolu s učebnicou *Život a literatúra v antickom Ríme* (spoluautor J. Janovjak) boli dlho neprekonanými materiálmi vo výučbe latinčiny. Spolu s J. Hrabovským je tiež autorom *Latinsko-slovenského a slovensko-latinského slovníka*.

Pedagogická činnosť Júliusa Špaňára zahŕňala prednášky z antickej filozofie a z latinskej historickej gramatiky. Osobitnú pozornosť venoval problematike rímskeho štátneho zriadenia, ktorého dejinný vývoj interpretoval v širšom spoločenskom a kultúrnom kontexte. Popri týchto predmetoch viedol aj prekladové a interpretačné semináre z gréckych a latinských textov a semináre z latinskej štylistiky.

Výber z najvýznamnejších prác:

- Špaňár, J., Horecký, J.: *Gramatika latinského jazyka. Pomocná vysokoškolská učebnica*. Bratislava: SPN, 1960.
- Špaňár, J., Hrabovský, J.: *Latinsko-slovenský slovník. Slovensko-latinský slovník*. Bratislava: SPN, 1962.
- *Herodotos: Dejiny*. Preložil J. Špaňár. Bratislava: Tatran, 1985.

- *Herakleitos z Efezu*. Bratislava: Tatran 1985.
- *Platón: Dialógy I – III*. Preložil J. Špaňár. Bratislava: Tatran, 1990.

doc. PhDr. Jozef Šulhan, CSc.

19. 10. 1928, Prievidza – 2. 12. 2002, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinčina

– história 1959

Filozofická fakulta Univerzity Komenského: španielsky

jazyk 1963

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: španielska

literatúra 1967

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: filologické

vedy: španielčina 1970

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:

španielsky jazyk 1990

Od roku 1954 študoval na FiF UK odbor latinčina – história. Štúdium ukončil diplomovou prácou *Štylistické pojednania v dieľach Cornelia Tacita* pod vedením M. Okála. Po ukončení štúdia pôsobil v rokoch 1959 – 1964 ako starší zodpovedný redaktor v redakcii cudzích jazykov Slovenského pedagogického nakladateľstva v Bratislave. V akademických rokoch 1958/1959 a 1959/1960 pôsobil externe na PTŠ v Bratislave a v akademickom roku 1963/1964 externe vyučoval latinčinu a španielčinu na SVŠ v Bratislave. Počas tohto obdobia si rozširoval svoje vzdelanie opäť na FiF UK, tentoraz externe v rozširujúcom odbore španielsky jazyk.

Od roku 1964 až do odchodu do dôchodku v roku 1993 pracoval na Univerzite Komenského ako odborný asistent, od roku 1990 ako docent, pričom svoje akademické hodnosti dosiahol v odbore španielčina. Titul PhDr. mu bol udelený po obhájení rigoróznejšej práce *Niektoré otázky štylistického rozboru umeleckého diela „Paradox, rey“*, titul kandidáta vied získal predložením práce *Deminutíva v súčasnej španielčine*. O pripustenie k habilitačnému konaniu žiadal už v roku 1972 a opätovne v roku 1982. Komisia FiF UK ho však odmietla z politických dôvod – vylúčenie jeho brata z KSC, neabsolvovanie Večernej školy marxizmu-leninizmu, či pôsobenie jeho sestry v rehoľnom ráde. Po zmene režimu prijala rehabilitačná komisia FiF UK jeho habilitačnú prácu a bol mu udelený titul docenta.

Počas dlhého pôsobenia na Filozofickej fakulte UK pracoval Jozef Šulhan do roku 1969 na Katedre jazykov, neskôr na Katedre románskej filológie a od roku 1981 na integrovanej Katedre jazykov UK (od roku 1988 opäť pod FiF UK). V rámci pedagogickej činnosti vyučoval kurz latinčiny pre študentov FiF a kurz latinčiny pre romanistov, ľudovú latinčinu, dejiny španielskeho jazyka, normatívnu gramatiku španielskeho jazyka a ďalšie predmety spojené so španielskou filológiou. Z tejto pedagogickej činnosti vzniklo väčšie množstvo publikácií, v rámci latinského jazyka sú to učebnice *Latinský jazyk pre študentov Filozofickej fakulty UK*, *Latinčina pre romanistov* a príručka *Úvod do štúdia ľudovej latinčiny*, ktoré sa dočkali viacerých vydání.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Úvod do štúdia ľudovej latinčiny*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1973.

- *Latínčina pre romanistov*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1976.
- *Latinský jazyk pre študentov Filozofickej fakulty UK*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1984.

doc. PhDr. Ján Taraba, CSc.

15. 11. 1948, Modra

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
pre školy II. cyklu – aprobácia latinčina a francúzština 1972

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória
a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry 1974

CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: filologické
vedy – francúzsky jazyk 1982

Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
francúzsky jazyk 1989

Študoval na Univerzite Komenského v Bratislave odbor latinčina – francúzština. Štúdium ukončil záverečnou prácou *Rozbor a zhodnotenie etymologickej časti Varronovho diela De lingua Latina* pod vedením M. Okála. Na návrh školiteľa aj oponenta J. Špaňára prácu upravil a rozšíril a po jej predložení roku 1974 získal titul PhDr. v odbore teória a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry. Po vedeckej aspirantúre v rokoch 1976 – 1981 na Katedre románskej, klasickej a semitskej filológie získal hodnosť kandidát vied. Školiteľom dizertačnej práce *K problematike systémovo-štruktúrneho opisu prepozicionálneho systému modernej francúzštiny* bol J. Horecký. Habilitoval sa v odbore francúzsky jazyk.

Krátko po vysokoškolskom štúdiu nastúpil ako profesor francúzskeho jazyka na SVŠ a Gymnázium Karola Štúra v Modre, kde však pôsobil len tri mesiace. Väčšinu roka 1973 pracoval v podniku zahraničného obchodu Technoexport Bratislava ako obchodný referent a prekladateľ. Od januára 1974, a externe aj rok predtým, pôsobil ako asistent na Katedre románskych jazykov Univerzity 17. novembra v Bratislave až do jej zrušenia v auguste toho istého roku. Po vojenskej službe nastúpil na Katedru románskej, klasickej a semitskej filológie, neskôr Katedru romanistiky FiF UK, kde pôsobil ako odborný asistent a neskôr docent do septembra 2003. Na katedre bol v rokoch 1990 – 1994 vedúcim, na fakulte okrem toho istý čas zastával aj úrad prodekana pre zahraničné styky a prodekana pre sociálnu starostlivosť. Po odchode z UK vyučoval na Katedre romanistiky Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Tu zastával post prodekana pre vedecko-výskumnú činnosť a zahraničné styky. Pôsobil tiež na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Vo svojej vedecko-výskumnej činnosti sa orientoval na riešenie čiastkových problémov z oblasti francúzskej a latinskej morfológie, napr. etymológia latinčiny alebo opis synsémantických znakových elementov – prepozícií, prefixov a pádových morfém vo francúzštine a latinčine. Bol tiež činný v oblasti komparatívnej a románskej jazykovedy. Bol členom Slovenskej jednoty klasických filológov.

Pedagogická činnosť Jána Tarabu na Univerzite 17. novembra zahŕňala prednášky z fonetiky modernej francúzštiny a historickej gramatiky. Na Univerzite Komenského prednášal a viedol semináre z francúzskej lingvistiky a odborného prekladu,

viedol gramatické, lexikálne a konverzačné cvičenia. Viedol aj kurzy porovnávacej gramatiky francúzštiny, francúzskej syntaxe, dejín francúzskeho jazyka či seminár z vedeckého a odborného prekladu. V oblasti klasických jazykov prednášal dejiny latinského jazyka a vyučoval latinčinu pre romanistov. Bol tiež autorom niekoľkých vysokoškolských skrípt.

Výber z najvýznamnejších prác:

- Taraba, J., Trup, L.: *Súčasný francúzsky jazyk. Slovensko-francúzska lingvistická terminológia*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1982.
- *Valeurs d'ensemble des cas et roles sémantiques (avec application aux nominatifs et accusatifs latins)*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 17 – 18/1985 – 1986 (1989), s. 67 – 87.
- *Francúzska gramatika*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1995.
- *Doublets étymologiques – source de latinismes dans la langue française moderne*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 25 – 26/1993 – 1994 (1997), s. 61 – 68.
- *Noemická analýza starofrancúzskeho prekladového textu*. In: Škovie-
ra, D., Juríková, E., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus V*. Trnava:
Trnavská univerzita, 2010, s. 184 – 201.

Eva Taranová → Eva Baasland

PhDr. Eva Vajčíková

3. 12. 1939, Zvolen – 9. 3. 1994, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

pre školy II. cyklu – aprobácia latinčina a slovenčina 1962

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: teória

a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry 1967

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor latinčina – slovenčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Filozofická terminológia v Ciceronových Akademiách* pod vedením M. Okála. Po absolvovaní štúdia si rozšírila aprobáciu externým štúdiom gréčtiny. Štátnu záverečnú skúšku absolvovala roku 1965. Po predložení rigorózskej práce *Sémantické zmeny termínu „paganus“* získala roku 1967 v odbore teória a dejiny latinskej a starej gréckej literatúry titul PhDr. V rokoch 1978 a 1979 zložila základné skúšky z aspirantského minima, kandidátsku skúšku s prácou *Administratívna a právna terminológia v stredovekej latinčine na Slovensku* mala skladať 2. 7. 1979. Nestalo sa tak a hodnosť CSc. napokon nezískala.

Hneď po absolvovaní vysokej školy pracovala na Katedre klasickej a semitskej filológie ako asistentka u prof. M. Okála, od roku 1965 ako odborná asistentka. V rokoch 1975 – 1979 sa podieľala na príprave Slovníka stredovekej latinčiny. V júni 1979 sa jej pracovné miesto v dôsledku reštrikčných opatrení zrušilo, a tak bola nútená od októbra 1979 prijať miesto referentky na Katedre slovenskej literatúry a Katedry slovenského jazyka. Po odvolaní sa bola prijatá na uvoľnené miesto v archíve FiF UK, kam nastúpila ako samostatný pracovník špecialista. Po viacerých odvolaniach v záležitostiach pracovnej pozície

a platových podmienok bola postupne rekvalifikovaná ako samostatný odborný pracovník (1980), odborný referent (1981), samostatný odborný referent (1984) a napokon vedúci odborný referent špecialista (1989). V sklade písomností fakulty urobila kategorizáciu materiálov a zabezpečila ich ochranu, čím vytvorila vzorne vybudovaný archív. V októbri 1992 odišla následkom nevyliciteľnej choroby do invalidného dôchodku.

Vysoká pedagogická záťaž a vnútorne rozbitá katedra, o ktorej agendu sa starala 14 rokov ako tajomníčka a vedúca čiastkovej knižnice, nežičila vedeckej práci.

Pedagogická činnosť Evy Vajčíkovej zahŕňala výučbu gramatického kurzu latinčiny na spoločnom základe a pre odbory história, národopis a veda o výtvarnom umení, gramatického kurzu gréčtiny, latinského seminára a proseminára, čítanie gréckych autorov, antickú mytológiu a náboženstvo, materiálnu kultúru a umenie Grékov a Rimanov a dejiny rímskeho štátu a práva. Viedla viacero diplomových prác. Bola tiež členkou Slovenskej jednoty klasických filológov.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Sémantické zmeny termínu „paganus“*. Rigorózna práca. Bratislava: Univerzita Komenského, 1967.

doc. PhDr. Pavol Valachovič, CSc.

28. 3. 1951, Lozorno

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelistu Purkyně
v Brne: dejepis – latinčina 1974

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo
všeobecno-vzdelávacích predmetov: teória vyučovania
dejepisu 1981
CSc.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: historické
vedy: všeobecné dejiny 1981
Habilitácia: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:
všeobecné dejiny 1996

Študovať začal roku 1969 na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave odbor dejepis – latinčina, v roku 1971 však prestúpil do Brna a štúdium ukončil na Filozofickej fakulte Univerzity J. E. Purkyně (dnešná Masarykova univerzita). Štúdium ukončil diplomovou prácou *Marcus Aurelius a Commodus v antikej a starokresťanskej historiografii* pod vedením J. Česku. Po skončení školy sa stal asistentom na Katedre všeobecných dejín a archeológie FiF UK v Bratislave, na ktorej v roku 1975 začal internú ašpirantúru v odbore všeobecné dejiny, špecializácia dejiny staroveku. Kandidátsku dizertačnú prácu *Hospodárske a sociálne problémy miest v Panónii v 4. – 5. storočí n. l.* obhájil v roku 1981. V tom istom roku získal aj titul PhDr. V rokoch 1979 – 1983 pracoval v Historickom ústave Slovenského národného múzea. Venoval sa tu dejinám slovenského múzejníctva a vojenským dejinám. Od roku 1983 pôsobil na FiF UK ako odborný asistent, v rokoch 1996 – 2018 ako docent pre staroveké dejiny, zároveň prednášal staroveké dejiny aj na Univerzite Cyrila a Metoda v Trnave.

Vo svojej vedecko-výskumnej činnosti sa zameriaval na dejiny rímskeho cisárstva, špeciálne na posledné dve storočia jeho vývoja. Napriek tejto špecializácii sa nielen v prednáškovej činnosti venoval aj starovekému Východu (Mezopotámii,

Chetitom, Egyptu, Feničanom a ďalším), starovekému Grécku a v neposlednom rade aj rímskym dejinám ako celku. Výraznú pozornosť, najmä v neskorších obdobiach svojho pôsobenia, venoval bádaniu v oblasti dejín epigrafie a historiografie staroveku – téme historici staroveku a klasickí filológovia pôsobiaci na Slovensku i v Čechách. Je autorom vysokoškolských skrípt pre potreby študentov starovekých dejín *Dejiny antiky* (pôvodne *Stručné dejiny starovekého Grécka* a *Stručné dejiny starovekého Ríma*) aj učebných textov na špecializované semináre *Dejiny staroveku: texty na seminárne cvičenia*, neskôr upravené a vydané ako *Zákonníky starovekých národov* a ďalších kratších prehľadových učebných textov. Do slovenčiny preložil *Stručné dejiny Ríma* Rufia Festa a Činy božského Augusta. Je členom Slovenskej jednoty klasických filológov, v rokoch 1982 – 1989 bol jej vedeckým tajomníkom, v rokoch 1989 – 1991 a 2008 – 2011 predsedom. Pracoval tiež na bibliografii gréckych a latinských štúdií v Slovenskej republike.

Pedagogická činnosť Pavla Valachoviča sa zameriavala na prednášky z oblasti dejín staroveku – orientálne civilizácie, dejiny starovekého Grécka a Ríma. Viedol aj špeciálne kurzy a semináre venované gréckej civilizácii a rímskemu cisárstvu, úvodu do muzeológie a úvodu do štúdia antických dejín či historický proseminár. Prednášal na Univerzite tretieho veku. Okrem vedeckej práce v rámci vedeckých štúdií sa venoval aj popularizácii starovekých dejín v množstve článkov v populárno-vedeckom časopise *Historická revue* (68 príspevkov), pri zrode ktorého stál, a do ktorého prispieval už od jeho vzniku v roku 1990. So Slovenským rozhlasom spolupracoval od roku 1995 na reláciách venovaných gréckej a rímskej historiografii,

Homérovým eposom *Ilias* a *Odyssea*, Vergiliovej *Aeneide*, Ovidiovým *Metamorfózam* či životu a dielu Vojtecha Zamarovského.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Činy božského Augusta, alebo život rímskeho politika na prelome epoch.* In: *Studia historica Nitriensia* 8. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2000, s. 311 – 335.
- *Antické zbierky na Slovensku.* In: *Historica* 47. Bratislava : Univerzita Komenského, 2008, s. 149 – 169.
- *Festus Rufius: Stručné dejiny Ríma.* Preložil P. Valachovič. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2009.
- *Dejiny antiky.* Bratislava: Hlbiny, 2014.
- *Miloslav Okál ako historik.* In: Škoviera, D., Buzássyová, L., Grusková, J. (eds.): *Klasický filológ Miloslav Okál.* Bratislava: Univerzita Komenského, 2014, s. 81 – 100.

Mgr. Augustín Valentovič

20. 1. 1923, Bohdanovce – 19. 7. 2010, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: latinčina –
gréčtina 1970

Zapísal sa na FiF UK v Bratislave, odbor klasická filológia, ale z politicko-ideologických dôvodov bol zo štúdia vylúčený. Roku 1968 dostal povolenie dokončiť štúdium latinčiny a gréčtiny a roku 1970 bol promováný.

Po vylúčení zo štúdia nastúpil roku 1946 do zamestnania v bývalej Spravodajskej agentúre Slovenska v Prahe, v ktorej

pracoval ako redaktor do roku 1949. Kvôli svojim otvoreným postojom a kontaktom s odporcami vtedajšieho režimu sa dostal do nemilosti a dňa 21. septembra 1949 ho za jeho postoje a aktivity v Prahe zatkli. Bývalý Štátny súd v Prahe ho dňa 1. júna 1950 odsúdil za trestné činy velezrady a vyzvedačstva na trest odňatia slobody v trvaní 14 rokov do jáchymovských táborov. Prešiel niekoľkými väzeniami a tábormi. Na základe amnestie prezidenta republiky zo dňa 9. mája 1960 bol prepustený na slobodu. Po prepustení pracoval ako robotník v Stavoindustrii, neskôr v Pozemných stavbách a v Cheme. Od roku 1967 až do dôchodku pracoval v Bratislavských elektrotechnických závodoch. V rokoch 1995 až 2000 pôsobil na Katedre klasických jazykov Trnavskej univerzity, kde vyučoval najmä gréčtinu, a na Teologickej fakulte TU, kde pre študentov zostavil pracovný grécko-slovenský slovníček.

Vďaka svojim výborným jazykovým schopnostiam sa mu podarilo uplatniť ako prekladateľovi. Pre 6. zväzok *Antológie z diel filozofie* preložil *Námietky k Descartovým Meditáciám* od Thomasa Hobbesa (1970). Bol členom prekladateľského kolektívu spisu Mikuláša Kopernika *Obehy nebeských sfér* (1974), prispel troma prekladmi spisov sv. Augustína do 3. zväzku *Antológie z diel filozofov* (1975) a roku 1979 mu vyšiel preklad Mikuláša Kuzánskeho *O učebnej nevedomosti*.

Výber z najvýznamnejších práca:

- Thomas Hobbes: *Námietky k Descartovým Meditáciám*. Preložil A. Valentovič. In: *Antológia z diel filozofov VI. Novoveká racionalistická filozofia*. Bratislava: EPOCH, 1970, s. 202 – 217.

- Mikuláš Kopernik: *Obehy nebeských sfér* (Knihy štvrtá). Preložil A. Valentovič. Bratislava: SAV, 1974.
- Aurelius Augustinus: *Proti akademikom. O blaženom živote. O prvom náboženstve*. Preložil A. Valentovič. In: *Antológia z diel filozofov III. Patristika a scholastika*. Bratislava: Pravda, 1975, s. 39 – 159.
- Mikuláš Kuzánsky: *O učenej nevedomosti*. Preložil A. Valentovič. Bratislava: Pravda, 1979.
- *Grécko-slovenský slovník*. Bratislava: Aloisianum, 1995.

PhDr. Eleonóra Vallová, PhD.

13. 2. 1952, Nové Zámky

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelistu Purkyně
v Brne: klasická filológia – angličtina 1975

PhDr.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasická
filológia 1981

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: jazykoveda
konkrétnych jazykových skupín, špecializácia: klasické
jazyky 1997

Študovala klasickú filológiu a angličtinu najprv na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského, posledné tri roky štúdia dokončila na Univerzite Jana Evangelistu Purkyně (dnes Masarykovej univerzite) v Brne obhájením záverečnej práce *Obebné latinské výrazy přenesené z konkrétních oborů lidské činnosti: příspěvek k rozboru sémanticko-etymologických zdrojů latinské slovní zásoby* pod vedením A. Bartoňka. Po zložení rigorózných skúšok získala

roku 1981 titul PhDr. už na Univerzite Komenského v Bratislave v odbore klasická filológia. Doktorát (PhD.) z klasických jazykov získala na KKSF FiF UK. Školiteľom jej dizertačnej práce *Fytoterapia v Pliniovom diele Naturalis Historia* bol P. Kuklica.

Hneď po štúdiu pracovala krátko ako odborná asistentka v Ústave experimentálnej farmakológie SAV v Bratislave, v roku 1976 sa zamestnala ako jazyková redaktorka, neskôr samostatná odborná redaktorka v populárno-náučnej redakcii Nakladateľstva Pravda (neskôr premenovaného na Spektrum), kde pôsobila až do roku 1990. Potom získala ročné tvorivé štipendium Slovenského literárneho fondu na preklad Pliniovoho diela. Od roku 1991 až do odchodu do dôchodku roku 2016 pôsobila ako odborná asistentka na Katedre jazykov Farmaceutickej fakulty UK.

Na začiatku akademickej dráhy sa zaujímal o pôvod latinských abstraktných výrazov zo slov, ktoré označujú konkrétne reálie alebo činnosti. Postupne sa jej výskum zacielil na dielo Plinia Staršieho, najmä na oblasť medicíny a fytoterapie. Je autorkou vysokoškolských učebníc latinskej terminológie pre študentov farmácie.

Do slovenčiny preložila kompletne dielo *Naturalis historia* od Plinia Staršieho, výber z *Atických nocí* Aula Gellia a satirizujúce dielo *Tekvifikácia božského Claudia* pripisované Senecovi Mladšiemu. Okrem toho prekladala aj z angličtiny, okrem iného román *Rozum a cit* od Jane Austenovej.

Pedagogická činnosť Eleonóry Vallovej sa zameriavala na cvičenia z latinskej morfológie zameranej na lekársku, farmaceutickú a botanickú terminológiu v slovenskom aj anglickom študijnom programe farmácie a čiastočne na výučbu angličtiny.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Aulus Gellius: Atické noci.* Preložila E. Vallová. Bratislava: Tatran, 1987.
- *Obraz antickej ľudovej medicíny v Pliniovom diele Naturalis Historia.* In: Z dejín vied a techniky na Slovensku, roč. 18. Bratislava: Historický ústav SAV, 2000, s. 105-111.
- *Cursus linguae Latinae ad usum pharmaciae studentium.* Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2003.
- *Fytoterapia v diele C. Plinia Secunda st. Naturalis Historia a jej pramene.* In: Sborník přednášek z dějin farmacie přednesených na odborných symposiích v roce 2004. Praha: Sekce dějin farmacie České farmaceutické společnosti, 2004, s. 44-45.
- *Gaius Plinius Secundus: História prírody.* Preložila E. Vallová. Bratislava: Perfekt, 2021.

Mgr. Ol'ga Vaneková, PhD. /rod. Baginová/

11. 5. 1968, Košice

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: učiteľstvo

všeobecno-vzdelávacích predmetov: slovenský jazyk

a literatúra – latinský jazyk a literatúra 1991

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické

jazyky 2013

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor slovenčina – latinčina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Matej Bel: Notície Trenčianskej stolice* pod vedením J. Bartosiewiczovej. Od roku 1991 pracuje v Ústave slovenskej literatúry SAV.

Popritom si v rokoch 2007 – 2013 externou formou robila doktorát na Katedre klasickej a semitskej filológie Filozofickej fakulty UK. Školiteľom jej dizertačnej práce *Ján Bocatius a rímska l'úbostná elégia* bol D. Škoviera. Od roku 2015 pôsobí aj ako odborná asistentka v Ústave lekárskej terminológie a cudzích jazykov na Lekárskej fakulte UK.

Do získania vedeckej hodnosti PhD. pracovala ako odborná pracovníčka v Ústave slovenskej literatúry SAV a venovala sa redakčnej príprave publikácií pracoviska. Po získaní doktorátu sa stala vedec-kou pracovníčkou Oddelenia literárnej histórie. Venuje sa výskumu staršej slovenskej literatúry, predovšetkým latinsky písanej literatúre obdobia humanizmu (básnická a prozaická tvorba Jána Bocatia, príležitostná tvorba Jána Jessenia a i.), ako aj latinským pamiatkam z neskorších období (koniec 18. storočia, prvá polovica 19. storočia, príležitostná tvorba Michala Semiana, Michala Godru a i.).

Pri práci s latinsky písanými pamiatkami sa sústreďuje na analýzu a interpretáciu obsahovej stránky diel, ako aj na identifikovanie použitých jazykových a štylistických prostriedkov. Komparáciou latinských diel staršej slovenskej literatúry s antickými textovými východiskami poukazuje na spôsob recepcie antického literárneho dedičstva v dielach autorov staršej slovenskej literatúry. Ako odborná asistentka na Lekárskej fakulte UK publikuje štúdie venované analýze starších medicínsky zameraných diel slovenskej proveniencie.

Do slovenčiny preložila stredovekú legendu *Vita beatae Margaritae Hungaricae* (1330) ako súčasť vydania *Legendy stredovekého Slovenska* (1997), a jedinú známu latinskú báseň P. J. Šafárika *Ode festiva* (1814). Vo svojich štúdiách používa vlastné prozaické preklady analyzovaných latinských textov.

Pedagogická činnosť Oľgy Vanekovej na Lekárskej fakulte UK sa zameriava na výučbu grécko-latinskej lekárskej terminológie a slovenského jazyka pre zahraničných študentov medicíny.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Neznáma príležitostná tlač Michala Godru z r. 1841.* In: Slovenská literatúra, roč. 63, č. 6 (2016), s. 422-431.
- Braxatoris, M., Kollárová, I., Rišková, L., Vaneková, O.: *Príležitostnosť poézie. Miesto a význam príležitostnej poézie B. Tablica, J. Palakoviča a P. J. Šafárika v dejinách slovenskej literatúry.* Bratislava: VEDA, 2020.
- *Plausus epithalamicus a Svadební plesání. Podoby epithalamia v príležitostnej poézii Michala Semiana.* In: Vráblová, T. (ed.). *Podoby príležitostnosti v staršej slovenskej literatúre.* Bratislava: Veda, 2022, s. 104-120.
- Braxatoris, M., Rišková, L., Vaneková, O.: *Plamene lásky. Obraz manželstva a ideál manželky v príležitostnej poézii 16. – 18. storočia.* Bratislava: VEDA, 2022.
- *Rímska ľúbostná elégia a Ján Bocatius. Recepcia rímskej ľúbostnej elégie v poézii Jána Bocatia.* Bratislava: VEDA, 2025.

Mgr. Melinda Vasiľová, PhD. /rod. Schrantzová/

4. 7. 1974, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasická

filológia: latinský jazyk a literatúra – moderná neslovanská

filológia: anglický jazyk a literatúra 2000

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: všeobecná
jazykoveda 2021

Rozširujúce štúdium slovenského jazyka a literatúry:

Pedagogická fakulta Univerzity Komenského 2024

Študovala na Univerzite Komenského v Bratislave kombináciu latinčina – angličtina. Štúdium ukončila diplomovou prácou *Ca-tullus v modernom preklade* pod vedením P. Kuklicu. Počas štúdia začala pracovať ako novinárka v denníku SME a pôsobila v ňom takmer 20 rokov. Od roku 2014 pôsobí v Ústave lekárskej terminológie a cudzích jazykov Lekárskej fakulty Univerzity Komenského. Zároveň absolvovala externé doktorandské štúdium na FiF UK. Školiteľkou jej dizertačnej práce *Lekárska terminológia v diele Quinta Serena. Slovo tvorná analýza termínov* bola L. Eliášová Buzássyová.

Jej výskumná činnosť spája diachrónny a synchrónny pohľad na terminológiu medicíny. Zameriava sa aj na otázky výučby latinčiny na špecifické účely. V roku 2021 sa podieľala na latinskom a slovenskom preklade 11. revízie Medzinárodnej klasifikácie chorôb (ICD).

Pedagogická činnosť Melindy Vasiľovej spočíva vo výučbe latinskej lekárskej terminológie, odbornej angličtiny a slovenčiny pre zahraničných študentov medicíny.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Dreckapotheke v diele Quinta Serena*. In: Balegová, J., Brodňanská E., Šimon F. (eds.). *Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis II*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2018, s. 267 – 275.

- *Quintus Serenus a jeho miesto v dejinách homeopatie*. In: Farmaceutický obzor, roč. 89, č. 7 – 9 (2020), s. 180 – 183.
- Hamar, T., Vasiľová, M.: *Špecifiká výučby latinskej lekárskej terminológie v angličtine ako druhom jazyku*. In: Veverková, D., Lupták, M., Danihelová, Z., Balážová, Ž. (eds.): *Aplikované jazyky v univerzitnom kontexte 7*. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2020, s. 106 – 116.
- Vasiľová, M., Škovierová, A.: *Aktuálne výzvy výučby lekárskej terminológie so zameraním na zubné lekárstvo*. In: Dvořáčková, V., Švanda, L., Rešková, I. (eds.): *Výuka jazyků na lékařských fakultách II. Sborník příspěvků z konference 9. – 10. 9. 2021*. Brno: Masarykova univerzita, 2022, s. 19 – 29.
- Vasiľová, M., Lauková, L., Hamar, T.: *Socio-psychological profile of foreign students: Challenges of a Latin medical terminology course*. In: Kováč, S., Jurišová, E., Vasiľová, M. (eds.): *Kvalita jazykového vzdelávania na vysokých školách v Európe 8*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2024, s. 175 – 182.

Mgr. et Mgr. Svorad Zavarský, PhD.

30. 5. 1977, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: archívniectvo
– história 2001

Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické jazyky:
latinský jazyk a literatúra 2005

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského (SAV):
slavistika 2010

Vysokoškolské štúdium absolvoval najprv v odbore archívnic-tvo – história a ukončil ho záverečnou prácou *Notárske inštrumenty v archíve mesta Bratislavy* pod vedením J. Roháča. Odbor klasické jazyky (latinský jazyk a kultúra) vyštudoval na KKSF FiF UK počas svojho interného doktorátu na Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV. Štúdium latinčiny ukončil prácou *Martin Sentiváni SJ: Grécka schizma a únia (Otázky prekladu)* pod vedením D. Škovieru. Školiteľom jeho dizertačnej práce *Opuscula polemica Martina Sentivániho SJ – filologické rozborý* bol J. Doruľa. V rokoch 2004 – 2009 pôsobil ako asistent na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK, kde sa venoval výučbe latinského jazyka a vedeniu seminárov venovaných kázňam sv. Augustína a biblickej latinčine. Po ukončení doktorátu pokračoval v Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV, do roku 2012 ako vedecký pracovník, potom ako samostatný vedecký pracovník. Od roku 2022 pôsobí v Historickom ústave SAV, kde pokračuje vo svojom akademickom výskume.

Vedecky sa zameriava na latinskú literatúru slovenskej proveniencie 16. – 19. storočia, na jazykové a literárne vzťahy medzi latinskou a vernakulárnou písomnou kultúrou na Slovensku, na latinské literárne pamiatky späté s byzantsko-slovanskou tradíciou na Slovensku a na problematiku novovekej polemickej teológie. Osobitne sa venuje dielu jezuitského teológa a encyklopedistu Martina Sentivániho SJ (1633 – 1705).

Je členom Slovenskej jednoty klasických filológov, od roku 2009 členom International Association for Neo-Latin Studies. Za svoju vedeckú činnosť získal v roku 2014 cenu Michael Williams Award a v roku 2018 Cenu Predsedníctva SAV za špičkovú vedeckú monografiu.

Výber z najvýznamnejších prác:

- Zavarský, S., Žeňuch, P.: *Ioannikij Bazilovič: Tolkovanije Sviasčennija Liturgiji Novaho Zakona istinnyja Bezкровnyja žertvy* = *Joannicius Bazilovits: EXPLICATIO Sacrae Liturgiae Novae Legis veri Incruenti Sacrificii*. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV / Slovenský komitét slavistov; Roma: Pontificio Istituto Orientale: Spolok sv. Cyrila a Metoda, 2009.
- *Martin Sentiváni: Dissertatio cosmographica seu De mundi systemate / Sústava sveta. Kozmologická štúdia*. In: *Slavica Slovaca*, roč. 46, č. 3 (2011), supplementum, s. 3 – 154.
- *The Cosmology of Martinus Szent-Ivany SJ (1633-1705): Some Philological Notes on his Dissertatio cosmographica seu De mundi systemate*. In: Beck, D. (ed.): *Knowing Nature in Early Modern Europe*. London: Pickering & Chatto, 2015, s. 101 – 117, 208 – 212.
- Zavarský, S., Nicholas, L. R., Riedl, A. (eds.): *Themes of Polemical Theology across Early Modern Literary Genres*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2016.
- *Invisible Threads of Divine Providence: The British Links in the Polemical Theology of Martinus Szent-Ivany (1633–1705)*. In: Kelly, J. E., Thomas, H. (eds.): *Jesuit Intellectual and Physical Exchange between England and Mainland Europe, c. 1580–1789: „The World is our House“?* Leiden – Boston: Brill, 2018, s. 210 – 234.

Mgr. Martin Zborovjan, PhD.

14. 7. 1974, Prešov

VŠ: Fakulta humanistiky Trnavskej univerzity: klasické jazyky

2002

PhD.: Filozofická fakulta Univerzity Komenského: klasické
jazyky 2010

Študoval na Fakulte humanistiky (dnes Filozofická fakulta) Trnavskej univerzity v Trnave odbor klasické jazyky. Štúdium ukončil diplomovou prácou *Cholerová epidémia a sociálne nepokoje r. 1831 v latinskej kronike gréckokatolíckej farnosti Slanské Nové Mesto* pod vedením D. Škovieru.

Po absolvovaní štúdia v rokoch 2002 – 2005 vyučoval latinský jazyk na gymnáziách v Trnave a Bratislave a na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. V rokoch 2005 – 2014 pracoval v Slovenskom národnom archíve v Bratislave na Oddelení starších fondov. Popri práci v archíve si robil externou formou doktorát na Katedre klasických a semitských jazykov FiF UK. Školiteľom jeho dizertačnej práce *Príspevok jezuitov k vydávaniu diel cirkevných otcov na Trnavskej univerzite a Košickej univerzite do roku 1773* bol D. Škoviera. Od roku 2014 je odborným asistentom na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach na Katedre všeobecných kompetencií, kde pracuje dodnes.

Počas práce v archíve sa jeho vedecký výskum zameriaval na témy súvisiace so spracovávanými fondami, medzi inými písomnosťami tzv. hodnoverného miesta Turčiansky konvent, a témou jeho vlastnej dizertačnej práce – dejinami Trnavskej univerzity. Po nástupe na Univerzitu veterinárskeho lekárstva a farmácie sa jeho výskum presmeroval na dejiny lekárstva a farmácie a na lekársku terminológiu. Zároveň participuje na projektoch zameraných na novolatinskú spisbu východoslovenskej proveniencie.

Pedagogická činnosť Martina Zborovjana pozostáva z kurzov základov latinskej lekárskej terminológie pre slovenských a zahraničných študentov veterinárskeho lekárstva a farmácie.

Je členom Slovenskej jednoty klasických filológov a International Association for Neo-Latin Studies.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Obnovenie Turčianskeho konventu ako hodnoverného miesta v roku 1615 a písomnosti župana Františka V. Révaia v jeho archíve.* In: Kovačka, M., Augustínová, E., Mačuha, M. (eds.): *Rod Révai v slovenských dejinách. Zborník prác z interdisciplinárnej konferencie. 16. – 17. september 2008, Martin. Studia historico-bibliographica Turocensia. Zväzok 3.* Martin: Slovenská národná knižnica v Martine, 2010, s. 189 – 208.
- *Príspevok jezuitov k vydávaniu diel cirkevných otcov na Trnavskej a Košickej univerzite do roku 1773.* In: Lach, M., Marinčák, Š. (eds.): *Orientalia et occidentalia. Volumen 9: Potvrdenie jezuitskej košickej univerzity „Zlatou bulou“ Leopolda I. 350. výročie: Súbor štúdií.* Trnava: Dobrá kniha, 2011, s. 108 – 123.
- Šimon, F., Danko, J., Artimová, J., Zborovjan, M.: *Anatomický slovník.* Martin: Osveta, 2015.
- Šimon, F., Zborovjan, M., Marečková, E.: *Lacertus in the history of anatomical Nomenclature.* In: *Graeco-Latina Brunensia*, roč. 21, č. 2 (2016), s. 317 – 327.
- *The poetic works of Samuel Spilenberger (1572–1654).* In: *Graeco-Latina Brunensia*, roč. 24, č. 2 (2019), s. 255 – 266.

PhDr. Ján Žigo

12. 3. 1915, Stará Halič – 6. 5. 1995, Bratislava

VŠ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského:

českoslovenčina (slavistika) – latinčina 1943

Vyštudoval odbor českoslovenčina – latinčina na Univerzite Komenského v Bratislave. Po štúdiách pracoval dva roky ako vedecká sila v Jazykovednom odbore Matice slovenskej v Turčianskom Svätom Martine, následne ako učiteľ tunajšieho gymnázia. Počas svojho pôsobenia v Martine sa stal účastníkom Slovenského národného povstania. V roku 1944 padol do nemeckého zajatia a bol odvezený do zajateckého tábora v českých Ervëniciach. Po oslobodení pôsobil ako gymnaziálny učiteľ v Skalici (1945 – 1946), ďalej ako riaditeľ gymnázia v Malackách (1946 – 1951) a ako učiteľ v Senici (1951 – 1953). Ako gymnaziálny učiteľ vyučoval latinčinu a zameriaval sa na stredovekých a novovekých autorov píšucich po latinsky. V ďalšom období sa venoval redakčnej činnosti vo vydavateľstve Pravda a medzi rokmi 1956 – 1962 pôsobil ako politický pracovník v Ústave dejín KSČ v Bratislave.

Na univerzite nastúpil do Kabinetu antického staroveku a medievalistiky FiF UK. Venoval sa prípravným bibliografickým prácam, výskumu stredovekej a novovekej latinskej literatúry a aj výučbe latinčiny pre archivárov. Neskôr začal vyučovať stredovekú latinčinu, pre výučbu ktorej vytvoril aj výber stredovekých textov s úvodom do stredovekej latinčiny. V roku 1969 požiadal o preradenie na Katedru klasickej a semitskej filológie, na ktorej pôsobil ako odborný asistent do svojho odchodu

do dôchodku v roku 1975. V tomto období viedol prednášky a cvičenia zo stredovekej latinčiny a z latinskej štylistiky a gramatiky. Do roku 1982 sa ešte venoval redakčnej činnosti v Nakladateľstve Pravda.

Vedecká a odborná činnosť bola ovplyvnená jeho pôsobením v rôznych inštitúciách. V ranej fáze sa sústreďoval predovšetkým na slovenskú jazykovedu, témam spojeným s klasickou filológiou sa začal venovať až príchodom na univerzitnú pôdu, ktorá definuje aj ich pedagogické zameranie. Vytvoril niekoľko skrípt – výber stredovekých autorov, komentovaný výber textov z Caesara a Cicerona. Pripravený výber z Tacita sa nedočkal vydania.

Prekladal z ruštiny, nemčiny, francúzštiny a latinčiny. Jeho prvým prekladom z latinčiny bol spis Antona Bernoláka *Dissertatio philologico-critica de literis Slavorum* (1787). Okrem toho preložil Petroniov román *Satirikon* a Tacitove *Anály* a *Histórie*.

Bol členom Slovenskej jednoty klasických filológov a prvé dve obdobia jej existencie (1969 – 1976) zastával pozíciu hospodára. V rokoch 1938 – 1940 bol členom redakčnej rady časopisu *Slovenská reč*.

Výber z najvýznamnejších prác:

- *Anton Bernolák o slovenskom pravopise*. In: *Slovenská reč*, roč. 12, č. 3 – 4 (1946), s. 113 – 120; č. 5 – 6 (1946), s. 184 – 190.
- *Petronius: Satirikon. Lúboštné a iné veselé príbehy Enkolpia a jeho druhov*. Preložil J. Žigo. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1963.
- *Výber zo stredovekých latinských textov s úvodom do stredovekej latinčiny*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1969.

- *Publius Cornelius Tacitus: Od skonu božského Augusta*. Preložil J. Žigo. Bratislava: Tatran, 1970.
- *C. Iulii Caesaris, Commentarii de bello Gallico: učebný text pre internú potrebu poslucháčov Filozofickej fakulty UK*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Univerzita Komenského, 1971.

Zoznam použitej literatúry

- Adriana Oravcová, rod. Sýkorová. In: Behýlová, J., Smetanová, Y. (eds.): Slovenskí jazykovedci. Súborná personálna bibliografia slovenských slovakistov a slavistov (2001 – 2005). Bratislava: Veda, 2009, s. 322.
- BALEGOVÁ, Jana: *Bibliografický súpis publikácií Františka Šimona*. In: Brodňanská, E., Balegová, J. (eds.): Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis III. Košice: UPJŠ, 2020, s. 18 – 40.
- BALEGOVÁ, Jana: *František Šimon, vir bonus doctusque, annos septuaginta natus*. In: Brodňanská, E., Balegová, J. (eds.): Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis III. Košice: UPJŠ, 2020, s. 9 – 11.
- BALEGOVÁ, Jana: *Jedenásťročná história odboru Latinský jazyk na prešovskej filozofickej fakulte*. In: Šimon, F. (ed.): 10 rokov Slovenskej republiky – 10 rokov klasických štúdií. Prešov: Eduard Szattler, 2004, s. 70 – 74.
- BARTOSIEWICZOVÁ, Jana – ŠKOVIERA, Daniel: *Július Špaňár – univerzitný profesor klasickej filológie. Personálna bibliografia*. Bratislava: Univerzitná knižnica, 2013.
- BEHÝLOVÁ, Júlia: *Slovenskí jazykovedci. Súborná personálna bibliografia slovenských slovakistov a slavistov (2016 – 2020)*. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, 2023, s. 126 – 127.
- BRODŇANSKÁ, Erika: *Platí zásada ad fontes v príprave budúcich prekladateľov?* In: Vedecký výzkum a výuka jazykú V. Sborník príspevků z mezinárodní konference. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, s. 14 – 19.
- BRTÁŇOVÁ, Erika: *Jozef Minárik osemdesiatpäťročný*. In: Slovenská literatúra, roč. 54, č. 1 (2007), s. 65 – 67.

- BRTÁŇOVÁ, Erika: *Kalaš, Andrej*. In: Bednárová, K., Kusá, M., Rybárová, S. (eds.): *Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*. Bratislava: VEDA, 2024, s. 120 – 122.
- BRTÁŇOVÁ Erika – ŠKOVIERA, Daniel: *Kuklica, Peter*. In: Bednárová, K., Kusá, M., Rybárová, S. (eds.): *Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*. Bratislava: VEDA, 2024, s. 152 – 153.
- BRTÁŇOVÁ, Erika – ŠKOVIERA, Daniel: *Žigo, Ján*. In: Bednárová, K., Kusá, M., Rybárová, S. (eds.): *Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*. Bratislava: VEDA, 2024, s. 267 – 268.
- BUJALKOVÁ, Mária: *Laudatio pre Františka Šimona*. In: Brodňanská, E., Balegová, J. (eds.): *Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis III*. Košice: UPJŠ, 2020, s. 17.
- BUJNOCHOVÁ, Anna: *Soupis díla*. In: Ludvíkovský, J.: *Antika, Čechy a evropská tradice*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2002, s. 39 – 68.
- Bulletin Univerzitetnej knižnice v Bratislave č. 2/2014*. Bratislava: Univerzitná knižnica v Bratislave, 2014.
- Bunčáková, Viera. In: Maťovčík, A., Cabadaj, P., Parenička, P. (eds.): *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia*. Bratislava: Literárne informačné centrum; Martin: Slovenská národná knižnica, 2008, s. 59.
- BUZÁSSYOVÁ, Ľudmila: *Classical philology in Slovakia during the communism period*. In: Karsai, Gy., Klaniczay, G., Movrin, D., Olechowska, E., (eds.): *Classics and communism: Greek and Latin behind the Iron Curtain*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2013, s. 129 – 140.
- BUZÁSSYOVÁ, Ľudmila – JURÍKOVÁ, Erika: *Daniel Škoviera – biografický portrét*. In: Buzássyová, Ľ., Juríková, E., Grusková, J. (eds.): *Ideológia v premenách času v pamiatkach gréckej a latinskej tradície*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2018, s. 25 – 30.

- BUZÁSSYOVÁ, Ľudmila: *K životnému jubileu Alexandry Dekanovej*. In: Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus VII*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2011, s. 238 – 239.
- BUZÁSSYOVÁ, Ľudmila – GRUSKOVÁ, Jana: *Laudationes II*. In: Buzássyová, Ľ., Juríková, E., Grusková, J. (eds.): *Ideológia v premenách času v pamiatkach gréckej a latinskej tradície*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2018, s. 20 – 22.
- BUZÁSSYOVÁ, Ľudmila: *Lingvistika v slovenskej klasickej filológii*. In: Šimon, F. (ed.): *10 rokov Slovenskej republiky – 10 rokov klasických štúdií*. Prešov: Eduard Szattler, 2004, s. 40 – 48.
- DVONČ, Ladislav: *Súpis jazykovedných prác Jána Žigu za roky 1936–1946*. In: Slovenská reč, roč. 56, č. 1 (1991), s. 51 – 52.
- ELIÁŠOVÁ BUZÁSSYOVÁ, Ľudmila: *Jazykovedný výskum v slovenskej latinistike*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2025.
- ELIÁŠOVÁ BUZÁSSYOVÁ, Ľudmila: *Rozlúčenie s Danielom Škovierom, emeritným profesorom Katedry klasickej a semitskej filológie v Bratislave*. In: AVRI-GA – Zprávy Jednoty klasických filológů, roč. 63, č. 2 (2021), s. 91 – 93.
- ELIÁŠOVÁ BUZÁSSYOVÁ, Ľudmila: *Za Mgr. Irenou Bacigálovou, PhD.* In: Juríková, E. (ed.): *Sambucus XIV*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2020, s. 119.
- Encyklopedie osobností České a Slovenské republiky/Encyklopédia osobností Českej a Slovenskej republiky VIII*. London: BPH – British Publishing House, 2020, s. 563 – 564.
- František Šimon. In: Behýlová, J. (ed.): *Slovenskí jazykovedci. Súborná personálna bibliografia slovenských slovakistov a slavistov (2011 – 2015)*. Bratislava: Veda, 2018, s. 482 – 485.
- František Šimon. In: Dvonč, L. (ed.): *Slovenskí jazykovedci. Súborná personálna bibliografia slovenských slovakistov a slavistov (1976 – 1985)*. Bratislava: Veda, 1997, s. 573 – 574.

- GRUSKOVÁ, Jana: *Vplyv spoločenských zmien na grécke štúdiá a grécku kultúrnu tradíciu na území dnešného Slovenska*. In: Buzássyová, L., Juríková, E., Grusková, J. (eds.): *Ideológia v premenách času v pamiatkach gréckej a latinskej tradície*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2018, s. 375 – 390.
- GRUSKOVÁ, Jana – DE GREGORIO, Guiseppe: *Neue paläographische Einblicke in einige palimpsestierte Handschriften aus den griechischen Beständen der Österreichischen Nationalbibliothek*. In: Rapp, C., Rossetto, G., Grusková, J., Kessel, G. (eds.): *New Light on Old Manuscripts: The Sinai Palimpsests and Other Advances in Palimpsest Studies*. Wien: Austrian Academy of Sciences Press, 2023, s. 317 – 341.
- Jubileá pracovníkov Univerzitnej knižnice v Bratislave / Anniversary of the staff of the University Library in Bratislava*. In: *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc*, roč. 27, č. 4 (2019), s. 65 – 72.
- JURÍKOVÁ, Erika: *Professori Danieli Škoviera quinque et sexagenario oblatum*. In: Buzássyová, L., Juríková, E., Sipekiová, N. (eds.): *Decus Sapientiae. Sambucus Supplementum III*. Kraków: Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2011, s. 13 – 15.
- JURÍKOVÁ, Erika – ŠKOVIERA, Daniel: *Prof. PhDr. Jan Burian, CSc., sedemdesiatpäťročný*. In: AVRIGA – *Zprávy Jednoty klasických filologů*, roč. 46, č. 1 – 2 (2004), s. 48 – 50.
- JURÍKOVÁ, Erika – ŠKOVIERA, Daniel: *Životné jubileum prof. PhDr. Jana Buriana, CSc.* In: Škoviera, D., Juríková, E., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus V*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2010, s. 231 – 232.
- KÁKOŠOVÁ, Zuzana: *Jozef Minárik, učiteľ a kolega*. In: Brtáňová, E., Vanečková, O. (eds.): *Pamäť literárnej vedy: Ján Mišianik, Jozef Minárik*. Bratislava: Ústav slovenskej literatúry SAV, 2013, s. 72 – 74.
- Kettner, Emanuel. In: *Pedagogická encyklopédia Slovenska I. A – O*. Bratislava: Veda, 1984, s. 399 – 400.

- KLOKNER, Tomáš (ed.): *Tempus fugit. Zborník k životnému jubileu Alexandry Ostertagovej*. Brno: MSD, 2020.
- KORDOŠ, Jozef. *Za profesorom Petrom Kuklicom*. In: Škoviera, D., Juríková, E. (eds.): *Sambucus XI*. Trnava: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2016, s. 171 – 172.
- KUSÁ, Táňa: *Klasickí filológovia a Slovenský rozhlas*. In: Buzássyová, L., Juríková, E., Grusková, J. (eds.): *Ideológia v premenách času v pamiatkach gréckej a latinskej tradície*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2018, s. 391 – 400.
- LÁBAJ, Ivan – ŠIBAL, Marek: *Scriptorum editorum Petri Kuklica conspectus*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 37 – 38 (2016), s. 14 – 20.
- LÁBAJ, Ivan – ŠIBALOVÁ, Mária: *Piae memoriae Julii Špaňár*. In: *Graecolatina et Orientalia*, roč. 39 – 40 (2018), s. 11 – 16.
- LISOVÝ, Igor: *75. narodeniny Jana Buriana*. In: *Zpravodaj Historického klubu*, roč. 15, č. 1 (2004), s. 125 – 130.
- LISOVÝ, Igor: *Jan Burian, univ. profesor, PhDr., CSc. Bibliografie*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 1999.
- LISOVÝ, Igor: *Profesor Jan Burian, historik antického staroveku, pedagog a prekladateľ (Poznámky k portréту učence)*. In: *Historica* 1/2012, s. 65 – 70.
- MAGYAR, László András: *Laudatio Francisci Simonis, professoris Latinae linguae et litterarum septuagenarii*. In: Brodňanská, E., Balegová, J. (eds.): *Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis III*. Košice: UPJŠ, 2020, s. 12 – 13.
- MAJER, Jaroslav (ed.): *Univerzita Komenského v Bratislave 1963/64. Bibliografia 1960–1963*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1965, s. 33.
- MALLÁ, Alexandra: *Za PhDr. Evou Vajcíkovou*. In: AVRIGA – *Zprávy Jednoty klasických filológů*, roč. 36 – 37/1994 – 1995, s. 69 – 70.

- MAREČKOVÁ, Elena: *Ad honorem František Šimon*. In: Brodňanská, E., Balegiová, J. (eds.): *Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis III*. Košice: UPJŠ, 2020, s. 14 – 16.
- MARTINKOVÁ, Katarína: *Legendy odchádzajú...* In: *Naša univerzita*, roč. 53, č. 1 (2007), s. 15.
- MARTINKOVÁ, Katarína: *Působenie PhDr. Aleny Ivanovej, CSc., na Lekárskej fakulte UK v Bratislave*. In: *Praktická gynekológia*, roč. 14, č. 3 (2007), s. 133 – 134.
- MÁJEKOVÁ, Mária (ed.): *Daniel Škoviera. Bibliografia publikovaných prác a výstupov (1973 – 2016)*. Bratislava: Katedra klasickej a semitskej filológie FiF UK, 2016.
- MICHÁLEK, Ján: *Za PhDr. Evou Vajcíkovou*. In: *Naša univerzita*, roč. 40, č. 8 (1994), s. 12.
- MOKOŠOVÁ, Renáta: *Pohľady do dejín prekladu novogréckej literatúry na Slovensku*. In: *Jazyk a kultúra*, roč. 11, č. 41 – 42 (2020), s. 81 – 90.
- NECHUTOVÁ, Jana: *Profesor Jaroslav Ludvíkovský sedmdesátníkem*. In: *Listy filologické*, roč. 88, č. 4 (1965), s. 365 – 371.
- NECHUTOVÁ, Jana: *Prof. PhDr. Jaroslav Ludvíkovský*. In: *Ludvíkovský, J.: Antika, Čechy a evropská tradice*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2002, s. 9 – 29.
- Nynější stav studií antiky na čl. Universitách*. In: *Listy filologické*, roč. 76, č. 1 (1953), s. 147 – 151.
- Obhájené dizertácie na získanie vedeckej hodnosti doktora historických vied v odbore slovenské dejiny*. In: *Historický časopis*, roč. 65, č. 4 (2017), s. 763 – 776.
- OKÁL, Miloslav: *Za prof. Antonínom Kolářom*. In: *Listy filologické*, roč. 87, č. 1 (1964), s. 136 – 139.
- OZÁBALOVÁ, Ludmila: *Odborník na grécku históriu jubilantom*. In: *Naša univerzita*, roč. 55, č. 1 (2008), s. 8.

- PALKOVIČ, Konštantín: *Jozef Hrabovský a slovenčina*. In: Slovenská reč, roč. 56, č. 5 – 6 (1991), s. 333 – 334.
- PALKOVIČ, Konštantín: *Životné jubileum Jána Žigu*. In: Slovenská reč, roč. 56, č. 1 (1991), s. 51.
- ROŠKOVÁ, Daniela (ed.): *Historica 53: zborník k 70. narodeninám docenta Pavla Valachoviča*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2022.
- SKLADANÁ, Jana: *Ján Horecký ako klasický filológ*. In: Buzássyová, K. (ed.): Človek a jeho jazyk. 1. Jazyk ako fenomén kultúry. Na počesť profesora Jána Horeckého. Bratislava: Veda, 2000, s. 31 – 38.
- SOKOLOVSKÝ, Leon (ed.): *90 rokov Filozofickej fakulty UK v Bratislave 1921 – 2011*. Bratislava: Filozofická fakulta Univerzity Komenského, 2011.
- ŠIMON, František – BUJALCOVÁ, Mária: *Iatrica a medica Miloslava Okála*. In: Škoviera, D., Buzássyová, L., Grusková, J. (eds.): Klasický filológ Miloslav Okál. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2014. s. 131 – 144.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Aeternum vale profesorovi Júliusovi Španárovi*. In: Škoviera, D., Juríková, E. (eds.): Sambucus II. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2007, s. 273 – 276.
- ŠKOVIERA, Daniel – BRŤÁŇOVÁ, Erika: *Bunčáková, Viera*. In: Bednárová, K., Kusá, M., Rybárová, S. (eds.): Slovník prekladateľiek a prekladateľov: Vedy o človeku a kultúre. Bratislava: Veda 2024, s. 83.
- ŠKOVIERA, Daniel: *In memoriam professoris Petri Kuklica*. In: Graecolatina et Orientalia, roč. 37 – 38 (2016), s. 11 – 13.
- ŠKOVIERA, Daniel: *In memoriam prof. Jána Horeckého (8. 1. 1920 – 11. 8. 2006)*. In: AVRIGA – Zprávy Jednoty klasických filológů, roč. 49 (2007), s. 65 – 69.
- ŠKOVIERA, Daniel – BUZÁSSYOVÁ, Ľudmila – GRUSKOVÁ, Jana (eds.): *Klasický filológ Miloslav Okál*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2014.

- ŠKOVIERA, Daniel: *K životnej osemdesiatke profesora Petra Kuklicu*. In: Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus IX*. Kraków: Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2013, s. 218 – 220.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Kuklica, Peter*. In: Kovačičová, O., Kusá, M. (eds.): *Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry*. 20. storočie. A – K. Bratislava: VEDA, 2015, s. 390 – 391.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Miloslav Okál. Prvý slovenský profesor klasickej filológie*. Bratislava: Univerzita Komenského 2013.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Profesor Július Špaňár 85-ročný*. In: AVRIGA – Zprávy Jednoty klasických filológů, roč. 45 (2003), s. 65 – 66.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Profesor Miloslav Okál osemdesiatročný*. In: Slovenská literatúra, roč. 40, č. 6 (1993), s. 456 – 457.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Sedemdesiatročné jubileum prof. PhDr. Petra Kuklicu, CSc.* In: AVRIGA – Zprávy Jednoty klasických filológů, roč. 46 (2004), s. 51 – 54.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Za docentkou PhDr. Etelou Šimovičovou, CSc.* In: Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus IX*. Kraków: Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2013, s. 217 – 218.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Za Jozefom Hrabovským*. In: AVRIGA – Zprávy Jednoty klasických filológů, roč. 40 (1998), s. 103 – 104.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Za klasickým filológom Augustínom Valentovičom (1923 – 2010)*. In: Juríková, E., Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus VI*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2010, s. 22 – 29.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Za profesorom Burianom*. In: Škoviera, D., Sipekiová, N. (eds.): *Sambucus VII*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, 2010, s. 235 – 238.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Za profesorom Okálom*. In: Slovenská literatúra, roč. 44, č. 1 – 2 (1997), s. 136 – 137.

- ŠKOVIERA, Daniel: *Zomrela dr. Viera Bunčáková*. In: AVRIGA – Zprávy Jednoty klasických filológů, roč. 47 (2005), s. 109 – 110.
- ŠKOVIERA, Daniel: *Žigo, Ján*. In: Kovačičová, O., Kusá, M. (eds.): *Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry. 20. storočie. L – Ž*. Bratislava: VEDA, 2017, s. 414 – 415.
- ŠPAŇÁR, Július: *Jubileum slovenského klasického filológa*. In: *Listy filologicke*, roč. 114, č. 4 (1991), s. 273 – 274.
- ŠVADLENOVÁ, Martina: *Jaroslav Ludvíkovský*. In: *Akademický bulletin*, č. 12 (2004), s. 20.
- VYCHYTILOVÁ, Barbora – VRTOCHOVÁ, Nela: *Projekty a výstupy Kabinetu rukopisov, starých a vzácných tlačí UKB vo vedeckom zborníku Kniha*. In: *Kniha – Acta culturae librorum I/2025*. Martin: Slovenská národná knižnica 2025, s. 141 – 145.
- ZAVARSKÝ, Svorad: *Mgr. Svorad Zavarský, PhD.* In: Žeňuch, P. (ed.): *Dvadsať rokov inštitucionalizovanej slavistiky v Slovenskej akademii vied*. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2015, s. 150 – 156.
- Životopis rektora magnifica prof. dr. Antonína Koláře*. In: Kolář, A. (ed.): *Ročenka University Komenského za studijný rok 1934 – 1935*. Bratislava: Akademický senát University Komenského v Bratislavě, 1935, s. 13 – 14.

Archívne materiály:

Archív UK Staré Grunty

Časopis Duchovný pastier, roč. 1996 – 1998

Habilitačný spis – oznam o habilitačnom konaní, doc. Dáša Čiripová.

Dostupné online: https://www.vsmu.sk/wp-content/uploads/2025/04/Oznam_HK_Ciripova.pdf

Habilitačný spis – životopis, doc. Erika Juríková. Dostupné online:

[https://uniba.sk/fileadmin/ruk/veda/docprof/FiF_UK/2014/Jurikova/
CV_Jurikova.pdf](https://uniba.sk/fileadmin/ruk/veda/docprof/FiF_UK/2014/Jurikova/CV_Jurikova.pdf)

Habilitačný spis – životopis, doc. Marek Babic. Dostupné online:

[https://uniba.sk/fileadmin/ruk/veda/docprof/FiF_UK/2016/Babic/
Babic_CV.pdf](https://uniba.sk/fileadmin/ruk/veda/docprof/FiF_UK/2016/Babic/Babic_CV.pdf)

Habilitačný spis – životopis, doc. Róbert Horka. Dostupné online:

[https://uniba.sk/fileadmin/ruk/veda/docprof/RKCM_UK/Horka/
Horka_CV.pdf](https://uniba.sk/fileadmin/ruk/veda/docprof/RKCM_UK/Horka/Horka_CV.pdf)

Inventár rukopisov Miloslava Okála v SNK, ALUM, sign. 220. Dostupné

online: http://www.snk.sk/swift_data/source/alu/Inventare/29/220.doc

Osobná korešpondencia

Registratúrne pracovisko FiF UK

Vedecko/umelecko-pedagogická charakteristika osoby – Erika Juríková

[19. 11. 2024]: [https://pdf.truni.sk/sites/default/files/katedry/kaj/
pracovnici/vupch/vupch-jurikova.xlsx](https://pdf.truni.sk/sites/default/files/katedry/kaj/pracovnici/vupch/vupch-jurikova.xlsx)

Vedecko/umelecko-pedagogická charakteristika osoby – Nicola Sipe-

kiová [28. 2. 2025]: [https://ais2.uniba.sk/repo2/repository/default/
ais/zamestnanec/FaF/SK/sipekiova3.uniba.sk.html](https://ais2.uniba.sk/repo2/repository/default/ais/zamestnanec/FaF/SK/sipekiova3.uniba.sk.html)

Vedecko/umelecko-pedagogická charakteristika osoby – Svorad Zavarský:

[https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/studium/akred-VUPCH-SAV/
KSD/Zavarsky_Svorad.pdf](https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/studium/akred-VUPCH-SAV/KSD/Zavarsky_Svorad.pdf)

Životopis – Dr. Mgr. Dušan Kováč, PhD. [14. 8. 2023]: [https://eszu.sk/
wp-content/uploads/2023/08/DOC562.pdf](https://eszu.sk/wp-content/uploads/2023/08/DOC562.pdf)

Katalógy knižníc, registre a evidencie publikačnej činnosti:

Akademická knižnica VŠMU

Centrálny register záverečných prác

Evidencia publikačnej činnosti PU v Prešove
Evidencia publikačnej činnosti SAV
Evidencia publikačnej činnosti TU v Trnave
Evidencia publikačnej činnosti UK v Bratislave
Evidencia publikačnej činnosti UPJŠ v Košiciach
Evidencia publikačnej činnosti UVLF v Košiciach
Knihovní katalog Masarykovej univerzity v Brne
Knižnica Univerzity Cyrila a Metoda v Trnave
Univerzitná knižnica UKF v Nitre
Ústredná knižnica FiF UK

Elektronické zdroje:

<https://absolventi.uniba.sk/>
<https://absolventi2.uniba.sk/>
www.asapi.sk
<https://beliana.sav.sk/heslo/kolar-antonin>
<https://devin.stvr.sk/clanky/literatura/193966/parnas>
<https://ff.truni.sk/kontakty/katarina-karabova>
<https://fphil.uniba.sk/katedry-a-odborne-pracoviska/kfdf/clenovia-katedry/prof-andrej-kalas-phd/>
<https://fphil.uniba.sk/katedry-a-odborne-pracoviska/kksf/profesoriposobiaci-na-katedre-klasickiej-a-semitskej-filologie/>
<https://frcth.uniba.sk/pracoviska/katedry/kbv/personalne-obsadenie-robert-horka/>
<https://hlusikova.sk/ludia/>
<https://is.muni.cz/osoba/2281>
<https://www.jfmed.uniba.sk/pracoviska/vedecko-pedagogicke-pracoviska/teoreticke-ustavy/ustav-cudzich-jazykov/historia/>

<https://www.juls.savba.sk/dokumenty/horecky-nekrolog.html>
[https://www.juls.savba.sk/ediela/slovenski_jazykovedci/1925-1975/
Masarova,%20Rod.%20Vosatkova,%20Margita.html](https://www.juls.savba.sk/ediela/slovenski_jazykovedci/1925-1975/Masarova,%20Rod.%20Vosatkova,%20Margita.html)
[https://www.juls.savba.sk/ediela/slovenski_jazykovedci/1976-1985/
Masarova,%20Margita.html](https://www.juls.savba.sk/ediela/slovenski_jazykovedci/1976-1985/Masarova,%20Margita.html)
[https://www.juls.savba.sk/ediela/slovenski_jazykovedci/1986-1995/
Masarova,%20Margita.html](https://www.juls.savba.sk/ediela/slovenski_jazykovedci/1986-1995/Masarova,%20Margita.html)
[https://kcnz.estranky.sk/clanky/knazi-okresu-nove-zamky/
horkar.html](https://kcnz.estranky.sk/clanky/knazi-okresu-nove-zamky/horkar.html)
<https://khis.ff.ukf.sk/pracovnici/phdr-emanuel-jirkal-phd/>
<https://www.ku.sk/marek.babic/>
<https://www.linkedin.com/in/martina-daubravová-10b482a9/>
<https://www.litcentrum.sk/autor/jozef-minarik>
<https://www.litcentrum.sk/autor/marta-hluskova/zivotopis-autora>
<https://www.litcentrum.sk/autor/viera-buncakova/zivotopis-autora>
<https://www.litcentrum.sk/autor/zuzana-kakosova/zivotopis-autora>
<https://www.memoryofnations.sk/sk/valentovic-augustin-1923>
[https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=services-news&source_no=20&
news_no=2296](https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=services-news&source_no=20&news_no=2296)
<https://www.sllk.sk/Pages/default.aspx>
[https://www.sme.sk/c/4195082/zomrel-literarny-historik-editor-
a-prekladatel-jozef-minarik.html](https://www.sme.sk/c/4195082/zomrel-literarny-historik-editor-a-prekladatel-jozef-minarik.html)
<https://www.stvr.sk/historia/osobnosti/tana-kusa>
<https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocianku=20140531004>
<https://www.upjs.sk/FF/zamestnanec/alexandra.kavecanska/>
<https://www.upjs.sk/FF/zamestnanec/jana.balegova/>
[https://www.yumpu.com/xx/document/read/13559811/eva-frimmova-
eva-phdr-csc-fotografia-historicky-ustav-sav](https://www.yumpu.com/xx/document/read/13559811/eva-frimmova-eva-phdr-csc-fotografia-historicky-ustav-sav)

Menný register

A

Abelárd, Pierre, 76
Ailios Héródianos, 50, 51
Aischylos, 115, 116
Aisopos, 146, 147
Alexander Polyhistor, 78
Alfonsi, Petrus, 109
Alpers, Klaus, 51
Ambróz, 61
Ammianus Marcellinus, 150, 151
Andoková, Marcela, 12, 13, 14
Antisthenés, 74, 75
Antoninus Košický, Ján, 149
Apollónios Dyskolos, 103
Appianos, 34
Apuleius, Lucius, 31, 74
Aristofanés, 114, 115, 116, 117
Aristotelés, 74, 94, 115, 116
Augustus, 165, 166, 181
Aurelius Augustinus, 12, 13, 14,
17, 18, 61, 62, 75, 76, 96, 167,
168
Aurelius Victor, Sextus, 34
Austenová, Jane, 169

B

Baasland, Eva, 14, 16, 161
Babai, František, 76
Babic, Marek, 17, 18, 191, 193
Bacigálová, Irena, 18, 20, 184
Bajza, Jozef Ignác, 109
Balde, Jakob, 103
Balegová, Jana, 21, 22, 23, 99, 122,
140, 145, 173, 182, 183, 186,
187, 193
Bannert, Herbert, 51
Bartolini, Richard, 45, 46
Bartoněk, Antonín, 42, 92, 105, 168
Bartosiewiczová, Jana, 23, 25, 170,
182
Basilus, Daniel, 44, 45, 46
Bayer, Ján, 112
Bazil Veľký, 150
Bazilovits, Joannicius, 176
Bel, Matej, 22, 23, 43, 70, 71, 72, 76,
87, 88, 89, 110, 112, 113, 125,
133, 134, 144, 145, 153, 170,
Benedikt z Canfieldu, 71
Bernolák, Anton, 36, 63, 180

- | | |
|---|-------------------------------------|
| Bocatius, Ján, 15, 16, 21, 22, 171, 172 | Canfora, Luciano, 105 |
| Borodovčáková, Martina → pozri | Cassius Dio, 87, 88 |
| Daubravová, Martina | Castellucci, Romeo, 38, 39 |
| Brodňanská, Erika, 20, 26, 27, 28, | Cato, Marcus Porcius, 24, 25, 146, |
| 79, 98, 99, 122, 140, 173, 182, | 147 |
| 183, 186, 187 | Catullus, Gaius Valerius, 25, 173 |
| Brťáňová, Erika, 141, 142, 182, | Cellarius, Johannes, 43 |
| 183, 185, 188 | Celsus, Aulus Cornelius, 16 |
| Budaváry Krička, Jozef, 152 | Cicero, Marcus Tullius, 13, 17, 24, |
| Bujalková, Mária, 28, 29, 30, 144, | 25, 63, 64, 71, 75, 85, 93, 94, 95, |
| 183, 188 | 97, 98, 100, 118, 119, 121, 132, |
| Bunčák, Pavol, 31, 32 | 135, 146, 147, 150, 162, 180 |
| Bunčáková, Viera, 30, 31, 32, 183, | Claudius, 169 |
| 188, 190 | Commodus, 164 |
| Burian, Jan, 32, 33, 34, 67, 70, 133, | Corbett Dekanová, Alexandra, 21, |
| 185, 186, 189 | 24, 35, 36, 41, 52, 67, 68, 104, |
| Buzásky, Ján, 43 | 184, 187 |
| Buzáskyová, Klára, 188 | Curtius Rufus, Quintus, 85 |
| Buzáskyová, Ľudmila → pozri | Cwittinger, Dávid, 36, 37 |
| Eliášová Buzáskyová, Ľudmila | Cyprianus, 126 |
|
C |
Č |
| Caban, Izák, 112 | Češka, Josef, 35, 164 |
| Caelius Aurelianus, 52, 53 | Čiba, Štefan, 87, 88 |
| Caelius Rufus, Marcus, 93, 94 | Čiripová, Dáša, 37, 38, 39, 190 |
| Caesar, Gaius Iulius, 63, 64, 70, | |
| 71, 119, 135, 180, 181 |
D |
| Calpurnius Siculus, Titus, 111 | Daubravová, Martina, 25, 39, 40, |
| Campanella, Tommaso, 76 | 41, 193 |

de Saussure, Ferdinand, 102	F
Dekanová, Alexandra → pozri	Feldek, Ľubomír, 40, 156
Corbett Dekanová, Alexandra	Ferianc, Oskár, 83
Démokritos, 115	Festus, Rufius, 165, 166
Démosthenés, 49, 51, 63, 64, 99	Festus, Sextus Pompeius, 102
Descartes, René, 156, 167	Filogelós, 94
Dexippos, 49, 50	Fišerová, Lenka, 134
Didius Iulianus, Marcus, 87, 88	Fortunatus, Venantius, 61, 62
Diocletianus, 67, 68	Fótios, 91
Diogenés Laértios, 74, 85, 116	Fradelius, Peter, 45, 46
Dionysios Thrax, 139	Frimmová, Eva, 44, 46, 193
Dobrovský, Josef, 100, 101	Fuker, Fridrich Jakub, 144
Doruľa, Ján, 175	
Dostojevskij, Fiodor Michajlovič, 91	G
Duns Scotus, Ján, 31	Gadamer, Hans-Georg, 154
	Gahér, František, 73
	Gain, Benoît, 12
E	Gajdošová-Toscanová, Oľga, 46, 47, 48
Ecchius, Valentín, 26, 149, 151	Galénos, 24 78, 123
Egeria, 102, 126	Galerius Valerius Maximianus,
Eichner, Heiner, 102, 103, 104	Gaius, 67
Eliášová Buzássyová, Ľudmila, 35, 41, 43, 97, 102, 103, 166, 173, 183, 184, 185, 186, 188	García Ramón, José Luis, 136
Epikuros, 100, 101, 114, 115, 116	Gavlovič, Hugolín, 36
Erasmus Rotterdamský, Desiderius, 47, 48, 69	Gellius, Aulus, 93, 95, 169, 170
Euripidés, 23, 24, 25, 116	Godra, Michal, 171, 172
Eusébios, 50	Gregor z Nazianzu, 26, 27, 28
	Gregor z Nyssy, 125, 126
	Groh, František, 99

- | | |
|--------------------------------------|--------------------------------------|
| Grusková, Jana, 38, 48, 50, 51, 77, | 71, 112, 114, 128, 155, 156 |
| 78, 91, 127, 139, 166, 183, 184, | Horecký, Ján, 28, 58, 60, 82, 124, |
| 185, 186, 188 | 143, 156, 159, 188, 193 |
| | Horka, Róbert, 60, 61, 62, 191, 192, |
| H | 193 |
| Haas Kianička, Daniel, 87, 88 | Hošek, Radislav, 92 |
| Hamar, Tomáš, 15, 16, 52, 53, 97, | Hrabovský, Jozef, 47, 62, 63, 64, |
| 123, 174 | 156, 188, 189 |
| Hanno, 122 | Hrotsvita z Gandersheimu, 37 |
| Haraj, Igor, 54 | Hruškovíc, Samuel, 123, 124 |
| Harrauer, Hermann, 127 | Hurbanič, Martin, 91 |
| Hečková, Janka, 67 | |
| Hegedúsová, Zuzana, 43 | I |
| Henisch, Juraj, 22 | Ignatius Antiochenus, 126 |
| Hérakleitos, 155, 157 | Ivanová, Alena, 32, 64, 66, 111, 187 |
| Herkeľ, Ján, 43 | |
| Héródianos, 34, 87, 88 | J |
| Hérodotos, 69, 70, 156 | Jaborník, Ján, 37 |
| Heřmanský, František, 62, 114 | Jakobeus, Jakub, 109, 110 |
| Hésiodos, 24, 74, 75 | Ján Chrysostomos, 126 |
| Hevier, Daniel, 156 | Janovjak, Ján, 156 |
| Hippokratés, 24, 119 | Jessenius, Ján, 22, 142, 144, 171 |
| Hlušíková, Marta, 56, 57 | Jiráni, Otakar, 99 |
| Hobbes, Thomas, 167 | Jirkal, Emanuel, 66, 67, 193 |
| Hollý, Ján, 82, 150, 155 | Jurečková, Anna, 29 |
| Holomáňová, Anna, 66 | Juričková, Eva, 68, 69 |
| Homér, 24, 70, 94, 96, 90, 103, 116, | Juríková, Erika, 20, 27, 68, 70, 71, |
| 126, 138, 166 | 72, 122, 128, 135, 153, 161, 183, |
| Horatius Flaccus, Quintus, 25, 30, | 184, 185, 186, 188, 189, 191 |

K	Kováč-Petrovský, Dušan, 89, 191
Kákošová, Zuzana, 79, 80, 185	Kozelnická, Mária, 90, 91, 92
Kalaš, Andrej, 72, 74, 75, 183	Koželová, Adriana, 27, 28
Kapi, Gabriel, 134	Kráľ, Ábel, 135
Karabová, Katarína, 75, 76, 77,	Kráľ, Josef, 99
128, 134, 142, 154, 192	Krasnovská, Elena, 152
Katančič, Matija Petar, 76, 77	Krman, Daniel, 96, 110
Kavečanská, Alexandra, 77, 78,	Kubíková, Eliška, 55
79, 129, 193	Kuklica, Peter, 17, 67, 69, 89, 92,
Kazi, Ján, 149	94, 95, 125, 169, 173, 183, 186,
Kessidi, Feocharij Charlampije-	188, 189
vič, 94	Kusá, Tatiana, 95, 96, 150, 186, 193
Kettner, Emanuel, 81, 82, 83, 156,	Kuzánsky, Mikuláš, 167, 168
185	Kyrmezer, Pavol, 152, 153
Kis Witzay, Jozef, 144	
Klingner, Friedrich, 154	L
Klokner, Tomáš, 121, 122, 186	Lábaj, Ivan, 97, 98, 186
Kolář, Antonín, 83, 84, 85, 114,	Lactantius, Lucius Caecilius Fir-
115, 187, 190	mianus, 61, 67, 68
Kollár, Ján, 100	Ladziansky, Július, 55
Komenský, Jan Amos, 25, 36, 37,	Lichner, Miloš, 62
45, 63, 83, 97, 98, 100, 101, 112,	Lindovská, Nadežda, 40
113, 116, 156	Lisový, Igor, 68, 186
Kopernik, Mikuláš, 63, 167, 168	Livius, Titus, 14, 138, 144, 146
Koppay, Juraj, 115, 116	Longos, 156
Kordoš, Jozef, 86, 88, 128, 134,	Ludvíkovský, Jaroslav, 85, 92, 99,
142, 186	100, 115, 183, 187, 190
Kořínek, Jozef Miloslav, 58	Lukianos, 116, 156
Kotvan, Imrich, 45, 46	Lysý, Jozef, 91

M	Moller, Karol Oto, 139, 140
Mader, Valerián, 71	Mondino de Luzzi, 65, 66
Machajdíkova, Barbora, 101, 103, 104, 139	Moravčík, Štefan, 156
Májeková, Mária → pozri Šibalo- vá, Mária	Morávek, Viktorínus, 46
Majtán, Milan, 54	Mouchová, Bohumila, 34
Malinovská, Zuzana, 28	Mrázová, Vilma, 66, 111
Mallá, Alexandra → pozri Corbett Dekanová, Alexandra	Murányiová, Daniela → pozri Rošková, Daniela
Marcus Aurelius, 35, 116, 164	N
Marečková, Elena, 104, 105, 106, 178, 187	Nechutová, Jana, 187
Martin, Gunther, 51	Nepos, Cornelius, 85
Martzloff, Vincent, 103, 104	Novacká, Mária, 111, 113
Marzio, Galeotto, 43	Novotný, František, 92
Masárová, Margita, 106, 107	O
Masník, Tobiáš, 110	Okál, Miloslav, 8, 23, 28, 44, 65, 82, 92, 93, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 119, 146, 149, 151, 157, 159, 162, 166, 187, 188, 189, 191
Maxentius, Marcus Aurelius Va- lerius, 67	Oliva, Pavel, 34
Menandros, 85, 116	Oravcová, Adriana, 117, 118, 182
Mihálik, Vojtech, 31	Oravec, Tomáš, 118, 119, 136
Miko, František, 80	Ostertagová, Alexandra, 120, 121, 122, 186
Minárik, Jozef, 45, 95, 108, 109, 120, 123, 182, 185	Ovidius Naso, Publius, 20, 31, 34, 96, 129
Mistrik, Jozef, 56	Ozábalová, Ludmila, 122, 187
Mišianik, Ján, 82, 185	
Mitis, Tomáš, 46	
Mojžišová, Michaela, 38, 39	

P

Palkovič, Juraj, 172
 Palumbini, Matúš, 29, 30
 Panczová, Helena, 124, 126
 Papánek, Juraj, 76, 77
 Paulus Diaconus, 102, 103
 Pavláková, Ema, 127, 128, 142
 Péguy, Charles, 62
 Persius Flaccus, Aulus, 148
 Pertinax, Publius Helvius, 87, 88
 Peters, Martin, 136
 Petronius Arbiter, Gaius, 180
 Pilárik, Štefan, 109
 Plachý, Ondrej, 36
 Platón, 85, 100, 155, 157
 Plinius Mladší, 125, 129
 Plinius Starší, 78, 169, 170
 Plutarchos, 74, 75, 94, 116, 150
 Pojezdálová, Alexandra → pozri
 Kavečanská, Alexandra
 Pompeius Magnus, Gnaeus, 118
 Pomponazzi, Pietro, 63
 Pontianus, 109
 Pound, Ezra, 43
 Primavesi, Oliver, 51
 Prokopios, 94
 Proserchomus, Adam, 117
 Pseudo-Hérodotos, 94
 Purkircher, Juraj, 15, 16, 115, 116

Q

Quintilianus, Marcus Fabius, 47

R

Rakovský, Martin, 115, 116, 117
 Ramus, Petrus, 44
 Reichová, Hana, 105, 106
 Reinhardt, Karl, 154
 Révai, František, 178
 Revický, Anton, 76
 Roháč, Juraj, 120, 175
 Rochotský, Ondrej, 152
 Rošková, Daniela, 111, 129, 130,
 131, 188
 Rovenská, Jana, 131, 132
 Rubigal, Pavol, 115, 116

S

Sallustius Crispus, Gaius, 14, 25,
 31, 71
 Sambucus, Ján, 79, 80, 81, 97, 98, 139
 Semian, Michal, 171
 Seneca, Lucius Annaeus, 40, 114,
 116, 117, 118, 119, 169
 Sentiváni, Martin, 175, 176
 Serenus, Quintus, 173, 174
 Sextus Empiricus, 155
 Schaffner, Stefan, 43
 Simonides, Ján, 110

Sinapius-Horčíčka, Daniel, 109	Šibalová, Mária, 108, 128, 140,
Sipekiová, Nicola, 16, 68, 78, 122,	141, 142, 186, 187
128, 132, 134, 139, 161, 184,	Šimko, Ján, 38
185, 189, 191,	Šimon, František, 20, 22, 23, 29,
Slamová, Adriana, 135, 136	52, 79, 105, 106, 122, 142, 144,
Smoczyński, Wojciech, 136	145, 173, 178, 182, 183, 184,
Sofoklés, 31, 40, 115, 116, 156	186, 187, 188
Sokolová, Miloslava, 143	Šimončíč, Jozef, 70
Sokratés, 74, 146	Šimovičová, Etela, 24, 145, 146,
Solčiansky, Anton, 60	147, 189
Sowa, Wojciech, 40, 43, 54, 87,	Škoviera, Daniel, 8, 12, 13, 15, 16,
127, 136, 138	19, 21, 24, 26, 41, 43, 49, 52, 61,
Spilenberger, Samuel, 144, 178	68, 69, 72, 75, 76, 78, 79, 87, 94,
Spinoza, Baruch, 48, 156	95, 97, 102, 104, 122, 125, 128,
Stiebitz, Ferdinand, 92	133, 139, 140, 147, 149, 151,
Stöckel, Leonard, 49, 50, 104, 140,	153, 161, 166, 171, 174, 175,
141, 142, 149, 151,	177, 182, 183, 184, 185, 186,
Strabón, 77, 78	187, 188, 189, 190
Suetonius Tranquillus, Gaius, 133,	Škovierová, Angela, 152, 174
146, 147	Šotkovská, Katarína → pozri Ka-
Suvák, Vladislav, 75	rabová, Katarína
Symmachus, Quintus Aurelius,	Špaňár, Július, 24, 31, 47, 54, 59,
35	60, 63, 64, 82, 83, 92, 112, 142,
Synkellos, Theodoros, 91	154, 155, 156, 157, 159, 182,
	186, 188, 189, 190,
Š	Šulhan, Jozef, 157, 158
Šafárik, Pavol Jozef, 171	
Šalamon, Pavol, 79	T
Šibal, Marek, 128, 138, 139, 140, 186	Tablic, Bohuslav, 172

- | | |
|--------------------------------------|-----------------------------------|
| Tacitus, Publius Cornelius, 14, | Valentini, Ján, 116 |
| 132, 133, 138, 144, 157, 180, 181 | Valentovič, Augustín, 166, 167, |
| Tancer, Jozef, 52 | 168, 189 |
| Taraba, Ján, 102, 159, 160 | Vallová, Eleonóra, 123, 168, 169, |
| Taranová, Eva → pozri Baasland, | 170 |
| Eva | van Roysbroeck, Jan, 71 |
| Tatarkiewicz, Władisław, 94 | Vaneková, Oľga, 170, 172, 185 |
| Terentius Afer, Publius, 40, 41, 85, | Varro, Marcus Terentius, 103, 159 |
| 119 | Vasiľová, Melinda, 128, 173, 174 |
| Tertullianus, 126 | Velleius Paterculus, 25 |
| Tesák Mošovský, Juraj, 154 | Vergilius Maro, Publius, 31, 32, |
| Theofrastos, 85 | 68, 96 |
| Thukydídés, 94 | Verrius Flaccus, 102, 103 |
| Thuróczy, Ján, 21, 22 | Vesalius, Andreas, 65 |
| Tiberius, 133 | Vitruvius Pollio, Marcus, 89, 90 |
| Tibullus, Albius, 65, 128 | Vojtko, Stanislav, 12 |
| Torda, Žigmund Gelous, 115 | Vrablanský, Ján Krstiteľ, 134 |
| Torkoš, Ján Justus, 53 | Vurum, Jozef, 76, 77 |
| Tranovský, Juraj, 36, 113 | Výrostová, Milena, 22 |
| | Vysoký, Hynek, 99 |
| U | |
| Uhlár, Blaho, 38 | W |
| | Weber, Ján, 27 |
| V | Wenig, Karel, 99 |
| Vajcíková, Eva, 132, 162, 163, 186, | Wernher, Juraj, 21, 22, 23 |
| 187 | Wilson, Nigel, 51 |
| Valachovič, Pavol, 91, 129, 163, | |
| 165, 166, 188 | X |
| Valaský, Pavol, 113 | Xenofón, 25, 74, 78, 146, 156 |

Z

Záborský, Jonáš, 31

Zamarovský, Vojtech, 96, 166

Zavarský, Svorad, 174, 176, 190,
191

Zborovjan, Martin, 145, 176, 178

Zelinová, Zuzana, 74

Zolnay, Peter, 76

Zouhar, Marián, 55

Zrínsky, Mikuláš, 128

Ž

Žibritová, Gabriela, 152

Žigo, Ján, 179, 180, 181, 183, 184,
188, 190

Živčák, Ján, 28

Ivan LÁBAJ
Marek ŠIBAL
Frederik PACALA

SLOVNÍK KLASICKÝCH FILOLÓGOV NA SLOVENSKU

Príspevok k dejinám
Univerzity Komenského
v Bratislave

Vydala Univerzita Komenského v Bratislave, 2025

Technická redakcia: Marián Sekela

Návrh obálky: Mgr. Ivan Lábaj, PhD.

Rozsah 204 strán, 8,05 AH, prvé vydanie

Vyšlo ako elektronická publikácia

ISBN 978-80-223-6215-3 (tlač)

ISBN 978-80-223-6216-0 (online)

Mgr. Ivan Lábaj, PhD., pôsobí na Katedre klasickej a semitskej filológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Špecializuje sa na novolatinské písomníctvo 16. storočia, najmä na život a dielo humanistu Jána Sambuca. Jeho pedagogická činnosť zahŕňa semináre z morfológie a syntaxe latinského jazyka pre študentov histórie, lektúry Caesara a novolatinských textov, prednášky z rímskej literatúry, topografie a metriky.

Mgr. Marek Šibal, PhD., pôsobí na Ústave lekárskej terminológie a cudzích jazykov Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Zaoberá sa najmä dejinami lekárskej terminológie, medicíny a farmácie, hlavne životom a dielom lekára a lekárnika Karola Ota Mollera. V rámci pedagogickej činnosti sa venuje výučbe grécko-latinskej lekárskej terminológie a tiež slovenského jazyka pre študentov zahraničného programu.

Mgr. et Mgr. Frederik Pacala, Ph.D., je v súčasnosti doktorandom na Katedre klasickej a semitskej filológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Vo vedeckovýskumnej činnosti sa zameriava na literárnovednú a hudobnovednú analýzu latinských a gréckych diel s primárnou orientáciou na novolatinskú literatúru hornouhorskej proveniencie.

ISBN 978-80-223-6216-0



9 788022 362160